

KİMYANIN TEMEL KANUNLARI VE KİMYASAL HESAPLAMALAR

KİMYANIN TEMEL KANUNLARI

Kütlenin Korunumu Kanunu.....	3
Sabit Oranlar Kanunu.....	7
Katlı Oranlar Kanunu	15
Tarama Testleri	21
Yeni Nesil Sorular.....	29

MOL KAVRAMI..... 31

KİMYASAL TEPKİMELEK VE TEPKİME TÜRLERİ 40

KİMYASAL HESAPLAMALAR 48

Tarama Testleri	56
Yeni Nesil Sorular.....	78
Cevap Anahtarı	79

KİMYANIN TEMEL KANUNLARI

- Kütlenin Korunumu Kanunu
- Sabit Oranlar Kanunu
- Katlı Oranlar Kanunu

KİMYANIN TEMEL KANUNLARI VE KİMYASAL HESAPLAMALAR

KİMYANIN TEMEL KANUNLARI

Simya dönemi ile kimya bilimi arasındaki en büyük fark kimyanın deneysel bir bilim olmasıdır. Yapılan deneyler sonucunda kimyanın temelini oluşturan kanunlar ortaya çıkmıştır.

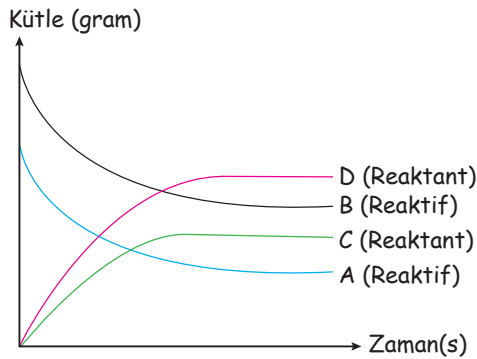
1. Kütlein Korunumu Kanunu (Antoine Lavoisier - 1789)

Lavoisier, oksijenin yanma olayının temel elementi olduğunu ispatladı. Lavoisier yanma olayı ile ilgili yaptığı deneyde bir miktar kalayı cam bir balona koyarak ağzını kapatıp tartmıştır. Sonra cam balonu ısıttığında kalayın beyaz toz hâline dönüştüğünü görmüş, deney sonrası cam balonu tekrar tartmış ve başlangıç kütlesi ile aynı olduğunu gözlemlemiştir.

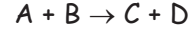
Yapmış olduğu bu deney sonucunda fiziksel ve kimyasal olaylarda kütlein korunduğunu ifade etmiştir.

Kimyasal tepkimelerde, atom cinsleri ve sayıları değişmediğinden toplam kütle korunur.

Kimyasal tepkimelerde; tepkimeye giren maddelerin (reaktifler) kütleleri toplamı, ürünlerin (reaktant) kütleleri toplamına eşittir. Bu kanuna **Kütlein Korunumu Kanunu** denir.

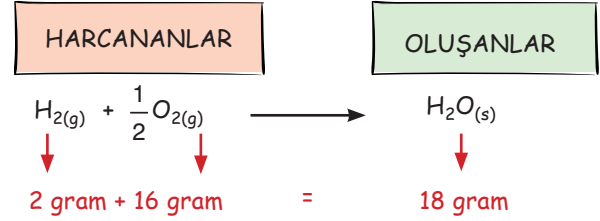
Yukarıda gösterilen kütle-zaman grafiğinde azalan eğriler tepkimeye girenleri (reaktifleri), artan eğriler tepkimede oluşan ürünleri (reaktantları) gösterir.

$$m_{\text{girenler}} = m_{\text{ürünler}}$$

$$m_A + m_B = m_C + m_D$$

Örneğin, hidrojen (H_2) gazı ve oksijen (O_2) gazından suyun (H_2O) oluşumuna ait tepkimeyi inceleyelim. ($H = 1, O = 16$)

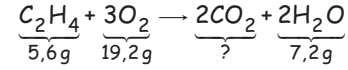
Örnek Soru

5,6 g etan (C_2H_6) gazı ile 19,2 g oksijen gazının artansız tepkimeye girmesi sonucu 7,2 g H_2O ve bir miktar CO_2 gazı oluşuyor.

Buna göre, oluşan CO_2 gazının kütlesi kaç gramdır?

- A) 5,6   B) 8,8   C) 13,2   D) 17,6   E) 20,8

Biz Çözdük

$$m_{\text{girenler}} = m_{\text{ürünler}}$$

$$5,6 + 19,2 = ? + 7,2$$

$$? = 17,6 \text{ g } CO_2 \text{ oluşur.}$$

Cevap : D

Örnek 1

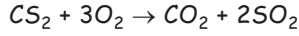
150 g X maddesinin %60'ı tepkimeye girdiğinde 65 g Y ve bir miktar Z maddesi oluşuyor.

Buna göre, oluşan Z maddesi kaç gramdır?

- A) 25   B) 35   C) 45   D) 60   E) 85

Sen Çöz 1

Örnek 2

tepkimesi tam verimle gerçekleştiğinde 22 g CO_2 ve 64 g SO_2 gazları oluşurken 48 g O_2 gazı harcanmış ve 12 g CS_2 bileşiği artmıştır.

Buna göre, başlangıçta alınan CS_2 bileşiği kaç gramdır?

- A) 26 B) 38 C) 40 D) 44 E) 50

Sen Çöz 2

Unutma!

Kütle yoktan var edilemez, var olan kütle de yok edilemez. Yani kimyasal ve fiziksel olaylarda kütle korunur.

Dikkate Al

Kütlenin korunumu kanunu gereği kimyasal tepkimelerde;

- atom türü ve sayısı,
- toplam proton sayısı,
- toplam nötron sayısı,
- toplam elektron sayısı,
- toplam yük korunur.

Kimyasal bir tepkimeye girenlerden en az birinin tükendiği tepkimelere **tam verimli kimyasal tepkime** denir.

Unutma!

Kimyaya nicel yöntemleri yerleştiren bilim adamı A. Lavoisier'dir.

Örnek Soru

C_2H_4 ve Br_2 molekülleri ile ilgili yapılan deneylerde aşağıdaki veriler elde edilmiştir.

	C_2H_4 (gram)	Br_2 (gram)	Oluşan bileşik
1. deney	14	80	94
2. deney	28	180	188
3. deney	28	80	94

Buna göre,

- I. 1. deney kütlenin korunumu kanununa uyarınca, 2. ve 3. deneyler uymamaktadır.
- II. Kapalı kaptaki gerçekleştirilen 2. deneyde kaptaki toplam 208 gram madde bulunur.
- III. 1. ve 3. deneylerde oluşan ürün miktarı aynı olmasına rağmen tepkimeye giren madde miktarları farklıdır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

Biz Çözdük

Tepkimelerde madde miktarları aynı oranda sabit oran olduğundan kütlenin korunumu kanunu için de geçerlidir. (I. yanlış). (III. yanlış)
2. deneyde oluşan bileşik 188 gram iken artan madde de olduğundan kaptaki toplam 208 gram madde vardır. (II. doğru) **Cevap: B**

Örnek Soru

X_2Y_3 bileşiğinin oluşumunda, 3m gram X ile 5m gram Y elementleri artansız birleşerek 8m gram bileşik oluşturmaktadır.

Bu deneysel gözlem kullanılarak;

- I. Katlı oranlar,
- II. Kütlenin korunumu,
- III. Sabit oranlar

yasalarından hangileri doğrulanabilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

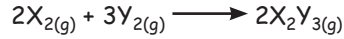
Biz Çözdük

Kütlenin korunumu kanununa göre tepkimeye girenlerin toplamı ürünlere eşittir. (II. doğru)
Elementler arasında belirli sabit oran vardır. (III. doğru)

Katlı oranlar kanunu yoktur. (I. yanlış)

Cevap: D

1. Oda koşullarında gerçekleşen,

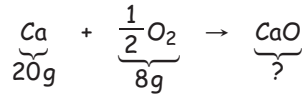
tepkimesinde;

- I. atom sayısı,
II. toplam yük,
III. toplam kütle

niceliklerinden hangileri korunur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

- 2.

Yukarıdaki tepkimede Ca ve O₂ den belirtilen miktarlarda harcadığında oluşan CaO bileşiği kaç gramdır?

- A) 12   B) 28   C) 36
D) 44   E) 56

3. Eşit kütlede magnezyum (Mg) ve (O₂) oksijen (O₂) alınarak en fazla 80 gram MgO oluşturulurken 16 gram oksijen arttığına göre, başlangıçta karışımda kaç gram magnezyum (Mg) vardır?

- A) 48   B) 32   C) 16   D) 8   E) 4

4. 24 gramlık bir gümüş bileklik alan Barış, bir süre sonra bilekliğin karardığını fark ediyor ve bilekliği aldığı yere geri götürüyor. Tekrar ölçüm yapan dükkan sahibi 30 gram olarak ölçüyor.

Barış, bu durumun nedenini araştırdığında olayın oksitlenme olduğunu öğreniyor.

Buna göre, Barış'ın bilekliğinde kaç gram oksitlenme olmuştur?

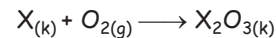
- A) 6   B) 8   C) 12   D) 24   E) 32

5. 20 gram X ve 20 gram Y' den en fazla 35 gram XY bileşiği oluşmaktadır.

Buna göre, bu tepkime ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi kesinlikle doğrudur?

- A) 15 gram X harcanmıştır.
B) 20 gram X harcanmıştır.
C) 18 gram Y harcanmıştır.
D) 5 gram Y harcanmıştır.
E) Tepkime sonucu artan maddenin toplam kütlesi 5 gramdır.

6. 112 gram X metalinin O₂ gazı ile tepkimesi sonucunda X₂O₃ katısı oluşmaktadır.

tepkimesi sonucu katı kütlesi 121,6 gram olmaktadır.

Buna göre, tepkimede oksitlenmeye neden olan oksijen (O₂) kaç gramdır?

- A) 35   B) 28   C) 15   D) 9,6   E) 4,8

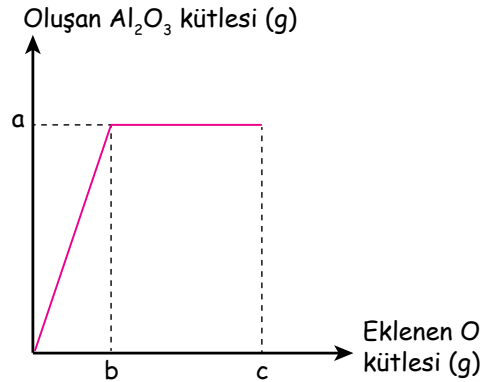
7. $X + Y \longrightarrow Z + T$
 $10,2 \text{ g} \quad a \text{ g} \quad b \text{ g} \quad 16,2 \text{ g}$
 Yukarıdaki tepkimede $\frac{a}{b}$ oranı 3 olduğuna göre, b değeri kaçtır?
 A) 2 B) 3 C) 5 D) 6 E) 9

8. 2,8 gram C_2H_4 gazı ve 19,2 gram oksijenin (O_2) artansız tepkimesi sonucu oluşan $CO_{2(g)}$ ve $H_2O_{(g)}$ toplam kütlesi kaç gramdır?
 A) 11 B) 16,4 C) 20 D) 22 E) 24,8

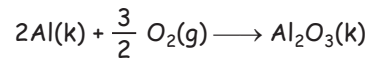
9. Sabit hacimli kaptaki, $CO(g) + \frac{1}{2} O_2(g) \longrightarrow CO_2(g)$ reaksiyonu gerçekleşmektedir.
 Buna göre tepkimede;
 I. atom sayısı,
 II. molekül sayısı,
 III. kütle
 niceliklerinden hangileri korunur?
 A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
 D) II ve III E) I, II ve III

10. $3X + 2Y_2Z \longrightarrow 4Y + X_3Y_2$
 Yukarıdaki tepkimede, 4,4 gram X elementi ile 12,8 gram Y_2Z bileşiği tepkimeye girdiğinde 6 gram X_3Y_2 bileşiği elde ediliyor.
 Buna göre, Y'nin kütlesi kaç gramdır?
 A) 10,4 B) 11,2 C) 12 D) 13,2 E) 13,8

11.

Kapalı bir kaptaki bir miktar $Al(k)$ 'ye azar azar $O_2(g)$ eklenerek

tepkimesi gerçekleşiyor. Bu tepkime ile ilgili yukarıdaki grafik elde ediliyor.

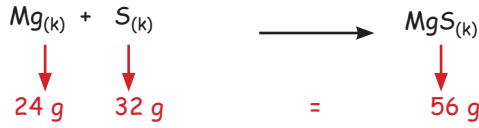
Buna göre, aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Bileşikteki O'nin kütlesi b gramdır.
 B) Bileşikteki Al'nin kütlesi a gramdır.
 C) O'den (c - b) gram artmıştır.
 D) Al tamamen tepkimeye girmiştir.
 E) Tepkime sonrası kaptaki toplam kütle $[a + (c - b)]$ gramdır.

2. Sabit Oranlar Kanunu (Joseph Proust - 1799)

Proust aynı miktar bakır (Cu) sülfürik asit (H_2SO_4) ve nitrik asit (HNO_3) ile çözüp sonra sodyum karbonat (Na_2CO_3) ve potasyum karbonat (K_2CO_3) çözeltileri ile etkileştirdiğinde hep aynı miktar bakır (II) karbonat ($CuCO_3$) bileşiğinin oluştuğunu gözlemlemiştir.

Yaptığı deneyde bileşiğin miktarı değişse bile bileşiği oluşturan elementlerin kütlece birleşme oranının değişmediğini ispatlamıştır. Buna göre, bir bileşiği oluşturan elementlerin sayıları ve kütleleri arasında en küçük tam sayılarla gösterilen sabit bir oran vardır. Bu orana **Sabit Oranlar Kanunu** denir.

$$\frac{m_{Mg}}{m_s} = \frac{24}{32} = \frac{3}{4} \rightarrow \text{Sabit oran}$$

$$X_a Y_b \text{ bileşiği için } \Rightarrow \frac{m_x}{m_y} = \frac{a \cdot X}{b \cdot Y}$$

X = X atomunun atom kütlesi

a = X'in atom sayısı

m_x = Bileşikteki toplam X kütlesi

$\frac{m_x}{m_y}$ = Elementlerin kütlece birleşme oranı

$\frac{a}{b}$ = Elementlerin katsayıları oranı

$\frac{x}{y}$ = Elementlerin atom kütleleri oranı (Daima sabit-y)

tir, bileşikten bileşiğe değişmez.)

Sabit oran, kütlece birleşme oranı olarak da ifade edilir.

Bileşiklerde bu oran aşağıdaki gibi formüle edilebilir.

$$\text{Kütlece birleşme oranı} = \frac{\text{Bileşikteki elementlerin atom sayıları oranı}}{\text{Bileşikteki elementlerin atom kütleleri oranı}}$$

Unutma!

Kütlece birleşme oranı bileşikler için sabittir ve değişmez.

Örnek Soru

$N_x O_3$ bileşiğinde elementlerin kütlece birleşme oranı $\frac{m_N}{m_O} = \frac{7}{12}$ 'dir.

Buna göre, x değeri nedir? (N : 14 , O : 16)

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5

Biz Çözdük

$N_x O_3$ bileşiğinde elementlerin kütlece birleşme oranı: $\frac{m_N}{m_O} = \frac{x}{3} \cdot \frac{N}{O}$

$$\frac{m_N}{m_O} = \frac{x \cdot 14}{3 \cdot 16} = \frac{7}{12} \Rightarrow x = 2$$

Cevap : B

Örnek Soru

$X_3 Y_8$ bileşiğinde elementlerin kütlece birleşme oranı $\frac{m_x}{m_y} = \frac{9}{2}$ 'dir.

Buna göre, 27 g X ve 8 g Y ile **en fazla kaç gram bileşik oluşur?**

- A) 11   B) 22   C) 33   D) 34   E) 44

Biz Çözdük

$X_3 Y_8$ bileşiğinin kütlece birleşme oranı $\frac{9}{2}$ 'dir. Ancak bize verilen kütlelerin buna göre katlarını bulalım.

$$\frac{m_x}{m_y} = \frac{9 \cdot 3}{2 \cdot 8}$$

3 kat   4 kat

Tepkimedeki madde miktarları katı az alana göre hesaplanır. X'in katı daha az olduğundan tepkime miktarları 3 kate göre hesaplanır.

$$\frac{m_x}{m_y} = \frac{9 \cdot 3}{2 \cdot 3} = \frac{27}{6} \text{ olur.}$$

$$m_{X_3 Y_8} = 27 + 6 = 33 \text{ g } X_3 Y_8 \text{ oluşur.}$$

Cevap : C

Örnek 3

$N_2 O_5$ bileşiğinde kütlece birleşme oranı kaçtır? (N: 14, O: 16)

- A) $\frac{7}{20}$ B) $\frac{2}{5}$ C) $\frac{1}{3}$ D) $\frac{4}{5}$ E) $\frac{7}{8}$

Sen Çöz 3

Örnek 4

XY_3 bileşiğinin kütlece birleşme oranı $\frac{2}{5}$ olduğuna göre, elementlerin atom kütleleri arasındaki oran $\frac{m_x}{m_y}$ kaçtır?

- A) $\frac{1}{3}$ B) $\frac{2}{5}$ C) $\frac{3}{4}$ D) $\frac{4}{5}$ E) $\frac{6}{5}$

Sen Çöz 4

Artan Madde Problemleri

Artan madde problemleri çözülürken bileşikteki elementlerin kütlece birleşme oranı ile maddelerin istenilen kütleleri arasındaki katlarına bakılır. İstenilen kütleyle olan katı küçük olan madde önce biter. Bu biten madde sınırlayıcı bileşendir. İşlem sınırlayıcı bileşenin katına göre düzenlenir.

Örnek Soru

X_3Y_2 bileşiğinde elementlerin kütlece birleşme oranı $\frac{m_x}{m_y} = \frac{18}{7}$ 'dir.

Buna göre, 45g X ile 14 g Y'nin tepkimesinden,

- En fazla kaç gram bileşik oluşur?
- Hangi maddeden kaç gram artar?
- Sınırlayıcı bileşen hangi elementtir?

Biz Çözdük

X_3Y_2 'de kütlece birleşme oranı $\frac{18}{7}$ 'dir.

$$\frac{m_x}{m_y} = \frac{18}{7} \quad \begin{array}{l} 45g \ Y \\ 14g \ Y \end{array}$$

2 kat

En düşük katsayı 2 olduğuna göre, 2 kata göre tepkime kütleleri hesaplanır.

$$\frac{m_x}{m_y} = \frac{18 \cdot 2}{7 \cdot 2} = \frac{36}{14}$$

Buna göre en fazla,

$$m_{X_3Y_2} = 36 + 14 = 50 \text{ g bileşik oluşur.}$$

	X	+	Y
b) Başlangıç:	45		14
Kullanılan:	-36		-14
Sonuç:	9g artar.		-

- c) Y elementi tamamen bittiğinden sınırlayıcı elementtir.

Örnek 5

MgO bileşiğinde elementlerin kütlece birleşme oranı $\frac{m_{Mg}}{m_O} = \frac{3}{2}$ 'dir.

40 g bileşiğini elde etmek için eşit kütlede Mg katısı ile O_2 gazı kullanılarak tam verimle tepkime gerçekleştiriliyor.

Buna göre, hangi elementten kaç gram artar?

- A) 4g Mg   B) 4g O_2 C) 8g Mg
D) 8g O_2 E) 12g O_2

Sen Çöz 5

Örnek 6

35 g Fe katısı ile 21 g O_2 gazından en fazla kaç gram Fe_2O_3 katısı elde edilir? (O : 16, Fe : 56)

- A) 45   B) 50   C) 52   D) 54   E) 56

Sen Çöz 6

Eşit Kütle Problemleri

Eşit kütlede alınan kütle soruları çözülürken tepkime sonucu oluşan ürün miktarından yola çıkarak reaksiyona giren maddelerin miktarları bulunur. Eşit kütlede alınarak reaksiyona giren maddelerden harcanan miktarı fazla olanın kütlesi başlangıç kütleleri olarak alınır.

Örnek Soru

CO_2 bileşiğinde elementlerin kütlece birleşme

oranı $\frac{m_C}{m_O} = \frac{3}{8}$ 'dir. Eşit kütlede C katısı ve

O_2 gazı alınarak 66 g CO_2 gazı elde ediliyor.

Buna göre,

- Başlangıçta alınan maddeler kaç gramdır?
- Hangi maddeden kaç gram artar?

Biz Çözdük

Öncelikle elementlerin kütlece birleşme oranından en az miktarlar hesaplanır.

$3g C + 8g O_2 = 11g CO_2$ (En az)

$$\frac{m_C}{m_O} = \frac{3}{8}$$

a) $3g C + 8g O = 11g CO_2$

$$\downarrow 6k \quad \downarrow 6k \quad \downarrow 6k$$

$18g C + 48g O_2 = 66g CO_2$

Başlangıçta alınan kütleler tepkimede en fazla harcanan elementin kütlesine göre alınır. Eğer az olana göre alınırsa fazla harcananın miktarı yetersiz gelir. Burada en fazla harcanan oksijen olduğu için kütleler ona göre alınır.

Başlangıçta:

$48g C$ ve $48g O_2$ alınmıştır. Elementlerin toplam kütlesi,

$$m_T = 48 \cdot 2 = 96g$$

- Başlangıçta alınan $48g C$ katısının $18g$ 'i harcadığına göre,
 $48 - 18 = 30g C$ katısı artar.

Örnek 7

Eşit kütlede X ve Y alınarak tam verimle tepkimeye girdiğinde $76g X_2Y_3$ bileşiği oluşurken $20g X$ elementinden artmaktadır.

Buna göre,

- Bileşikteki atomların kütlece birleşme oranı

$$\frac{m_X}{m_Y} \text{ kaçtır?}$$

- Başlangıçta kaç gram X ve Y alınmıştır?

Sen Çöz 7

Örnek 8

Mg katısı ve O_2 gazı alınarak MgO bileşiği oluşturuluyor.

Bileşiğin %60 Mg olduğuna göre, 90'ar gram Mg katısı ve O_2 gazı alınarak en fazla kaç gram MgO katısı oluşturulur?

- A) 120   B) 135   C) 150
D) 175   E) 180

Sen Çöz 8

Örnek 9

Eşit kütlede N_2 ve O_2 gazları alınarak N_2O bileşiği oluşmaktadır. Tepkime sonucu artan madde olmaması için biten maddeden 42 g daha ilave ediliyor.

Buna göre, başlangıçta alınan maddeler kaç gramdır? (N: 14, O :16)

- A) 56   D) 96   B) 64   C) 84
E) 112

Sen Çöz 9

Örnek 10

Eşit kütlede alınan S katısı ve O_2 gazı tam verimle tepkime girdiğinde 96 g SO_3 gazı oluşmaktadır.

Buna göre, artan madde olmaması için hangi elementten kaç gram ilave edilmelidir?

(S : 32 O : 16)

- A) 1,4 g S   B) 14,4 g O_2 C) 22,4 g S
D) 28,8 g S   E) 28,8g O_2

Sen Çöz 10

Örnek 11

SO_3 bileşiğinde kütlece %40 oranında kükürt bulunmaktadır.

Buna göre,

a) Bileşiğin $\frac{m_{(S)}}{m_{(O)}}$ nedir?

b) Eşit kütlelerde kükürt (S) ve oksijenin (O_2) tepkimesinden en fazla 45 gram SO_3 oluşuyorsa, başlangıçtaki toplam kütle kaç gramdır? (S: 32, O: 16)

Sen Çöz 11

Formül Bulma

Bir bileşiğin formülü bulunurken bileşikte bulunan elementlerin ayrı ayrı toplam kütlelerinin atomun kütlelerine bölümü en küçük tam sayı hâline getirilip o elementin formüldeki katsayısı bulunur.

Basit formül : Bir bileşiğin en küçük tam sayılarla ifade edilmiş formül haline **basit (kaba) formül** denir. Buna **ampirik formül** de denir.

m_x : X'in toplam kütle

x : X'in atom kütle

a : X'in katsayısı

$a = \frac{m_x}{x}$ şeklinde bulunur.

Örnek Soru

X_aY_b bileşiğinin %10'u Y olduğuna göre, bileşiğin basit formülünü bulunuz. (X : 12, Y : 1)

- A) X_2Y_4 B) X_3Y_4 C) X_2Y_6
D) X_3Y_8 E) X_3Y_6

Biz Çözdük

100 g bileşik $\Rightarrow$ 10 g Y + 90 g X olur.

Buradan sadeleştirirsek,
1g Y + 9g X olur.

$$\frac{a \cdot x}{b \cdot y} = \frac{9}{1} \Rightarrow \frac{a \cdot \frac{4}{12}}{b \cdot 1} = \frac{3}{1}$$

$$\frac{a}{b} = \frac{3}{4} \text{ yani formül } X_3Y_4 \text{ olur.}$$

Cevap: B

Örnek Soru

X_2Y_3 bileşiğinde elementlerin kütlece birleşme oranı

$$\frac{X}{Y} = \frac{7}{12} \text{ 'dir.}$$

Buna göre, aynı elementlerden oluşan X_2Y_5 bileşiğindeki elementlerin kütlece birleşme oranı $\frac{m_x}{m_y}$ kaçtır?

- A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{3}{4}$ C) $\frac{5}{6}$ D) $\frac{7}{20}$ E) $\frac{1}{10}$

Biz Çözdük

$$X_2Y_3 \text{ için, } 2X = 7 \Rightarrow X = 3,5$$

$$3Y = 12 \Rightarrow Y = 4 \text{ 'tür.}$$

$$X_2Y_5 \text{ için, } 2X = 2 \cdot 3,5 = 7$$

$$5Y = 5 \cdot 4 = 20 \text{ olur.}$$

$$X_2Y_5 \text{ için kütlece birleşme oranı, } \frac{m_x}{m_y} = \frac{7}{20} \text{ 'dir.}$$

Cevap: D

Örnek 12

XY_2 bileşiğinin kütlece %50'si X olduğuna göre, XY_3 bileşiğindeki Y'nin kütlece yüzdesi kaçtır?

- A) 30   B) 45   C) 60   D) 75   E) 90

Sen Çöz 12

Örnek 13

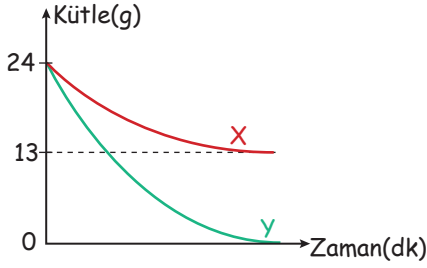
21 g X ve 48 g Y elementlerinin tam verimli tepkimesinden en fazla 57 g bileşik oluşmaktadır.

Buna göre, bileşiğin basit formülünü bulunuz. (X : 14, Y : 16)

- A) X_2Y B) XY_2 C) X_2Y_3
D) X_3Y_2 E) X_2Y_5

Sen Çöz 13

Örnek Soru

X ve Y elementlerinden oluşan bir bileşikte eşit kütlede alınan X ve Y elementlerinin zamanla kütle değişim grafiği üstte verilmiştir.

Buna göre, oluşan bileşiğin formülü nedir? (X: 22, Y: 16)

Biz Çözdük

Harcanan X kütlesi = $24 - 13 = 11$ g $\frac{m_{(X)}}{m_{(Y)}} = \frac{11}{24}$ 'tür.
Harcanan Y kütlesi = $24 - 0 = 24$ g

Kütlece birleşme oranından yola çıkılırsa,
Bileşik formülü $X_n Y_m$ ise;

$$\frac{11}{24} = \frac{n}{m} \cdot \frac{22}{16}$$

$$\frac{n}{m} = \frac{11 \cdot 16}{22 \cdot 24} \Rightarrow \frac{n}{m} = \frac{1}{3} \quad XY_3 \text{ olur.} \Rightarrow X_n Y_m \Rightarrow$$

Örnek 14

Başlangıç miktarları 32'şer gram olan X ve Y elementleri tam verimle tepkimeye girdiğinde 24 g X maddesinden artmaktadır.

Buna göre, X ve Y'den oluşan bileşiğin basit formülü aşağıdakilerden hangisidir? (X: 40, Y: 80)

- A) XY_2 B) X_2Y C) XY
D) XY_3 E) X_3Y

Sen Çöz 14

Örnek 15

XY_3 bileşiğinde kütlece birleşme oranı $\frac{m_x}{m_y} = \frac{4}{7}$ 'dur.

Eşit kütlede X ve Y elementlerinden alındığında en fazla 50 g X_4Y_3 bileşiği oluşmaktadır.

Buna göre, başlangıçta toplam kaç gram madde alınmıştır?

- A) 51   B) 54   C) 60   D) 64   E) 72

Sen Çöz 15

Örnek 16

N_2O_5 bileşiğinde elementlerin kütlece birleşme oranı $\frac{m_{N_2}}{m_{O_2}} = \frac{7}{20}$ 'dir.

Buna göre, 28 g N_2 ve 60 g O_2 gazlarından en fazla kaç gram N_2O_3 bileşiği elde edilebilir?

- A) 76   B) 79   C) 81   D) 85   E) 88

Sen Çöz 16

1. Aşağıdaki bileşiklerin hangisinde elementlerin kütlece birleşme oranı $\frac{m_N}{m_O} = \frac{7}{4}$ 'tür? (N= 14, O = 16)

A) N_2O B) NO   C) NO_2
D) N_2O_3 E) N_2O_5

2. X ve Y elementlerinin kütlece birleşme oranı $\frac{m_X}{m_Y} = \frac{3}{2}$ dir.

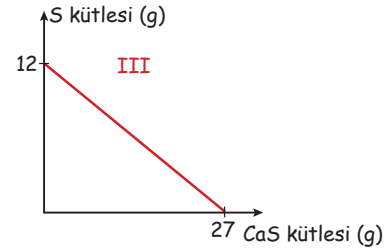
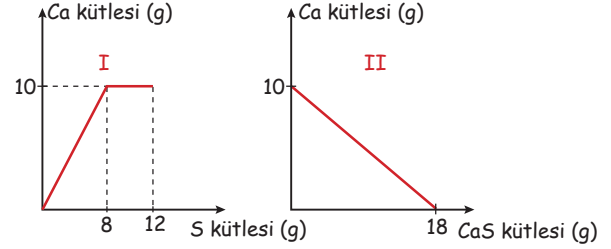
Buna göre, eşit kütlelerde X ve Y elementleri alınıp tepkimeye sokulursa, hangisinden % kaç artar?

A) %20 X   B) %40 X
C) %40 Y   D) %60 Y
E) %60 Y

3. Cu_2X bileşiğinin kütlece %20'si X elementi içerdiğine göre, X'in atom kütlesi kaçtır? (Cu: 64)

A) 80   B) 64   C) 48
D) 32   E) 16

4. CaS bileşiğinde kalsiyumun(Ca) kükürtle(S) kütlece birleşme oranı $\frac{5}{4}$ 'tür.

Buna göre, 10 g Ca ile 12 g S tepkimeye sokulduğunda yukarıdaki grafiklerden hangileri doğru olur?

A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

5. X_3Y_2 bileşiğinde elementlerin kütlece birleşme oranı $\frac{M_X}{M_Y} = \frac{18}{7}$ 'dir.

7,2 gram X ve 1,4 gram Y'den X_3Y_2 bileşiğini oluşturabilmek için harcanması isteniyor.

X'in tamamının harcanabilmesi için ortama ne kadar daha Y elementi eklenmelidir?

A) 0,4   B) 0,8   C) 1,1
D) 1,4   E) 6,0

6. X ve Y elementlerinden oluşan X_2Y_3 bileşiği ile ilgili deney bilgileri tablodadır.

Deney	X (g)	Y (g)	X_2Y_3 (g)
1	10	12	14
2	30	24	42

Buna göre X_2Y_3 bileşiğindeki elementlerin kütlece birleşme $\left(\frac{m_x}{m_y}\right)$ nedir?

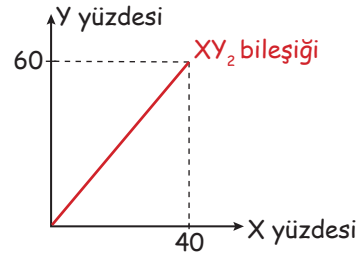
- A) $\frac{1}{6}$ B) $\frac{3}{5}$ C) $\frac{7}{5}$ D) $\frac{5}{2}$ E) 7

7. Demirin oksijenle yaptığı Fe_xO_y bileşiğinde demir elementinin bileşikteki kütlece yüzdesi %70'dir. Buna göre, bileşiğin formülü aşağıdakilerden hangisidir? (O: 16, Fe: 56)

- A) FeO B) Fe_2O_3 C) Fe_3O_2
D) FeO_2 E) Fe_2O

8. A ve B elementlerinden iki farklı bileşik oluşmaktadır. 14 gram A, 4 gram B ile birleşerek 18 gram AB bileşiğini oluşturduğuna göre, 7 gram A'nın tamamı ile kaç gram B birleşerek A_2B_3 bileşiğini oluşturur?
- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 6

- 9.

Şekildeki grafik, XY_2 bileşiğindeki X ve Y elementlerinin kütlece birleşme yüzdeleri göstermektedir.

Buna göre, X ve Y elementlerinin atom kütleleri oranları $\frac{X}{Y}$ aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $\frac{3}{4}$ B) $\frac{2}{3}$ C) $\frac{1}{2}$ D) $\frac{3}{2}$ E) $\frac{4}{3}$

10. X_2Y_3 bileşiğinin kütlece %30'u Y elementidir.

Buna göre,

- I. Eşit kütlede X ve Y elementleri tepkimeye sokularak XY_3 bileşiği oluşturulursa X elementi artar.
II. XY_2 bileşiğinin kütlece birleşme oranı $\frac{X}{Y} = \frac{7}{4}$ 'tür.
III. 16 gram X_2Y bileşiğinin 14 gramı X elementidir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

3. Katlı Oranlar Kanunu (John Dalton - 1804)

Dalton geliştirdiği atom modeli ile kütle korunumu ve sabit oranlar kanununu açıklamıştır.

Dalton'un atom teorisine göre; atomlar parçalanmaz ve bölünemez olduğundan kimyasal tepkimeye giren maddelerin atom sayıları tepkime sonunda oluşan maddelerin atom sayıları ile aynıdır. Bu nedenle toplam kütle de tepkime sonucu değişmez. (Kütle korunumu kanununun açıklaması)

Dalton'a göre bir elementin bütün atomları özdeşdir. Elementin bütün atomları kütlece aynı ve bileşikte atomlar belirli sayısal oranlarda birleştiği için elementlerin kütlece birleşme oranı (yüzdesi) sabittir. (Sabit oranlar kanununun açıklaması)

İki element aralarında birden fazla farklı bileşik oluşturabiliyorsa, bu elementlerden biri bileşiklerde aynı miktarda alındığında diğer elementin kütleleri arasında en küçük tam sayılarla gösterilen sabit bir oran vardır. Buna **katlı oranlar kanunu** denir.

Bileşik çiftlerinin katlı oranlar kanununa uyabilmesi için;

- Bileşikler sadece iki tür elementten oluşmalıdır.
- Bileşiklerin basit formülleri farklı olmalıdır.

C_2H_4	$C_6H_{12} \Rightarrow \frac{12}{16} = \frac{3}{4}$
C_3H_8	C_6H_{16}
NaCl	Katlı Oranlar Kanununa uymaz.
NaBr	Elementler farklıdır.
H_2SO_4	Katlı Oranlar Kanununa uymaz.
H_2SO_3	İkiden fazla element vardır.
C_2H_2	Katlı Oranlar Kanununa uymaz.
C_6H_6	Basit formülleri aynıdır.

Dikkate Al

Şayet bileşikte üç farklı tür element varsa, bileşikler arasında katlı oran bulunmaz.

Na_2SO_4 ile Na_2SO_3 arasında katlı oran yoktur.

İyon hâlinde olan maddeler arasında katlı oran bulunmaz. (NO_2^- - NO_3^-)

FeO, Demir (II) oksit

Fe_2O_3 , Demir (III) oksit arasındaki katlı oran, (Fe: 56, O: 16)

	Fe	O
FeO	56 g	16 g
Fe_2O_3	112 g	48 g

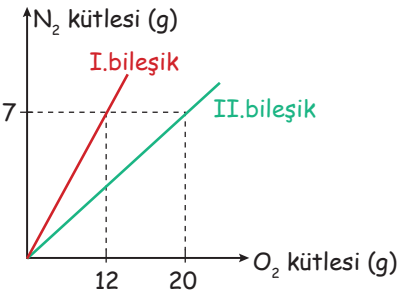
Demir kütlelerini eşitlemek için FeO bileşiğini 2 ile çarpılır.

	Fe	O
FeO	112 g	32 g
Fe_2O_3	112 g	48 g

Buna göre, oksijenler arasındaki katlı oran;

$$\frac{m_{O_I}}{m_{O_{II}}} = \frac{32}{48} = \frac{2}{3} \text{ tür.}$$

Örnek Soru

Yukarıdaki grafikte N_2 kütlelerinin O_2 kütlelerine karşı değişimi verilmiştir.

Buna göre, II. bileşiğin formülü N_2O_5 olduğuna göre, I. bileşiğin formülü nedir?

Biz Çözdük

Grafikte azot (N) kütlelerinin eşit yani 7 g olduğu anlaşılıyor. Buna göre birinci bileşikte de N 2 katsayısı olmalıdır.

N_2O_5 bileşiğinde,

5 tane O = 20 g ise

x   12 g

x = 3 tane O demektir.

I. bileşiğin formülü N_2O_3 'tür.

Örnek Soru

- I. $KClO_3 - KClO_4$
II. $NO - CO_2$
III. $N_2O - N_2O_4$

Yukarıda verilen bileşik çiftlerinden hangileri katlı oranlar kanuna uymaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

Biz Çözdük

- I. öncülde üç element olduğu için uymaz.
II. öncülde elementler farklı olduğu için uymaz.
III. öncülde uyar.

Cevap: C

Örnek 17

X	Y	Bileşik
I. 28	64	XY_2
II. 28	m	X_2Y_5

XY_2 ve X_2Y_5 bileşiklerinde X ve Y elementlerinin kütle değişimi yukarıdaki tabloda verilmiştir.

Buna göre, m değeri kaçtır?

- A) 72   B) 80   C) 88
D) 92   E) 96

Sen Çöz 17

Örnek 18

X ve Y elementleri arasında oluşan iki bileşikten

I. bileşiğin formülü X_2Y , II.'nin formülü X_3Y_m 'dir.

Aynı miktar X ile bileşen I. bileşikteki Y ile II.

bileşikteki Y kütleleri arasındaki oran $\frac{3}{10}$ 'dir.

Buna göre, II. bileşikteki "m" değeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5

Sen Çöz 18

Örnek 19

C ve H elementlerinden oluşan iki bileşikten I.nin kütlece %80'i karbon (C), II. 'nin de kütlece %10'u hidrojen (H)'dir.

İkinci bileşiğin formülü C_3H_4 olduğuna göre, birinci bileşiğin formülü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) CH_4 B) C_2H_4 C) C_2H_6
D) C_3H_6 E) C_3H_8

Sen Çöz 19

Örnek 20

Bileşik formülü	X kütlesi	Bileşik kütlesi (g)
X_3Y_2	15	23
XY	10	a

X ve Y elementlerinden oluşan iki ayrı bileşikte bileşiklerin kütlesi ile içerdikleri X elementleri kütleleri yukarıdaki tabloda verilmiştir.

Buna göre, tablodaki "a" değeri aşağıda verilenlerden hangisidir?

- A) 8   D) 30   B) 18   C) 23   E) 33

Sen Çöz 20

Örnek 21

Aşağıdaki bileşik çiftlerinin hangisinde aynı miktar B elementi ile bileşen A elementleri arasındaki katlı oranı $\frac{4}{3}$ 'tür?

	I. Bileşik	II. Bileşik
A)	AB_2	AB_3
B)	A_2B_5	A_3B
C)	A_3B	A_2B_4
D)	A_2B_3	AB_2
E)	AB_3	A_2B

Sen Çöz 21

Örnek 22

Kütlege %40 X elementi içeren X_2Y_4 bileşiğinde, X elementi ve Y elementinin atom kütleleri oranı kaçtır?

- A) $\frac{3}{4}$ B) $\frac{2}{3}$ C) $\frac{1}{2}$ D) $\frac{5}{4}$ E) $\frac{4}{3}$

Sen Çöz 22

Örnek 23

A ve B elementlerinden oluşan bir bileşiğin kütlege %40'ı A elementidir.

Bu bileşiğin molekül kütlesi 80 gram olduğuna göre, molekül formülü nedir? (A: 32, B: 16)

- A) AB_2 B) A_2B_3 C) A_2B D) AB E) AB_3

Sen Çöz 23

Unutma!

Bir bileşiğin kaba formülünden molekül formülü bulunurken katsayı ile çarpılır.

(Basit formül) $\times$ k = (Molekül formülü)

(Basit formülün kütlesi) $\times$ k = (Molekül Formülünün Kütlesi)

Örnek Soru

Bileşik	X kütlesi (g)	Y kütlesi (g)
I.	7	8
II.	14	24
III.	14	40

X ve Y elementlerinden oluşan üç farklı bileşiğe ait kütleler yukarıdaki tabloda verilmiştir.

Birinci bileşik formülü XY olduğuna göre, II. ve III. bileşiğin formülleri nelerdir?

Biz Çözdük

XY için, X=7 g, Y=8 g olduğuna göre;

			FORMÜL
II. bileşik	14 g X → 2X olur.	24 g Y → 3Y olur.	X_2Y_3
III. bileşik	14 g X → 2X olur.	40 g Y → 5Y olur.	X_2Y_5

Örnek 24

X ve Y elementlerin oluşan I ve II bileşiklerine ilişkin aşağıdaki bilgiler verilmiştir.

	X (gram)	Y(gram)	Formül
I. bileşik	3	8	X_2Y
II. bileşik	0.75	4	X_aX_b

Buna göre, II. bileşiğin formülü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) XY   B) XY_2 C) X_3Y_2
D) XY_3 E) X_2Y_3

Sen Çöz 24

Örnek 25

X_2Y bileşiğinin kütlece $\frac{1}{3}$ 'ü Y'dir.

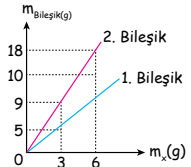
Buna göre, X ve Y'den oluşan kütlece % 40 X içeren bileşik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) XY_2 B) X_2Y C) X_2Y_3
D) X_3Y_2 E) X_3Y_5

Sen Çöz 25

Örnek 26

X ve Y elementlerinden oluşan iki ayrı bileşikte, bileşik kütlelerinin bileşikteki X kütlesi ile değişim grafiği şekildeki gibidir.

Buna göre,

- I. Aynı miktar X ve Y kütleleri oranı $\frac{1}{3}$ 'tür.
II. 1. bileşiğin formülü X_2Y ise 2. bileşiğin formülü X_2Y_3 'tür.
III. 1. bileşikteki Y'nin kütlece yüzdesi, 2. bileşiktekinden büyüktür.

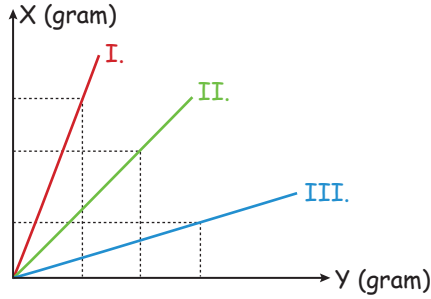
yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

Sen Çöz 26

1. 11 g X_3Y_8 bileşiğinin 2 gramı Y elementidir. Buna göre, 36 g X_5Y_{12} bileşiği elde etmek için kaç gram X elementi kullanılmalıdır?
- A) 45   B) 30   C) 20
D) 15   E) 10

2. X ve Y elementlerinden elde edilen üç bileşikte elementlerin bu bileşiklerdeki kütle değişimi aşağıdaki grafikteki gibidir.

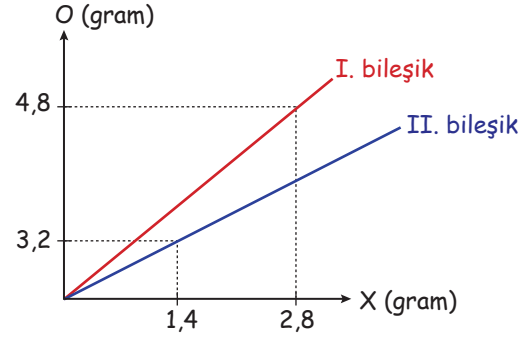

Buna göre, üç bileşiğin formülleri aşağıdakilerden hangisi gibi olabilir?

	I. Bileşik	II. Bileşik	III. Bileşik
A)	XY	X_2Y	X_2Y_3
B)	X_2Y	X_2Y_3	XY
C)	X_2Y_3	X_2Y	X_2Y_5
D)	X_2Y	XY	X_2Y_5
E)	XY	X_2Y_3	X_2Y

3. I. XY_2
II. X_2Y_3
III. X_2Y_5
IV. X_2Y_4
Yukarıdaki bileşiklerden hangilerinde X elementlerinin yüzdeleri eşittir?
- A) I ve II   B) I ve III   C) I ve IV
D) II ve III   E) II, III ve IV

4. Aşağıdaki grafikte iki farklı bileşikteki elementlerin kütlelerindeki değişim verilmiştir.

Buna göre, II. bileşiğin formülü XO_2 olduğuna göre, I. bileşiğin formülü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) XO   B) XO_3 C) X_3O_4
D) X_2O_5 E) X_2O_3

ÇİTA YAYINLARI

- 5.

Bileşik	X kütle	Y kütle	Bileşik kütle
I.	9	2	11
II.	6	7	7

Buna göre, X ve Y elementlerinden oluşan bileşik formülleri aşağıdakilerden hangisi olabilir?

	I	II
A)	X_3Y	X_2Y
B)	X_2Y	X_4Y
C)	X_3Y_2	X_2Y
D)	X_3Y_2	XY ₂
E)	XY ₂	X_2Y

6. Aynı koşullarda, eşit hacimlerde XY ve Y₂ gazlarından 20 cm³ X₂Y₅ gazı oluşurken hangi gazdan kaç cm³ artar?

- A) 10 cm³ Y₂   B) 10 cm³ XY
C) 5 cm³ Y₂   D) 5 cm³ XY
E) 15 cm³ XY

7. MnO₂ ve MnO₇ bileşiklerinde eşit kütlede oksijen (O₂) kullanılarak bileşikler elde edilmiştir. Buna göre, kullanılan manganların (Mn) kütleleri arasındaki oran kaçtır?

- A) $\frac{7}{5}$ B) $\frac{7}{4}$ C) $\frac{7}{3}$ D) $\frac{7}{2}$ E) 7

8. XY₂ nin kütlece %50 si X ise X₂Y₃ bileşiğinin 21 gramında kaç gram Y vardır?

- A) 1   B) 3   C) 5   D) 7   E) 9

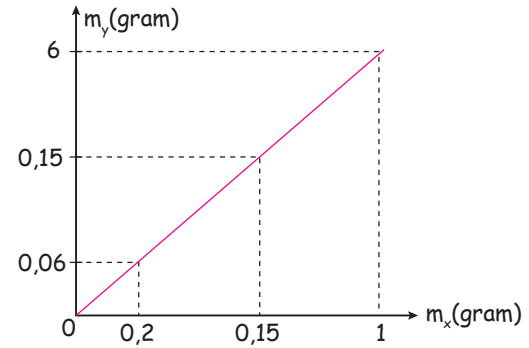
9. 7 gram X ile 8 gram Y elementleri artansız XY₂ bileşiğini oluşturuyor.

Buna göre, 52 gram X₂Y₃ bileşiği oluşturmak için en az kaç gram X elementinden harcanmalıdır?

- A) 28   B) 16   C) 14   D) 8   E) 7

ÇİTA YAYINLARI

- 10.

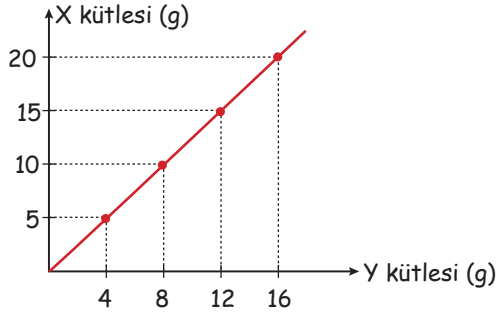

X ve Y den oluşan XY₂ bileşiğinin oluşumu ile ilgili kütlelerin h canma miktarlarına ait grafik aşağıdaki gibidir

Buna göre, X₂Y₃ deki kütlece birleşme oranı $\frac{m_x}{m_y}$ kaçtır?

- A) $\frac{2}{5}$ B) $\frac{2}{3}$ C) $\frac{3}{2}$ D) $\frac{5}{2}$ E) $\frac{4}{3}$

1.

Yukarıdaki grafikte bir kimyasal tepkimede yer alan X ve Y'nin kütlece birleşme oranı verilmiştir.

Tepkimeye 3 g X ve 1,6 g Y sokulduğunda kaç g bileşik oluşur?

- A) 2,4   B) 3   C) 3,6
D) 4,6   E) 5,4

2.

Bir demir oksit bileşiğinde kütlece %30 oksijen vardır.

Buna göre bileşiğin formülü nedir? (Fe: 56, O: 16)

- A) FeO_2 B) FeO C) Fe_3O_4
D) Fe_3O_2 E) Fe_2O_3

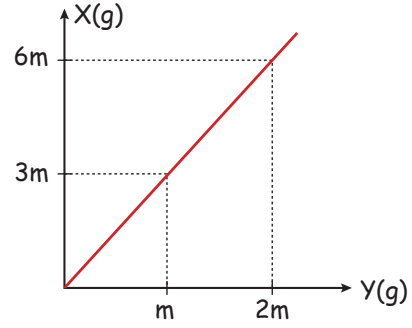
3.

X_3Y_4 bileşiğinin kütlece %40'ı Y'dir.

Buna göre, X_3Y_2 bileşiğinin kütlece % kaç X elementidir?

- A) 25   B) 40   C) 50   D) 60   E) 75

4.

Buna göre, grafikte verilen X ve Y elementlerinden oluşan bileşiğin formülü aşağıdakilerden hangisidir? (X: 27, Y: 12)

- A) X_2Y_3 B) XY_3 C) X_3Y_4
D) X_4Y_3 E) X_3Y

5.

X ile Y arasındaki tepkimeler sonunda aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

- 3 gram X ile yeterli Y miktarda en fazla 7 gram bileşik oluşuyor.
- 12 gram Y ile 6 gram X'in tepkimesi sonucu en fazla 18 g X_2Y_3 oluşur.
- 12 gram Y'den 4 gram X ile en fazla 13 gram X_3Y oluşur.

Yukarıda verilen bilgilere göre;

- I. Kütle korunumu
II. Sabit oranlar,
III. Katlı oranlar

kanunlarından hangileri ispatlanmıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) II ve III   E) I, II ve III

6.

$M_{Ax} = 4M_{Ay}$ ise XY bileşiğinde Y'nin kütlece % si kaçtır?

- A) 10   B) 20   C) 40   D) 60   E) 80

7. Aynı koşullarda 1 hacim A ile 1 hacim B gazlarının birleşmesinden 2 hacim AB gazı oluşmaktadır. 3 hacim A ile 1 hacim B gazlarının tepkimesinden ise 2 hacim T gazı oluşmaktadır.

Buna göre, T gazının formülü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) A_3B B) A_3B_2 C) AB_2
D) AB E) A_3B_4

8. Eşit kütlede Al ve O_2 reaksiyona sokulduğunda 0,2 mol Al_2O_3 oluşuyor.

Buna göre, hangi maddeden kaç gram artmıştır? (Al: 27, O: 16)

- A) 10,8 g Al   B) 9,6 g O_2
C) 1,2 g O   D) 1,2 g O_2
E) 1,2 g Al

9. X_2Y_3 bileşiğinde elementlerin kütlece birleşme oranı $\frac{m_X}{m_Y} = \frac{3}{4}$ tür.

Buna göre, 35 gram X_2Y_3 bileşiği oluşturmak için kaç gram Y elementi gerekir?

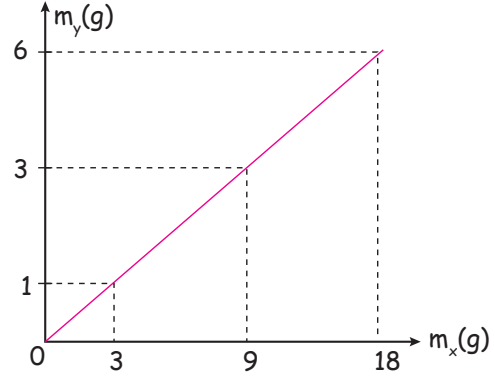
- A) 5   B) 10   C) 15   D) 20   E) 30

10. 18'er gram X ve Y elementleri tepkimeye sokulduğunda 11 gram Y'nin arttığı saptanıyor.

Buna göre, X ve Y'den oluşan bileşiğin formülü aşağıdakilerden hangisidir? (X: 24, Y: 14)

- A) X_2Y B) XY_2 C) X_2Y_3
D) X_4Y_3 E) X_3Y_2

11.

Kapalı bir kapta gerçekleşen gaz tepkimesinin sonucu oluşan bileşiğin içindeki elementlerin zaman içindeki kütle değişimini gösteren grafik yukarıdaki gibidir.

Buna göre, bileşiğin formülü aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? (X: 12, Y: 1)

- A) XY_4 B) X_3Y_5 C) XY_2
D) XY_3 E) X_2Y_3

ÇİTA YAYINLARI

12. X ve Y elementlerinden oluşan bir bileşiğin kütlece %40'ı Y'dir.

Eşit kütlede X ve Y elementleri alınarak 60 gramlık XY bileşiği oluşturabildiğine göre, başlangıçtaki X ve Y'nin toplam kütlesi kaç gramdır?

- A) 96   B) 72   C) 48   D) 32   E) 24

13. 30 gram Mg ile 16 gram O_2 tepkimeye girerek 40 gram MgO oluştururken oksijen bittiğine göre Mg'den kaç gram artar? (O : 16, Mg : 24)

- A) 2   B) 4   C) 6   D) 8   E) 10

1. C ve H den oluşan bir bileşikte elementlerin kütlece birleşme oranı $\frac{m_C}{m_H} = 9$ dur.

Buna göre, bileşiğini basit formülü aşağıdakilerden hangisidir?

(H : 1 g/mol, C : 12 g/mol)

- A) CH₄   B) C₂H₄   C) C₃H₄
D) C₃H₈   E) C₅H₁₂

2. C ve H den oluşan bir bileşiğin kütlece %75 i C ise bileşiğin basit formülü nedir?

(H : 1 g/mol, C : 12 g/mol)

- A) CH₄   B) C₂H₄   C) C₃H₄
D) C₃H₈   E) C₅H₁₂

3. Fe₂O_x bileşiğinde kütlece %70 Fe bulunduğuna göre, X in sayısal değeri kaçtır?

(Fe : 56 g/mol, O : 16 g/mol)

- A) 2   B) 3   C) 4   D) 5   E) 7

4. XY₂ bileşiğinde elementleri kütlece birleşme oranı $\frac{m_X}{m_Y} = 1$ olduğuna göre, elementlerin mol

kütleleri arasındaki ilişki için aşağıdakilerden hangisi doğru olarak verilmiştir?

- A) M_{A_X} = M_{A_Y}   B) M_{A_X} = 2M_{A_Y}
C) M_{A_X} = 3M_{A_Y}   D) 2M_{A_X} = 2M_{A_Y}
E) 3M_{A_X} = 3M_{A_Y}

5. Kimyanın temel kanunlarıyla ilgili;

I. Kütlelerin Korunumu Kanunu,

II. Sabit Oranlar Kanunu,

III. Katlı Oranlar Kanunu

ifadeleriyle özdeşleşen bilim insanı aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Antoine Lavoisier	John Dalton	Joseph Proust
B)	John Dalton	Antoine Lavoisier	Joseph Proust
C)	Joseph Proust	Antoine Lavoisier	John Dalton
D)	Antoine Lavoisier	Joseph Proust	John Dalton
E)	John Dalton	Joseph Proust	Antoine Lavoisier

6. X ve Y' den oluşan bir bileşiğin kütlece % 60 X' tir. X in mol kütlesi Y nin mol kütlelerinin yarısı kadar ise bileşiğin formülü için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) XY   B) XY₂   C) X   D) XY₃   E) X₃Y

7. Eşit kütlede X ve Y elementlerinden tam verimle X₂Y bileşiği oluşturulurken Y den 6 gram arttığı görülüyor.

Buna göre, başlangıç karışımı kaç gramdır?

(X : 7 g/mol, Y : 8 g/mol)

- A) 14   B) 28   C) 32   D) 44   E) 50

8. Aşağıdaki bileşik çiftlerinin hangisinde katlı oran vardır?

- A) HCl - H₂O
 B) HClO - HClO₃
 C) N₂O₄ - NO
 D) C₃H₆ - C₂H₄
 E) NO - NO₂

9. 27 gram C ve 10 gram H kullanılarak en fazla kaç gram C₃H₈ oluşturulabilir? (H : 1 g/mol, O : g/mol)

- A) 30   B) 32   C) 33   D) 35   E) 37

10. 1 gram CH₄ gazı için;

- I. Sabit oran $\frac{m_C}{m_H} = 4$ tür.
 II. Kütlece %25 i H' dir.
 III. 0,25 gram H içerir.
 yargılarından hangileri doğru değildir?
 (H : 1 g/mol, C : 12 g/mol)

- A) Yalnız I
 B) Yalnız II
 C) I ve III
 D) II ve III
 E) I, II ve III

11. Eşit kütlede X ve Y elementleri kullanılarak 23 gram XY₂ oluşturulurken X'ten 9 gram artıyorsa;

- I. Başlangıçta 16 gram Y vardır.
 II. Atom kütleleri oranı $\frac{m_{AX}}{m_{AY}} = \frac{7}{8}$ dir.
 III. Bileşikteki elementlerin kütlece birleşme kütleleri oranı $\frac{m_X}{m_Y} = \frac{7}{16}$ dir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
 B) Yalnız II
 C) I ve III
 D) II ve III
 E) I, II ve III

ÇİTA YAYINLARI

12. Eşit kütlece X ve Y kullanılarak X₂Y₃ bileşiği oluşturuluyor.

Oluşturulan X₂Y₃ bileşiğinde artan maddenin oluşan bileşiğe olan kütle oranı aşağıdakilerden hangisidir? (X : 2 mg/mol, Y : 3 mg/mol)

- A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{2}{3}$ C) $\frac{5}{9}$ D) $\frac{9}{5}$ E) $\frac{5}{13}$

13. I. NO₂ ile N₂O
 II. NaCl ile MgCl₂
 III. KMnO₄ ile K₂MnO₄

Yukarıdaki bileşik çiftlerinden hangilerinden katlı oran aranmaz?

- A) Yalnız I
 B) Yalnız II
 C) I ve II
 D) II ve III
 E) I, II ve III

1. X ile Y elementleri arasında;
- 8 gram X ile 4 gram Y tepkimeye girdiğinde 1 gram X artıyor.
  - 21 gram X ile 12 gram Y nin tepkimesi artansız gerçekleşiyor.
  - 28 gram X ile 24 gram Y tepkimeye girdiğinde, 8 gram X artıyor.

tepkimelerin sonuçları yukarıdaki gibidir.

Buna göre, X ile Y elementlerinin oluşturduğu bileşikler için aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- Her üç bileşiğin formülü aynıdır.
- Her üç bileşiğin formülü farklıdır.
- I. ve II. bileşiğin formülü aynı, III. bileşiğin formülü farklıdır.
- II. ve III. bileşiğini formülü aynıdır.
- I. ve III. bileşiğin formülü aynı II. bileşiğin formülü farklıdır.

2. XY_2 bileşiğinde kütlece sabit oran $\frac{m_X}{m_Y} = 1$ dir.

Buna göre X_3Y bileşiğinde kütlece birleşme oranı kaçtır?

- $\frac{1}{6}$
- 6
- $\frac{1}{3}$
- $\frac{3}{2}$
- $\frac{2}{3}$

3. X_3O_4 bileşiğinde kütlece birleşme oran $\frac{m_O}{m_X} = \frac{8}{21}$ dir.

Buna göre O'nin atom ağırlığı 16 i ve X'in atom ağırlığı kaçtır?

- 28
- 32
- 56
- 64
- 112

4. X_3Y bileşiğinde kütlece birleşme %40 ı Y dir. **Buna göre, m gram X ve m gram Y'nin tepkimesinden en çok kaç gram X_3Y bileşiği oluşur?**

- 2m
- $\frac{3m}{2}$
- $\frac{6m}{5}$
- $\frac{5m}{3}$
- $\frac{3m}{4}$

5. CaS bileşiğindeki sabit kütlece birleşme oranı $\frac{m_{Ca}}{m_S}$ kaçtır? (Ca :40 g/mol, S : 32 g/mol)

- $\frac{1}{2}$
- $\frac{2}{3}$
- $\frac{5}{4}$
- $\frac{5}{8}$
- $\frac{4}{9}$

6. X_2Y_3 bileşiğinde kütlece birleşme oran $\frac{m_X}{m_Y} = \frac{9}{16}$ ise,

Buna göre, X_2Y_3 için;

- Bileşiğin kütlece %36'sı X tir.
- Eşit kütlede X ile Y nin tepkimesinden 75 gram X_2Y_3 oluşturduğunda 21 g X artar.
- 6,4 gram X için yeterli Y miktarı 3,6 gramdır.

yukarıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- Yalnız I
- I ve II
- I ve III
- II ve III
- I, II ve III

7. X ile Y elementi arasında X_2Y_5 bileşiği oluşmaktadır ve bileşikteki elementler arasındaki kütlece birleşme oranı $\frac{m_X}{m_Y} = \frac{7}{20}$ dir.

Buna göre, Y nin atom kütlelerinin X'in atom kütlelerine oranı kaçtır?

- A) $\frac{7}{8}$ B) $\frac{3}{7}$ C) $\frac{8}{7}$ D) $\frac{14}{20}$ E) $\frac{7}{3}$

8. X ile Y elementleri arasında oluşan iki bileşik, Bu bileşikler ile ilgili olarak;

- I. bileşiğin formülü XY_2 dir.
- II. bileşiğin formülü X_2Y_n dir.

Eşit miktarda Y ile birleşen I. bileşikteki X miktarının, II. bileşikteki X miktarının $\frac{3}{4}$ ise, II. bileşiğin formülündeki "n" kaçtır?

- A) 5   B) 4   C) 3   D) 2   E) 1

9. X ile Y elementleri arasında XY_n ve XY_m bileşikleri oluşmaktadır.

Bu bileşikler ile ilgili olarak;

- XY_n bileşiğinin kütlece %75 i X'tir.
- XY_m bileşiğinin kütlece %40 i Y'dir.

bileşikleri veriliyor.

Buna göre, $\frac{n}{m}$ oranı için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{1}{4}$ C) $\frac{2}{3}$ D) $\frac{2}{3}$ E) 2

10. X ile Y elementleri arasında XY ve X_2Y_3 bileşikleri oluşmaktadır. Bu bileşiklerdeki X ile Y nin kütlece birleşme oranları aşağıdaki gibidir.

	X	Y
I. XY	14 gram	4 gram
II. X_2Y_3	14 gram	a gram

Buna göre, II. bileşikte "a" ile gösterilen Y miktarı kaç gramdır?

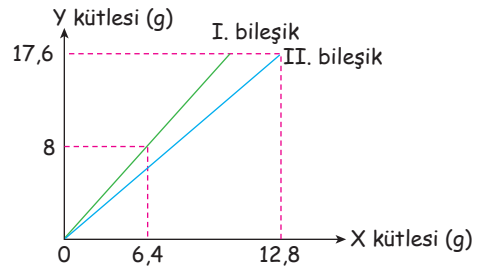
- A) 8   B) 6   C) 4   D) 3   E) 2

11. MgX_2 bileşiğinde sabit $\frac{m_{Mg}}{m_X} = \frac{3}{8}$ olduğuna göre,

X in atom kütleleri kaçtır? ($Mg : 24$)

- A) 8   B) 16   C) 24   D) 32   E) 48

12. X ile Y elementleri arasında iki farklı bileşik oluşmaktadır. Bu iki bileşiğe ait bileşik kütleleri ile X kütlelerine ait grafik aşağıdaki gibidir.

Birinci bileşiğin formülü X_2Y olduğuna göre II. bileşiğin formülü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) XY_3 B) X_2Y_3 C) X_2Y_5
D) X_2Y_5 E) X_4Y_3

1. Batık bir geminin çapası paslanmış hâlde çıkarıldığında 400 kg gelmektedir.

Demir ve oksijenden oluşan bu paslı parçada 120 kg O_2 bulunduğuna göre, kaç kg'ı demirdir?

- A) 80   B) 120   C) 280
D) 300   E) 400

2. Bir bileşiği oluşturan elementlerin kütlece birleşme oranları sabit olduğu gibi yüzde bileşimleri de sabittir.

X ile Y arasında oluşan bir bileşiğin %80 i X olan bileşiğin formülü X_2Y dir.

Buna göre, kütlece %60'ı Y olan X ile Y arasında oluşan diğer bileşiğin formülü aşağıdakilerden hangisidir?

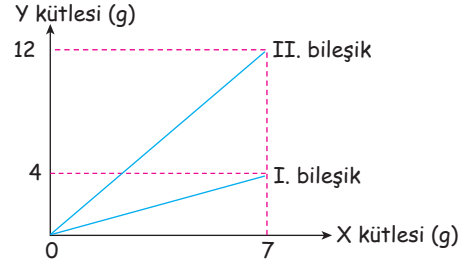
- A) XY_3 B) XY C) X_2Y_3
D) X_3Y_4 E) XY_2

3. X ile Y elementleri arasında X_2Y_3 ve X_3Y_n şeklinde iki farklı bileşik oluşmaktadır.
- X_2Y_3 bileşiğinde kütlece birleşme oranı $\frac{m_X}{m_Y} = \frac{7}{3}$ tür.
  - X_3Y_n bileşiğinde ise kütlece birleşme oranı $\frac{m_X}{m_Y} = \frac{21}{8}$ dir.

Buna göre, X_3Y_n bileşiğindeki "n" in sayısal değeri kaçtır?

- A) 5   B) 4   C) 3   D) 2   E) 1

- 4.

X ile Y elementleri arasında oluşan iki ayrı bileşiğe ait grafik yukarıdaki gibidir.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- A) Kütlece Y yüzdesi en az olan II. bileşiktir.
B) I. bileşikte kütlece birleşme oranı $\frac{m_X}{m_Y} = \frac{7}{12}$ tür.
C) II. bileşiğin formülü X_2Y_3 ise, I. bileşiğin formülü X_2Y' dir.
D) Eşit kütlede X ve Y alındığında en çok I. bileşikte artma olur.
E) Sabit Y ile birleşen X'ler arasındaki katlı oran $\frac{2}{3}$ tür.

5. N_xO_y bileşiğinde sabit oran $\frac{m_N}{m_O} = \frac{7}{12}$ ise

$\frac{X}{Y}$ oranı kaçtır? (N : 14, O : 16)

- A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{2}{3}$ C) $\frac{3}{4}$ D) $\frac{2}{5}$ E) $\frac{3}{6}$

6. XY_3 bileşiğini oluşturan X ile Y elementleri arasındaki kütlece birleşme oranı $\frac{m_X}{m_Y} = \frac{3}{7}$ dir.

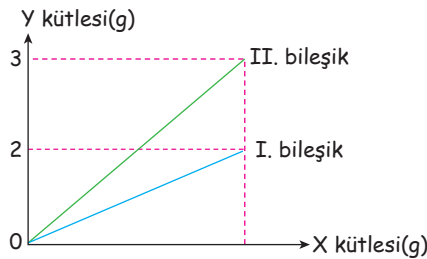
Buna göre, XY_3 bileşiğinden 8 gram oluşturmak için en az kaç gram X kullanılmalıdır?

- A) 6,4   B) 4,8   C) 3,2   D) 2,4   E) 4,6

7. X ile Y elementleri arasında oluşan bileşiğin formülü XY_3 tür. Bileşiğin %60 ise Y elementidir. Buna göre, eşit kütlede X ve Y elementlerinin tepkimesi sonucu 20 gram X arttığına göre, kaç gram XY_3 bileşiği oluşur?
- A) 50   B) 75   C) 90   D) 100   E) 110

8. X, Y ve Z elementlerinden oluşan bir bileşikte 1,5 gram X, 2,5 gram Y ve 1 gram Z elementleri kullanılmaktadır. Buna göre, 15'er gram X, Y ve Z elementleri en çok kaç gram bileşik oluşur?
- A) 10   B) 20   C) 30   D) 40   E) 50

9. X ile Y arasında oluşan iki farklı bileşikteki X ve Y kütleleri arasındaki ilişki aşağıdaki grafikte verilmiştir.

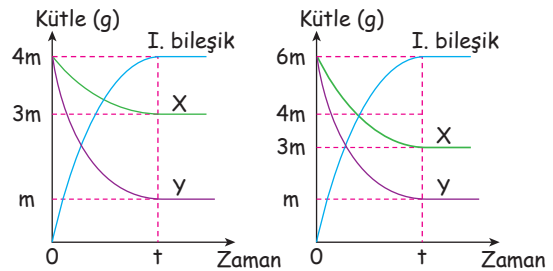
Buna göre, I. bileşiğin formülü XY ile II. bileşiğin formülü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) XY_3 B) X_2Y_3 C) X_2Y_3
D) X_3Y E) XY_3

10. X_2O_3 bileşiğinin kütlece %30 u oksijendir. Buna göre, 24 gram oksijenin yeterince X ile tepkimesinden en fazla kaç gram X_2O_3 bileşiği oluşur?

- A) 40   B) 56   C) 80   D) 120   E) 160

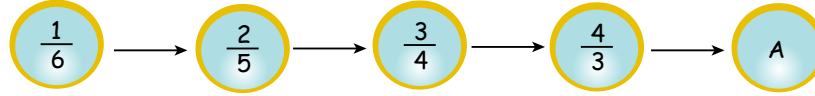
11. X ile Y elementleri arasında oluşan iki farklı bileşiğe ilişkin kütle - zaman grafiği aşağıdaki gibidir.

Buna göre, oluşan iki farklı bileşik için aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- A) I. ve II. bileşiklerde elementlerin kütlece birleşme oranları sırasıyla $\left(\frac{m_X}{m_Y}\right) \frac{1}{3}$ ve 1 dir.
B) İki bileşik arasındaki katlı olan $\frac{1}{3}$ tür.
C) Eşit kütlede X ile Y nin tepkimesinden 24 gram I. bileşik oluştuğunda 12 gram X artar.
D) II. bileşikte kütlece %60 X ve % 40 Y vardır.
E) II. bileşikteki Y yüzde I. bileşikteki Y yüzdesinden azdır.

1.

Yukarıda verilen sayılar arasında belirli bir kural bulunmaktadır.

Bu kurala uygun olarak bulunan A sayısı aşağıdaki bileşiklerden hangisinin ilk elementinin ikinci elementine kütlece sabit oranını verir?

(C: 1, N: 14, O: 16, Mg: 24)

A) Ca_3N_2 B) H_2O C) CaO D) NH_3 E) MgO_2

2.

Aybüke: Kütlece % 25'i karbondur.

Hazal: Karbon sayısının hidrojen sayısına oranı 1/4'tür.

Melis: Elementlerin kütlece birleşme oranı; $\frac{M_C}{M_H} = 3$ 'tür.

Tebessüm: Basit formülü CH_4 'tür.

Şemada verilen CH_4 bileşiği ile ilgili, hangi öğrencilerin yaptığı açıklamalar hatalıdır? (H: 1, C: 12)

A) Aybüke

B) Hazal-Melis-Aybüke

C) Melis- Aybüke

D) Tebessüm

E) Tebessüm-Hazal

MOL KAVRAMI

- Mol Kavramı
- Kimyasal Hesaplamalar

MOL KAVRAMI

Atomlar çok küçük tanecikler olduğundan kütlelerini belirlemek mümkün değildir. Bu nedenle atom ve molekül gibi çok küçük taneciklerin sayı ve miktarlarını belirtmek için mol kavramı geliştirilmiştir.

Uluslararası birim sistemine (SI) göre, 12 gram karbon-12(¹²C) elementi atom sayısına **1 mol** denir. 12 gram karbon-12(¹²C) elementi $6,02 \cdot 10^{23}$ tane karbon atomu içermektedir. Bu sayıya **Avogadro sayısı** denir ve N_A ile gösterilir.

1 mol kavramı $6,02 \cdot 10^{23}$ taneye karşılık gelir. Günlük hayatta kullandığımız düzine, deste ve çift gibi kavramlardan bir farkı yoktur.

1 deste gül dediğimizde 10 tane gülü ifade etmiş oluruz.

1 düzine defter dediğimizde 12 tane defteri ifade etmiş oluruz.

1 çift yumurta dediğimizde 2 tane yumurtayı ifade etmiş oluruz.

1 mol dediğimizde ise $6,02 \cdot 10^{23}$ tane atomu ifade etmiş oluruz. Mesela, 1 mol pirinç dersek $6,02 \cdot 10^{23}$ tane pirinç ifade etmiş oluruz.

Bu durum tüm atomların 1 molü için geçerlidir.

Bir atomun referans olarak seçilen başka bir atomun külesinden kaç kat fazla veya az olduğunu ifade eden değerlere **bağıl atom kütleleri** denir.

Günümüzde karşılaştırma atomu olarak kütle numarası 12 olan karbon - 12(¹²C) izotopu alınmıştır. Diğer elementlerin bağıl atom kütleleri bu atoma göre hesaplanmıştır. Bağıl atom külesinin bir birimi yoktur.

Karbonun bağıl atom kütleleri = 12
Oksijenin bağıl atom kütleleri = 16
Kükürdün bağıl atom kütleleri = 32

Atomik Kütle Birimi (akb)

Bir tane karbon-12(¹²C) izotopunun külesinin $\frac{1}{12}$ 'sine **1 atomik kütle birimi (1 akb)** denir.

1 mol ¹²C = $6,02 \cdot 10^{23}$ tane C atomu 12g
1 tane ¹²C x

$$x = \frac{12 \text{ gram}}{6,02 \cdot 10^{23}} = \frac{12}{N_A} \text{ gram}$$

1 akb = 1 tane ¹²C atomunun $\frac{1}{12}$ 'si

$$\frac{12g}{N_A} \cdot \frac{1}{12} = \frac{1}{N_A} \text{ akb}$$

1 gram = N_A akb

$$1 \text{ tane } ^{12}\text{C} = \frac{12 \text{ gram}}{N_A} \\ = 12 \cdot \frac{1}{N_A} \\ = 12 \text{ akb}$$

Örneğin, 1 mol oksijen atomu 16 gramdır. Buna göre 1 tane O atomu;

$$1 \text{ mol O} = 6,02 \cdot 10^{23} \text{ tane O} \quad 16g \\ 1 \text{ tane} \quad x$$

$$x = \frac{16g}{N_A} = 16 \cdot \frac{1}{N_A} = 16 \text{ akb}$$

Tüm atomlar için,

1 mol = $6,02 \cdot 10^{23}$ tane taneciktir. (N_A)

1 akb = $\frac{1}{N_A}$ gramdır.

Unutma!

1 tane X atomu = Mol kütleleri akb
1 tane $X_a Y_b$ molekül = Molekül kütleleri akb
Mesela 1 mol CO_2 molekülü 44 g'dir.
1 tane CO_2 molekülü = 44 akb'dir.

- 1 mol H_2SO_4 bileşiği için ($N_A = 6,02 \cdot 10^{23}$ tane)
- 2 mol hidrojen atomu içerir.
- 1 mol kükürt atomu içerir.
- 4 mol oksijen atomu içerir.
-   $2N_A$ tane hidrojen atomu içerir.
-   $1N_A$ tane kükürt atomu içerir.
-   $4N_A$ tane oksijen atomu içerir.
-   $7N_A$ tane atom içerir.

Örnek Soru

4 mol N_2O_3 molekülünde toplam kaç tane atom vardır?

Biz Çözdük

1 mol N_2O_3 'de $5N_A$ tane atom varsa
4 mol N_2O_3 'de x

20. N_A tane atom vardır.
 $20 \cdot 6,02 \cdot 10^{23} = 12,04 \cdot 10^{24}$ tane atom vardır.

Örnek 27

0,4 mol H_3PO_4 molekülü kaç tane atom içerir?

- A) 1,4 B) $1,4N_A$ C) 2,8 D) $2,8N_A$ E) 4,2

Sen Çöz 27

Örnek 28

$1,806 \cdot 10^{24}$ tane atom içeren Fe_2O_3 bileşiği kaç moldür?

- A) 0,2 B) 0,3 C) 0,4 D) 0,5 E) 0,6

Sen Çöz 28

Unutma!

Molekül sayısı ile mol sayısı arasındaki bağıntı

$$n = \frac{N}{N_A} \text{ şeklindedir. } n : \text{ Mol sayısı}$$

N : Verilen tanecik (molekül)

N_A : Avogadro sayısı

Mol Kütlesi

Elementin Mol Kütlesi: Bir elementin bir molünün gram cinsinden kütlesine **mol kütlesi** denir. Birimi gram/mol'dür.

Örneğin;

C: 12 g/mol	Ca: 40 g/mol	H: 1 g/mol
O: 16 g/mol	Fe: 56 g/mol	Cl: 35,5 g/mol
S: 32 g/mol	Na: 23 g/mol	Mg: 24 g/mol

➔ Bir elementin gram/mol sayısal değeri ile akb sayısal değeri aynıdır.

$$Fe \text{ atomu için } 56 \text{ akb} = 56 \frac{g}{mol} \text{ 'dür.}$$

Bileşiğin Mol Kütlesi: Bir bileşiğin mol kütlesi, o bileşiğin kimyasal formülünde bulunan atomların mol kütleleri ile atom sayılarının çarpımlarının toplamına eşittir. M_A ile gösterilir. Mol ağırlığı ifadesi de kullanılır.

Na_2SO_4 bileşiğindeki mol kütlesi;

$$\begin{array}{r} 4 \cdot 16 = 64 \text{ g} \\ 1 \cdot 32 = 32 \text{ g} \\ 2 \cdot 23 = 46 \text{ g} \\ \hline 142 \text{ g/mol } (M_A) \end{array}$$

1 Atom - Gram: 1 mol atomun gram cinsinden kütlesidir.

$$1 \text{ atom - gram hidrojen} = 1 \text{ g}$$

$$1 \text{ atom - gram kükürt} = 32 \text{ g}$$

1 Molekül - Gram: 1 mol molekülün gram cinsinden kütlesidir.

$$1 \text{ molekül - gram hidrojen} \Rightarrow H_2 = 2 \text{ g}$$

$$1 \text{ molekül - gram klor} \Rightarrow Cl_2 = 71 \text{ g}$$

$$1 \text{ molekül - gram su} \Rightarrow H_2O = 18 \text{ g}$$

1 Formül - Gram: 1 mol iyonik bağlı bileşiğin gram cinsinden kütlesidir.

$$1 \text{ formül gram yemek tuzu } NaCl = 58,5 \text{ g}$$

1 İyon - gram : 1 mol iyonun gram cinsinden kütlesidir.

$$1 \text{ İyon - gram: } Ca^{2+} = 40 \text{ g } Ca^{2+} \text{ iyonu}$$

➔ **Gerçek Atom Kütlesi:** 1 tane atomun kütlesidir.

$$\text{Oksijenin gerçek atom kütlesi} = \frac{16}{N_A} \text{ gram}$$

➔ **Gerçek Molekül Kütlesi:** 1 tane molekülün kütlesidir.

$$\text{Oksijenin gerçek molekül kütlesi} = \frac{32}{N_A} \text{ gramdır.}$$

Örnek Soru

0,6 mol C_4H_{10} molekülü kaç gramdır?
(C : 12, H : 1)

Biz Çözdük

$$\begin{aligned} 1 \text{ mol } C_4H_{10} &= 4 \text{ mol C} + 10 \text{ mol H içerir.} \\ &= 4 \cdot 12 + 10 \cdot 1 \\ &= 58 \text{ g/mol} \end{aligned}$$

$$\begin{array}{r} 1 \text{ mol } C_4H_{10} \quad 58 \text{ g} \\ 0,6 \text{ mol } C_4H_{10} \quad x \\ \hline x = 34,8 \text{ g } C_4H_{10} \end{array}$$

Örnek 29

$18,06 \cdot 10^{23}$ tane C_2H_5OH molekülü kaç gramdır? (H : 1, C : 12)

A) 46   B) 92   C) 138   D) 150   E) 184

Sen Çöz 29

Örnek 30

0,4 mol X_2O_3 bileşiği 30,4 gram olduğuna göre, X'in mol kütlesini hesaplayınız. (O : 16)

Sen Çöz 30

Örnek Soru

0,3 mol XY bileşiği 8,4 gram, 0,4 mol XY_2 bileşiği ise 17,6 g'dır.

Buna göre, X ve Y elementlerinin mol kütlelerini hesaplayınız.

Biz Çözdük

$$\begin{array}{r} 0,3 \text{ mol XY} \quad 8,4 \text{ g} \\ 1 \text{ mol XY} \quad a \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 0,4 \text{ mol } XY_2 \quad 17,6 \text{ g} \\ 1 \text{ mol } XY_2 \quad b \\ \hline \end{array}$$

$$a = \frac{8,4}{0,3} = 28 \text{ g/mol} \quad b = \frac{17,6}{4} = 44 \text{ g/mol}$$

$$\begin{aligned} -X + Y &= -28 \\ x + 2Y &= 44 \end{aligned}$$

$$a = \frac{8,4}{0,3} = 28 \text{ g/mol}$$

$$\begin{aligned} x + 16 &= 28 \\ x &= 12 \text{ g/mol} \end{aligned}$$

İzotop Atomlar ve Ortalama Mol Kütlesi

Atom numaraları (proton sayıları) aynı, kütle numaraları farklı atomlara **izotop atomlar** denir. İzotop atomların doğada buluna oranları (yüzdeleri) farklıdır. Bu oranların dikkate alınarak hesaplanan atom ağırlıklarına **ortalama atom kütlesi** denir.

$$\text{Ortalama Atom Kütlesi} = \frac{M_1 \cdot \%1 + M_2 \cdot \%2 + \dots}{100}$$

- M_1 : 1. izotopun kütlesi
 $\%1$: 1. İzotopun doğada buluna yüzdesi
 M_2 : 2. İzotopun kütlesi
 $\%2$: 2. İzotopun doğada bulunma yüzdesi

Örnek Soru

^{12}C izotopunun doğada bulunma yüzdesi %95, ^{13}C izotopunun bulunma yüzdesi %5'tir.

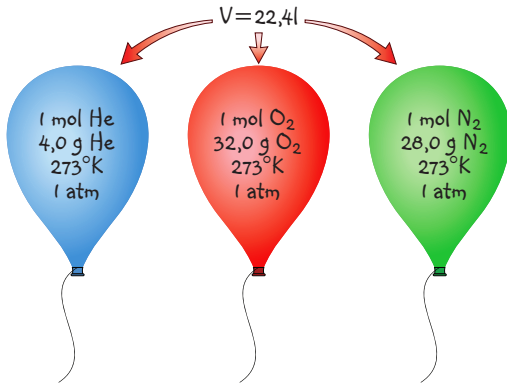
Buna göre, C elementinin ortalama atom kütle-sini hesaplayınız.

Biz Çözdük

$$\begin{aligned} \text{O.A.K} &= \frac{\%1 \cdot M_1 + \%2 M_2}{100} \\ &= \frac{95 \cdot 12 + 5 \cdot 13}{100} \\ &= 12,05 \end{aligned}$$

Gazlar İçin Mol Kavramı

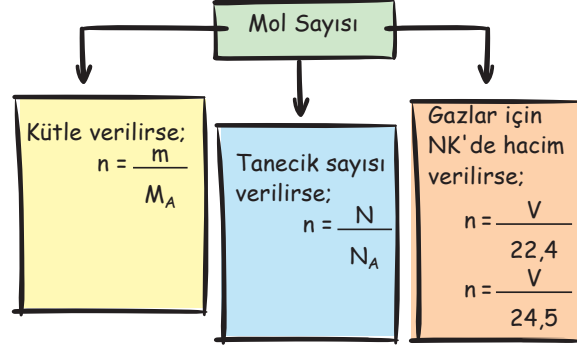
Avogadro yasasına göre, aynı koşullarda (sıcaklık ve basınçta) bulunan gazların, mol sayıları ile hacimleri doğru orantılı olarak değişir.

Normal şartlar altında (NK) yani 1 atm basınç ve 0°C (273 K) sıcaklıkta tüm gazların 1 molü 22,4 L hacim kaplar.

Oda koşullarında (OK) ise yani 1 atm basınç ve 25°C (298 K) sıcaklıkta tüm gazların 1 molü 24,5 L hacim kaplar.

Mol sayısı üç farklı şekilde de bulunabilir.

- n = mol
 m = kütle (g)
 M_A = Mol Kütle (g/mol)
 N = Tanecik sayısı
 N_A = Avogadro sayısı
 V = Hacim (L)

Örnek Soru

NK'de 8,96 litre hacim kaplayan C_3H_x gazı 17,6 g olduğuna göre, x kaçtır? (C : 12, H : 1)

Biz Çözdük

$$\begin{aligned} n &= \frac{V}{22,4} \Rightarrow n = \frac{8,96}{22,4} = 0,4 \text{ mol } \text{C}_3\text{H}_x \\ n &= \frac{m}{M_A} \Rightarrow 0,4 = \frac{17,6}{M_A} \\ \Rightarrow M_A &= \frac{17,6}{0,4} \\ \Rightarrow M_A &= 44 \text{ g/mol} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 1 \text{ mol } \text{C}_3\text{H}_x &= 3 \text{ mol C} + x \text{ mol H} \\ 44 &= 3 \cdot 12 + x \text{ mol H} \\ x &= 8 \end{aligned}$$

Cevap : C

Örnek 31

NK'de 13,66 litre hacim kaplayan N_2O_5 gazı kaç tane oksijen atomu içerir?

- A) $0,6N_A$ B) $0,8N_A$ C) $1,5N_A$
D) $2N_A$ E) $3N_A$

Sen Çöz 31

Örnek 32

NK'de 16,8 litre hacim kaplayan C_2H_8 ve C_2H_6 gaz karışımının kütlesi 26 g'dır.

Buna göre, karışımda kaç gram C atomu vardır? (H : 1, C : 12)

- A) 1   B) 19   C) 21   D) 22   E) 24

Sen Çöz 32

Örnek 33

Oda koşullarında 19,6L hacim kaplayan N_2O_3 ve NO_2 gaz karışımının kütlesi 42,8 gramdır.

Buna göre, karışımın molce yüzde kaçı N_2O_3 gazıdır? (N : 14 , O : 16)

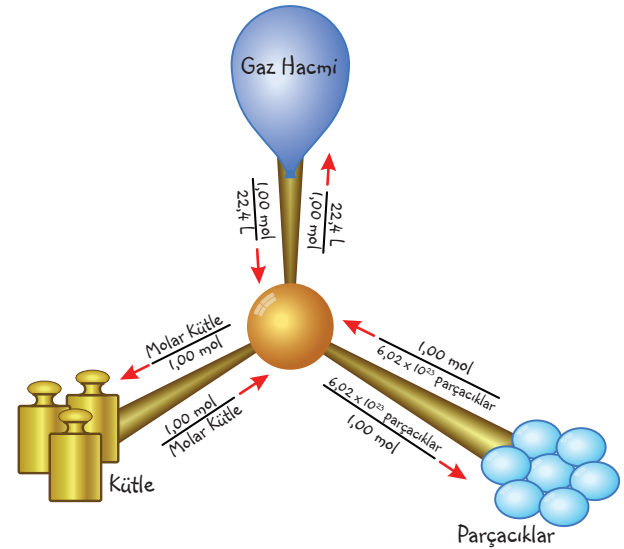
- A) 20   B) 25   C) 40   D) 50   E) 75

Sen Çöz 33

ÇİTA YAYINLARI

Unutma!

Bir mol gazın kapladığı hacime **molar hacim** denir. Aynı koşullarda (sıcaklık ve basınçta) bütün gazların molar hacimleri birbirlerine eşittir.

Gazların Özkütlesi

Normal koşullar altında ($0^{\circ}\text{C} - 273\text{K}$, 1 atm basınçta) 1 mol gaz 22,4 litre hacim kaplar.

1 mol gaz = mol kütlesi = 22,4L hacim

22,4 litre gaz M_A gram
1 litre gaz d gaz

$$d_{\text{gaz}} = \frac{M_A}{22,4} \text{ (NK)}$$

Oda koşullarında ($25^{\circ}\text{C} - 298\text{K}$, 1 atm basınçta)

1 mol gaz 24,5 litre hacim kaplar.)

NK'de = 1 mol gaz = mol kütlesi = 24,5 litre

24,5 litre gaz M_A gram
1 litre gaz d gaz

$$d_{\text{gaz}} = \frac{M_A}{24,5} \text{ (OK)}$$

Aynı koşullarda mol kütlesi büyük olan gazın özkütlesi büyüktür.

Örnek Soru

Normal koşullar altında (NK) bulunan C_4H_8 gazının özkütlesi kaç g/L'dir? (C : 12, H : 1)

Biz Çözdük

$$\begin{aligned} m_{\text{C}_4\text{H}_8} &= 4 \cdot 12 + 8 \cdot 1 \\ &= 56 \text{ g/mol} \\ \text{NK'de } d_{\text{g}} &= \frac{56}{22,4} = 2,5 \text{ g/L} \end{aligned}$$

Örnek Soru

XO gazının NK'deki özkütlesi 1,25 g/L'dir.

Buna göre, X'in atom kütleini hesaplayınız. (O : 16)

Biz Çözdük

$$\begin{aligned} d &= \frac{M_A}{22,4} \\ 1,25 &= \frac{M_A}{22,4} \Rightarrow M_A = 28 \text{ g/mol} \\ \text{XO} &\Rightarrow \text{X} + 16 = 28 \text{ g} \\ \text{X} &= 12 \text{ g/mol} \end{aligned}$$

Örnek 34

I	II	III	IV
CO_2	$\text{C}_3\text{H}_8(\text{g})$	CH_4	H_2O

Yukarıda verilen bileşiklerin NK'de özkütlesi sıralaması aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) I > II > III > IV   B) IV > I = II > III
C) I = II > IV > III   D) IV > I > II > III
E) I = II > III > IV

Sen Çöz 34

Örnek 35

Eşit sayıda atom içeren C_2H_2 ve H_2O bileşikleriyle ilgili,

- I. Mol sayıları arasındaki ilişki $H_2O > C_2H_2$ şeklindedir.
- II. NK'lardaki hacimleri arasındaki ilişki $H_2O > C_2H_2$ şeklindedir.
- III. Kütleleri arasındaki ilişki $m_{C_2H_2} > m_{H_2O}$ şeklindedir.

yargılarından hangileri doğrudur?

(H : 1 , C : 12 O : 16)

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

Sen Çöz 35

Örnek Soru

$3,01 \cdot 10^{22}$ tane N_2O_x molekülü 3,8 gramdır.
Buna göre, bileşik formülündeki X kaçtır?
(N: 14, O: 16)

Biz Çözdük

$$n = \frac{N}{N_A} \quad n = \frac{3,01 \cdot 10^{22}}{6,02 \cdot 10^{23}} \Rightarrow n = 0,05 \text{ mol}$$

$$0,05 \text{ mol } N_2O_x = 3,8 \text{ g.}$$

$$m = \frac{M}{M_A} \Rightarrow 0,05 \text{ mol} = \frac{3,8}{M_A} \Rightarrow M_A = 76 \text{ g/mol}$$

$$N_2O_x = 76 \text{ g/mol} \quad 76 = 2 \cdot N + x \cdot O$$

$$76 = 2 \cdot 14 + x \cdot 16$$

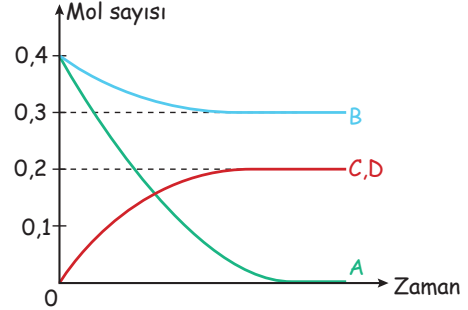
$$16x = 76 - 28$$

$$x = 3 \text{ 'tür.}$$

Bileşik formülü N_2O_3 'tür.

Örnek 36

Sabit hacimli kapalı bir kaptaki gaz fazında gerçekleşen bir tepkimede mol sayısı - zaman grafiği aşağıda verilmiştir.

Buna göre, bu tepkime aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) $C_3H_4 + 4O_2 \Rightarrow 3CO_2 + 2H_2O$
- B) $CH_4 + Cl_2 \Rightarrow CH_3Cl + HCl$
- C) $4HCl + O_2 \Rightarrow 2H_2O + 2Cl_2$
- D) $CH_4 + 2O_2 \Rightarrow CO_2 + 2H_2O$
- E) $CH_4 + 4Cl_2 \Rightarrow CCl_4 + 4HCl$

Sen Çöz 36

Örnek 37

16g O_2 gazı ile eşit sayıda atom içeren CH_4 bileşiği kaç moldür? (O:16)

- A) 0,1   B) 0,2   C) 0,25   D) 0,4   E) 0,5

Sen Çöz 37

Cevap: B

1. 3 g kükürtle 4 g oksijen gazı tam verimle yakıldığında oluşan kükürt dioksit gazının özkütlesi 1,5 g/L ölçülüyor.

Buna göre, oluşan SO_2 gazının hacmi kaç litredir? (S: 32, O: 16)

- A) 2   B) 4   C) 5
D) 6   E) 12,5

2. 0,25 mol N_xO_y 19 gramdır.

Bu bileşiğin 0,4 molünde 1,2 mol oksijen atomu bulunduğuna göre, bileşiğin formülü nedir?

(N: 14, O: 16)

- A) N_2O B) N_2O C) N_2O_3
D) N_2O_5 E) NO

3. Toplam 3 mol atom içeren X_2Y bileşiği m gramdır. Buna göre, 1 gram X_2Y 'deki X atomlarının sayısı aşağıdaki işlemlerden hangisi ile hesaplanır?

- A) $\frac{3m}{2 \cdot N_A}$ B) $\frac{2 \cdot N_A}{m}$ C) $\frac{2 \cdot N_A}{3m}$
D) $\frac{2m}{N_A}$ E) $\frac{6 \cdot N_A}{m}$

4. Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır? (Br: 80, N_A = Avogadro sayısı)

- A) Bir tane Br atomu $80 \cdot a_{kb}$ 'dir.
B) Bir mol Br atomu 80 gramdır.
C) Bir mol Br_2 molekülü $\frac{160}{N_A}$ gramdır.
D) Bir tane Br_2 molekülü $160 \cdot a_{kb}$ 'dir.
E) Bir tane Br atomu $\frac{80}{N_A}$ gramdır.

5. Bir tane molekülünün kütlesi $\frac{16}{N_A}$ gram olan bir gazın NK'deki özkütlesi (g/L) aşağıdakilerden hangisine eşittir? (N_A = Avogadro sayısı)

- A) $\frac{16}{22,4}$ B) $\frac{22,4}{16}$
C) $\frac{16}{N \cdot 22,4}$ D) $\frac{N}{22,4}$
E) $22,4 \cdot N$

6. 0,5 mol Y içeren X_2Y bileşiğinde m g X vardır. Buna göre, X'in atom ağırlığı nedir?
- A) m   B) 2m   C) 3m   D) 4m   E) 5m

7. X_mY_n bileşiğinin 0,1 molü;
- Toplam $6,02 \cdot 10^{23}$ atom,
  - 0,6 gram Y içermektedir.

Buna göre, bileşiğin 1 molünün kütlesi kaç gramdır? (X: 12, Y: 1, Avogadro sayısı= $6,02 \cdot 10^{23}$)

- A) 38   B) 42   C) 44   D) 54   E) 56

8. Aşağıdakilerden hangisinin toplam atom sayısı Avogadro sayısına eşittir? (S=32, O=16, H=1)
- A) 32 gram S içeren SO_2 gazı
 B) 18 gram H_2O sıvısı
 C) 1 gram H_2 gazı
 D) NK'de 22, 4L CO_2 gazı
 E) 48 gram O içeren SO_3 gazı

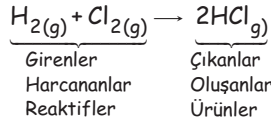
9. 2 gram XH_4XO_3 bileşiğinde 0,7 gram X vardır. Buna göre, 1 tane X atomu kaç gramdır? (H: 1, O: 16)

- A) 32   B) $\frac{23}{N_A}$ C) 28
 D) 17   E) $\frac{14}{N_A}$

10. NK'de 5,6 litresinin kütlesi 19 gram olan N_xO_{2x-1} bileşiğinin,
- I. Molekül kütlesi 76 gramdır.
 II. X'in değeri 2'dir.
 III. Bir molekülü $19/N_A$ gramdır.
- yargılarından hangisi doğrudur?
 (N: 14, O: 16, N_A = Avogadro sayısı)
- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
 D) II ve III   E) I, II ve III

KİMYASAL TEPKİMELER VE TEPKİME TÜRLERİ

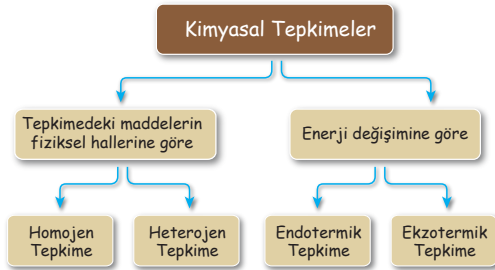
Maddenin atom veya molekül yapısı ile ilgili özelliklerine kimyasal özellikler denir. Bir ya da daha fazla maddenin etkileşimleri sonucunda atom veya molekülün (iç) yapısıyla ilgili özelliklerinin değişerek yeni özelliklere sahip maddelerin oluşmasına **kimyasal olay**, bu olayların gösterildiği eşitliklere **kimyasal tepkime denklemleri** denir. Kimyasal tepkimede atomlar arası bağların kırılması ve yeniden oluşması söz konusudur. Yani kimyasal tepkimeler sırasında maddelerin tanecikleri birbirlerinden ayrılırlar ve sonra tekrar farklı formlarda (şekillerde) birbirleri ile birleşirler.

Kimyasal tepkime denklemlerinde yer alan maddelerin fiziksel halleri sembol veya formüllerin sağ alt tarafına parantez içinde yazılır. Tepkime denkleminde girenler ile ürünler arasına ok (→) konulur.

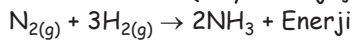
(k) → katı (s) → katı
(g) → gaz (suda) → suda çözülmüş

Kimyasal tepkimeler tepkimedeki maddelerin fiziksel hallerine ve tepkime sonunda meydana gelen enerji değişimine göre sınıflandırılırlar.

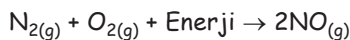

Kimyasal tepkimede giren ve çıkan maddelerin hepsinin fiziksel halleri aynı ise bu tür tepkimelere **homojen**, en az bir maddenin fiziksel hali farklı ise bu tür tepkimelerde **heterojen tepkime** denir.

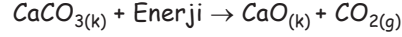
Bütün fiziksel ve kimyasal olaylar oluşurken bu olaylar sonucunda bir enerji değişimi meydana gelir. Dışarıdan ısı alarak gerçekleşen tepkimelere **endotermik**, dışarıya ısı vererek gerçekleşen tepkimelere de **ekzotermik tepkimeler** denir. Tepkime denkleminde alınan - verilen ısı Q veya enerji şeklinde ifade edilir.

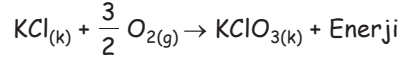
Homojen ve ekzotermik bir tepkime

Homojen ve endotermik bir tepkime

Heterojen ve endotermik bir tepkime

Heterojen ve ekzotermik bir tepkime

Kimyasal Tepkimelerde Korunan Özellikler

- Atom türü ve sayısı
- Çekirdek yapısı
- Toplam elektron, proton ve nötron sayıları
- Toplam elektriksel yük
- Toplam enerji
- Çekirdek yarıçapı
- Toplam kütle

Kimyasal Tepkimelerde Değişebilen Özellikler

- Mol sayısı
- Gaz fazındaki tepkimelerde sabit sıcaklıkta;
- Basınç sabitse hacim
- Hacim sabitse basınç,
- Molekül sayısı
- Atomların yarıçapları ve hacimleri
- Tanecik sayısı
- Taneciklerin elektron sayısı
- Fiziksel halleri
- Renk, koku, tat, iletkenlik
- Fiziksel ve kimyasal özellikler
- Tanecik (molekül) yapısı

Örnek Soru

Kapalı bir kaptaki gerçekleşen kimyasal tepkimede;

- Çekirdek yarıçapı,
- taneciklerin elektron sayısı,
- toplam elektriksel yük

özelliklerinden hangileri korunur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

Biz Çözdük

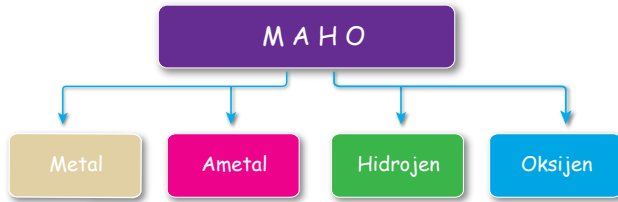
Kimyasal tepkimelerde çekirdek yapısı ve yarıçapı, toplam elektriksel yük korunur. Taneciklerin elektron sayısı değişebileceğinden korunmaz.

Cevap : D

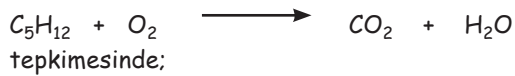
Tepkimelerin Denkleştirilmesi

- Kimya tepkimelerde toplam kütle, atom sayısı ve türü korunur.
- Tepkimeler denkleştirilirken sembol ve formüllerdeki alt indisler değiştirilemez.
- Atom sayısı en fazla (en kalabalık) olan bileşiğin katsayısı genellikle "1" alınır.
- Tepkimedeki atom sayıları denkleştirilirken önce metaller sonra ametaller ve en son hidrojen ile oksijen sayıları eşitlenir.

- Bileşiklerin ve atomik halde bulunan elementlerin katsayıları kesirli olamaz.
- Moleküler elementlerin (O_2 , O_3 , H_2 , P_4 ...) başına atom sayısını tam sayı yapacak şekilde kesirli katsayılar yazılabilir. ($\frac{2}{3}O_3$, $\frac{1}{2}H_2$ ...)
- Bileşikte parantez dışında alt indis olarak yazılan sayılar parantez içindeki tüm atomlara aittir.

Denkleştirmeyi bir örnek üzerinden açıklayalım.

Karbon sayısını eşitlemek için CO_2 'nin başına 5 yazılır.

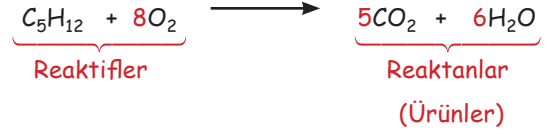
Hidrojen sayısını eşitlemek için H_2O 'nun başına 6 yazılır.

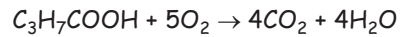
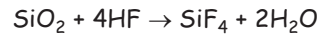
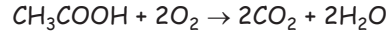
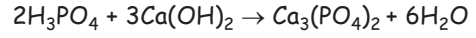
Sonuçta; Girenlerde 2 mol oksijen varken ürünlerde 16 mol oksijen bulunur.

Bu nedenle girenlerdeki O_2 'nin önüne 8 yazılmalıdır.

Böylece tepkime denklenmiş olur.

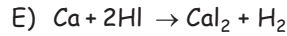
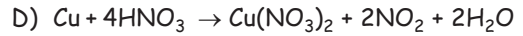
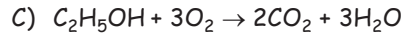
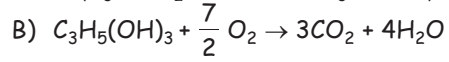
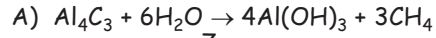

Denkleştirilmiş tepkime örnekleri

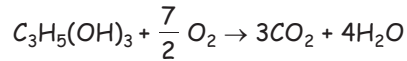

Örnek Soru

Aşağıdaki tepkimelerden hangisi en küçük tam sayılarla denkleştirildiğinde tepkime denklemi yanlış verilmiştir?

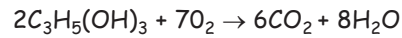

Biz Çözdük

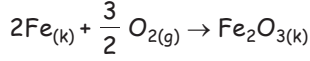
$\frac{7}{2}$ tam sayı değildir. En küçük tam sayı dediğinden

tepkimeyi 2 ile çarpalım.

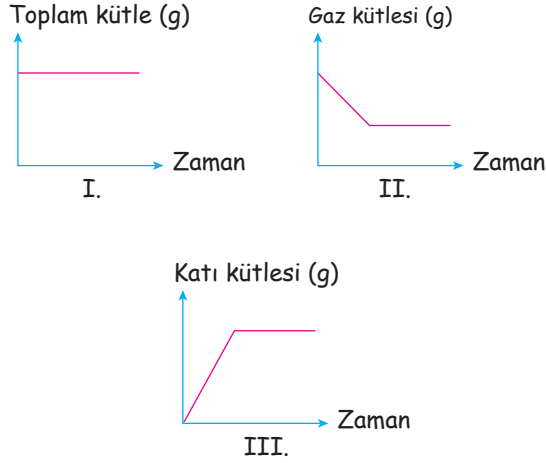
Cevap : B

Örnek 38

Eşit kütlede Fe katısı ile O_2 gazı kapalı bir kaptan tam verimle yukarıda verilen tepkimeye göre reaksiyona giriyor.

Buna göre;

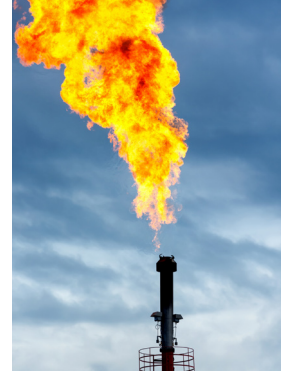
Verilen grafiklerden hangileri doğrudur?

(Fe : 56, O : 16)

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

Sen Çöz 38

Tepkime Türleri

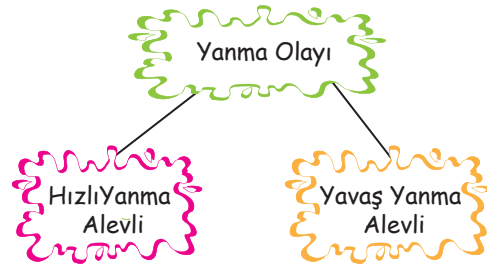

1. Yanma Tepkimeleri: Bir maddenin oksijen gazı ile verdiği tepkimeler yanma tepkimeleri olarak bilinir.

Yanma tepkimelerinden tepkimeye giren maddelerin içerdiği elementlerin oksitleri oluşur. Bu nedenle yanma tepkimeleri oksitlenme olarak da bilinir. Genellikle ekzotermiktir (azotun N_2 yanması hariç.)

Bazı yanmalarda ısı ve ışık enerjisi oluşurken bazı yanmalar ise alevsiz gerçekleştiği için ışık gözlenmez. Alevin gözlenmedi yanmalara hızlı yanma, gözlenmediği yanmalara **yavaş yanma** denir.

ÇİTA YAYINLARI

- Odunun yanması
- Kömürün yanması
- Doğalgazın yanması
- Demirin paslanması
- Gümüşün kararması
- Bakırın yeşillenmesi

Bir yanma olayının oluşabilmesi için,

- yanıcı madde,
- yakıcı madde (Hava, oksijen),
- tutuşma sıcaklığı,

gereklidir. Bu üç etkenden biri eksik olursa yanma olayı gerçekleşmez veya yanma olayı durur.

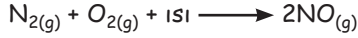
Bir maddenin yangın söndürücü olarak kullanılabilmesi için;

- Yanmamalı,
- Havadan ağır (yoğun) olmalı (Özkütlesi havadan büyük olmalı),

- yanan yüzeyin hava ile temasını kesmeli,
  - tutuşma sıcaklığı çok büyük olmalı
- gibi özelliklere sahip olması gereklidir.

- ✓ Azotun yanması dışında diğer yanma tepkimeleri ekzotermiktir.

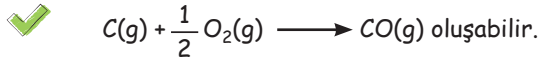
Dikkate Al

Bir bileşikteki merkez atom alabileceği en yüksek yükseltgenme basamağına sahipse o bileşik yanmaya karşı asaldır. Yani yanmaz.

Grup	44	5A	6A	7A
Alabileceği maksimum dağcı	+4	+5	+6	+7

O₂ gazı ile yanma tepkimesi vermez. Yani yükseltgenmez.

Bu bileşiklere **son ürün** denir.

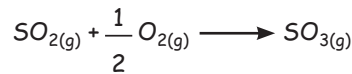
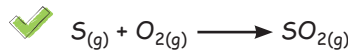
(C' da iyon yükü sıfır olduğu için yanar.)

(CO' de C²⁺ olduğu için yanabilir.)

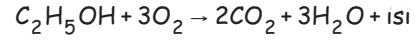
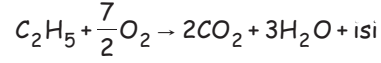
↓
(CO₂'de C⁴⁺ olduğu için daha fazla yükseltgenemez. Dolayısı ile yanmaz.)

↓
Son Ürün (SO₃ bileşiğinde S⁶⁺ olduğu için daha fazla yükseltgenemez. Sonuçta yanma tepkimesi oluşmaz.)

- ✓ $N_2O_5 + O_2 \longrightarrow$ Tepkime olmaz. (N₂O₅'de N⁵⁺ değerlikli daha fazla yükseltgenemez ve yanmaz.)

- ✓ Yapısında C, H veya C, H ve O elementleri bulunan bileşik yandığında yapısındaki C atomu sayısı kadar CO₂ ve yapısındaki H atomu sayısının yarısı kadar H₂O oluştururlar.

Unutma!

CO₂, SO₃, N₂O₅ gibi bileşikler, soygazlar (He, Ne ...) ve altın (Au) yanmaya karşı asaldır. Yani yanmazlar.

Örnek Soru

C _(k)	H ₂	N ₂	He	SO ₂
I	II	III	IV	V

Yukarıda verilen maddelerden hangileri yakıt olarak kullanılamaz?

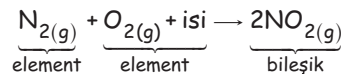
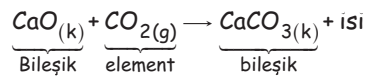
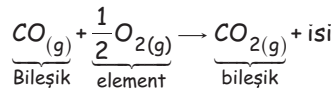
- A) I, II ve V   B) III, IV ve V   C) III ve IV
D) IV ve V   E) Yalnız IV

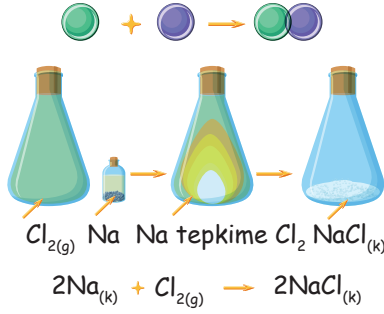
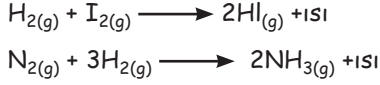
Biz Çözdük

Azotun (N₂) yanması endotermiktir. He yanmaz. C(K), H₂ ve SO₂ yanarlar ve yanmaları ekzotermik olduğundan yakıt olarak kullanılabilirler.

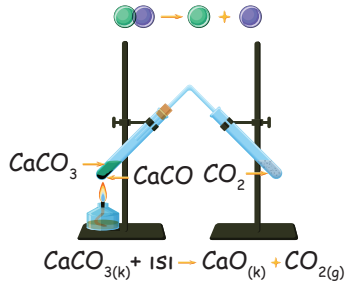
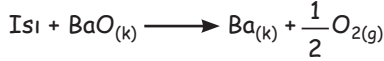
Cevap : C

2. Sentez (Oluşum) Tepkimeleri: İki veya daha fazla maddenin birleşerek daha büyük ve karmaşık yapıya bileşik oluşturduğu tepkimelerdir. Tepkimeye girenler (reaktifler) element veya bileşik olabilir, fakat oluşan ürün daima bileşiktir. Sentez tepkimeleri genellikle ekzotermiktir.

3. Analiz Tepkimeleri: Bir bileşiğin ısı veya elektrik enerjisi ile daha küçük kimyasal türlere (maddelere) parçalandığı (ayrıştığı) tepkimelere denir. Sentez (oluşum) tepkimesinin tersidir. Genellikle endotermiktir. Tepkimeye giren (reaktif) madde kesinlikle bileşiktir. tepkime sonunda birden fazla ürün oluşur ve oluşan ürünler bileşik veya elementtir.

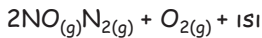

Örnek Soru

Aşağıdaki tepkimelerden hangisi hem analiz hem de ekzotermik tepkimedir?

- A) $2NH_{3(g)} \rightarrow N_{2(g)} + 3H_{2(g)}$
- B) $MgCO_{3(k)} \rightarrow MgO_{(k)} + CO_{2(g)}$
- C) $C_2H_5OH_{(s)} + 3O_{2(g)} \rightarrow 2CO_{2(g)} + 3H_2O_{(g)}$
- D) $2NO_{(g)} \rightarrow N_{2(g)} + O_{2(g)}$
- E) $2HI_{(g)} \rightarrow H_{2(g)} + I_{2(g)}$

Biz Çözdük

Cevap : D

4. Yer Değiştirme Tepkimeleri: Bir bileşikteki elementlerden birinin daha aktif bir elementle yer değiştirdiği tepkime tekli yer değiştirme tepkimeleridir.

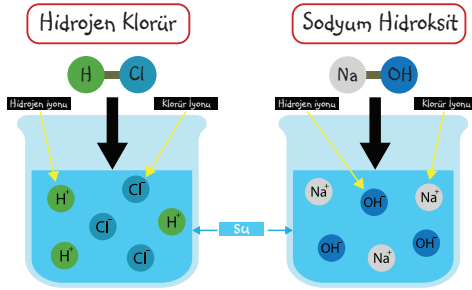
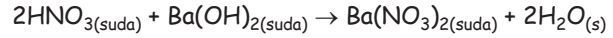
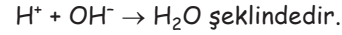

Sulu ortamda iyonların birbiri ile yer değiştirdiği tepkimeleri çiftli yer değiştirme tepkimesi denir.

5. Asit - Baz Tepkimeleri: Suda çözüldüğünde H^+ derişimini artıran maddelere asit, OH^- derişimini arttıran maddelere baz denir.

Asit ve bazların sulu çözeltilerinin karıştırılmaları sonucunda tuz ve su oluşumu ile gerçekleşen tepkimelere nötralleşme tepkimeleri denir. Bu tepkimeler ekzotermiktir. Asit baz tepkimeleri sonucunda oluşan tuzun katyon kısmı bazdan, anyon kısmı asitten gelir. Nötralleşme tepkimelerinde net iyon denklemi su oluşumudur.

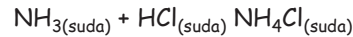
Net iyon denklemi

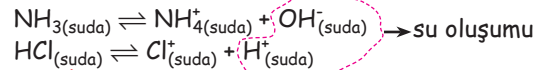
Unutma!

Her asit baz tepkimesi nötralleşme tepkimesi değildir.

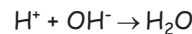
$NH_{3(g)} + HCl_{(g)} \rightarrow NH_4Cl_{(k)}$ tepkimesi nötralleşme tepkimesi değil, asit - baz tepkimesidir. Su oluşumu yok. Bu tepkime sulu ortamda gerçekleşirse nötralleşme tepkimesi olur.

Nötralleşme tepkimesi

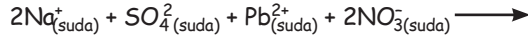
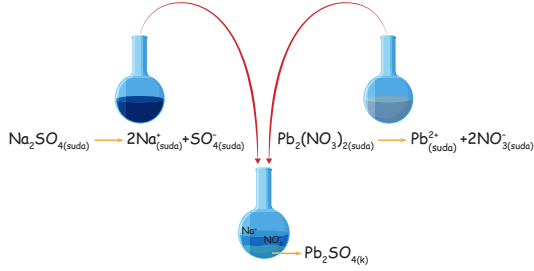
Net İyon denklemi

Dikkate Al

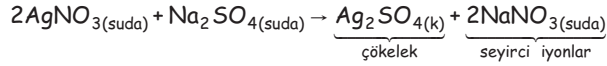
Nötrleşme tepkimeleri çiftli yer değıştirme tepkimeleridir.

6. Çözünme - Çökelme Tepkimeleri: İki farklı tuz çözeltilinin karıştırılıp, suda çözünmeyen yeni bir tuz oluşturup çözelti içinde çökmesi ile sonuçlanan tepkimelerdir. Bu tepkimeler aynı zamanda yer değıştirme tepkimesidir.

Çökelek   **Seyirci iyonlar**

➔ **Net İyon Tepkimesi:**

➔ **Net İyon Tepkimesi:**

Örnek 39

$3\text{X} + 8\text{HNO}_3 \longrightarrow 3\text{CO}_2 + 8\text{NO} + 10\text{H}_2\text{O}$
tepkimesinde X ile gösterilen maddenin formülü nedir?

Sen Çöz 39

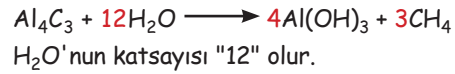
Örnek Soru

denklem en küçük tam sayılarla denkleştirilirse H_2O 'nun katsayısı ne olur?

Biz Çözdük

Girenler	→	Ürünler
4 Al		1 Al
3 C		1 C
2 H		7 H
1 O		3 O

Örnek Soru

Aşağıdaki tepkimelerin türlerini karşısına yazınız.

Reaksiyon	Türü
A) $\text{HCl}(\text{suda}) + \text{NaOH}(\text{suda}) \longrightarrow \text{NaCl}(\text{suda}) + \text{H}_2\text{O}(\text{s})$	.....
B) $\text{H}_2(\text{g}) + \text{Cl}_2(\text{g}) \longrightarrow 2\text{HCl}(\text{g})$	.....
C) $\text{NH}_3(\text{g}) + \text{HCl}(\text{g}) \longrightarrow \text{NH}_4\text{Cl}(\text{k})$	.....
D) $\text{Fe}_2\text{O}_3(\text{suda}) + 2\text{Al}(\text{k}) \longrightarrow \text{Al}_2\text{O}_3(\text{suda}) + 2\text{Fe}(\text{k})$	.....
E) $\text{CH}_4(\text{suda}) + 2\text{O}_2(\text{g}) \longrightarrow \text{CO}_2(\text{g}) + 2\text{H}_2\text{O}(\text{g})$	.....

Biz Çözdük

- Nötrleşme
- Sentez
- Asit - baz
- Yer değıştirme
- Yanma

1. $C_2H_4(OH)_2 + O_2 \longrightarrow CO_2 + H_2O$
denklemini en küçük tam sayılarla denkleştirildiğinde tepkimedeki maddelerin katsayıları hangi seçenekte sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- A) 2 - 4 - 4 - 3   B) 1 - 4 - 3 - 4
C) 1 - 2 - 4 - 3   D) 2 - 2 - 4 - 3
E) 2 - 5 - 4 - 6

2. $C_3H_7COOH + aO_2 \rightarrow bCO_2 + cH_2O$
 $C_3H_8 + xO_2 \rightarrow yCO_2 + zH_2O$
Yukarıdaki yanma tepkimeleri için,

- I. $b + y = 7$ 'dir.
II. $c = z$ 'dir.
III. $a = x$ 'tir.

eşitliklerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) II ve III   E) I, II ve III

3. $KClO_{3(k)} + Isı \longrightarrow KCl_{(k)} + \frac{3}{2} O_{2(g)}$

Ağız açık kaptaki gerçekleşen yukarıdaki tepkime için,

- I. Kaptaki katı kütlesi azdır.
II. Tepkime ekzotermiktir.
III. Analiz tepkimesidir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

4. 1. $H_2CO_{3(suda)} + Cu(OH)_{2(suda)} \longrightarrow CuCO_{3(k)} + 2H_2O_{(suda)}$
2. $2Fe_{(k)} + \frac{1}{2} O_{2(g)} \longrightarrow Fe_2O_{3(k)}$
3. $NaOH_{(suda)} + AgNO_{3(suda)} \longrightarrow AgOH_{(k)} + NaNO_{3(suda)}$

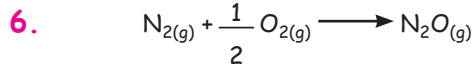
Yukarıdaki tepkimeler ile ilgili,

- I. 3. tepkime nötürleşme tepkimesidir.
II. 1. tepkime hem nötrleşme hem de çökme - çökme tepkimesi olarak sınıflandırılabilir.
III. 2. tepkimede elektron alışverişi olmuştur.
Yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

5. Aşağıdaki olaylardan hangilerinde maddenin kimyasal özelliği değişmez?

- A) Kaynama   B) Yanma
C) Redoks   D) Paslanma
E) Nötrleşme

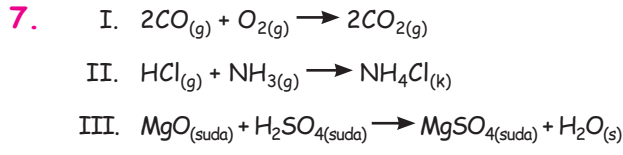

tepkimesi ile ilgili,

- I. Yanma tepkimesidir.
- II. Isı olarak gerçekleşir.
- III. O_2 yakıcı özellik gösterir.

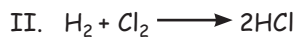
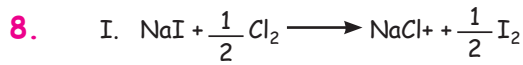
yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I, II ve III
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) I ve II
- E) Yalnız I

tepkimelerinden hangileri asit - baz tepkimesidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

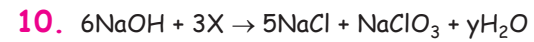
Yukarıdaki tepkimelerden hangileri sentez tepkimesidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

9. I. Demirin oksitlenmesi
 II. Fotosentez
 III. Azotun oksijenle tepkimesi
 IV. Petrol oluşumu

Yukarıdaki olaylardan hangisi yanma tepkimesidir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) I, II ve IV
- E) I, III ve IV

tepkimesi için,

- I. X maddesi Cl_2 gazıdır.
- II. $y = 3$ 'tür.
- III. Tepkimede toplam mol sayıları korunmuştur.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

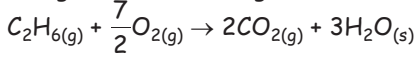
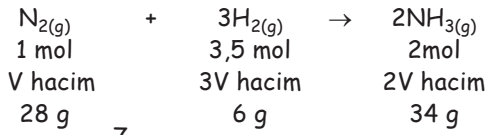
KİMYASAL HESAPLAMALAR

Kimyasal reaksiyona giren ve oluşan maddelerin mol sayısı, hacmi, tanecik sayısı ve kütleleri arasındaki geçişleri içeren problemler birkaç başlıkta toplanabilir.

Denklemlilikli Miktar Geçiş Problemleri

Tepkime denklemi verilen reaksiyonlar için hesaplama yapabilmek için önce tepkime denklemi denkleştirilmelidir. Tepkime denklemi denkleştirildikten sonra harcanan ve oluşan maddelerin katsayıları ile orantılı olarak diğer niceliklere ulaşılabilir.

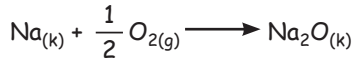
Tepkime denklemindeki maddelerin önlerindeki katsayıları maddelerin mol sayısı ile aynı koşullardaki gaz halindeki maddelerin hacimleri aramızdaki oranı verir, fakat kütleleri arasındaki oranı vermez.

1 mol	3,5 mol	2 mol	3 mol
2 mol	7 mol	4 mol	6 mol
2V	7V	4V	H ₂ O gaz fazında olmadığı için hacim geçişi yapılmaz
~~2m~~	~~7m~~	~~4m~~	~~8m~~

Denklemdaki katsayılarla orantılı olarak kütle geçişi yapılamaz.

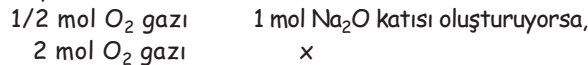
Örnek Soru

tepkimesine göre 2 mol O₂ gazının yeteri kadar sodyum katısı ile tepkimesinde kaç gram Na₂O katısı oluşur? (Na: 23, O: 16)

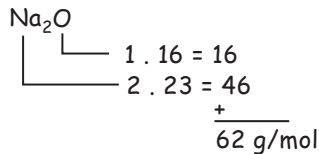
Biz Çözdük

Tepkime denkleminde;

x = 4 mol Na₂O oluşur.

4 mol Na₂O bileşiğinin kaç gram olduğunu bulabilmemiz için öncelikle Na₂O' katısının mol ağırlığı bulmalıyız.

$$n = \frac{m}{M_A} \Rightarrow m = n \cdot M_A$$

$$m = 4 \cdot 62$$

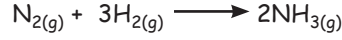
$$m = 248 \text{ g'dır.}$$

Sınırlayıcı Madde Problemleri

Kimyasal tepkimelerde tam verim kavramı vardır. Tam verim, tepkimedeki maddelerden birinin tamamen tükenip diğerinin artmasıdır. Tüklenen maddeye **sınırlayıcı madde** denir.

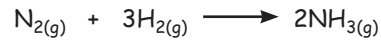
Örnek Soru

0,4 mol N₂ ile 0,6 mol H₂ gazlarının

tepkimesinden **en çok kaç mol NH₃ gazı oluşur?** (N: 14, H: 1)

Biz Çözdük

Başlangıç: 0,4 mol   0,6 mol   -

Değişim : -0,2 mol   -0,6 mol   +0,4 mol

Sonuç : 0,2 mol   -   0,4 mol

Tepkimede H₂ gazının tükendiği gözlenir.
0,4 mol NH₃ gazı oluşur.

Safsızlık Problemleri

Kimyasal tepkimelerde kullanılan maddeler saf değilse örnek içindeki maddenin saf miktarı bulunarak işlem yapılır.

$$\% \text{Verim} = \frac{\text{Deneysel Verim}}{\text{Teorik Verim}} \cdot 100$$

formülü ile bulunur.

Örnek Soru

2 mol etilenin (C₂H₄) yanma tepkimesi sonucu en çok 3 mol CO₂ gazı elde edildiğine göre tepkimenin verim yüzdesini hesaplayınız.

Biz Çözdük

Denkleme göre;

x = 4 mol CO₂ elde edilmektedir.

$$\% \text{Verim} = \frac{\text{Deneysel Verim}}{\text{Teorik Verim}} \times 100$$

$$= \frac{3}{4} \times 100 \Rightarrow \%75 \text{ verim vardır.}$$

Karışım Problemleri

Bu tür sorular denklem kurularak çözülmeye çalışılır.

Örnek Soru

CH_4 ve C_3H_4 gaz karışımı 0,5 mol'dür.

Karışım yakılınca 1,4 mol O_2 gazı harcandığına göre her bir gazın mol sayısı nedir?

Biz Çözdük

Matematiksel denklem kurarsak;

$$-2/x + y = 0,5$$

$$2x + 4y = 1,4$$

$$\hline -2x - 2y = -1$$

$$2x + 4y = 1,4$$

$$\hline 2y = 0,4$$

$$y = 0,2 \text{ mol (C}_3\text{H}_4 \text{ gazı)}$$

$$x + y = 0,5 \text{ mol}$$

$$x + 0,2 = 0,5$$

$$x = 0,3 \text{ mol (CH}_4 \text{ gazı)}$$

Örnek Soru

Normal koşullar altında 33,6 litre hacim kaplayan C_3H_8 ve NO_2 gazları karışımı 6,1 mol atom içermektedir.

Buna göre karışımla ilgili verilen,

- I. Karışımın molce % 40'ı C_3H_8 gazıdır.
- II. Kütlece yaklaşık % 87 NO_2 gazı vardır.
- III. 0,2 mol C_3H_8 gazı ve 1,3 mol NO_2 gazı bulunur.

yargılarından hangileri yanlıştır?

(C: 12, H:1, N: 14, O: 16)

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
- D) I ve II   E) II ve III

Biz Çözdük

$$n = \frac{V}{22,4} = \frac{33,6}{22,4} = 1,5 \text{ mol}$$

$$n_{\text{C}_3\text{H}_8} = x \text{ mol}$$

$$n_{\text{NO}_2} = (1,5 - x) \text{ mol}$$

$$1 \text{ mol C}_3\text{H}_8 = 11 \text{ mol atom içeriyorsa}$$

$$x \text{ mol C}_3\text{H}_8 \quad ?$$

$$\hline ? = 11x \text{ mol atom}$$

$$1 \text{ mol NO}_2 = 3 \text{ mol atom içeriyorsa}$$

$$(1,5 - x) \text{ mol NO}_2 \quad ?$$

$$\hline (4,5 - 3x) \text{ mol atom}$$

$$11x + 4,5 - 3x = 6,1$$

$$8x = 1,6 \Rightarrow \boxed{x = 0,2}$$

$$n_{\text{C}_3\text{H}_8} = 0,2 \text{ mol} \quad \% = \frac{0,2}{1,5} \cdot 100 = 13,3 \text{ (I. Yanlış)}$$

$$n_{\text{NO}_2} = 1,3 \text{ mol (III. doğru)}$$

$$0,2 \text{ mol C}_3\text{H}_8 = 0,2 \cdot 44 = 8,8 \text{ g}$$

$$1,3 \text{ mol NO}_2 = 1,3 \cdot 46 = 59,8 \text{ g} \quad \left. \vphantom{1,3 \text{ mol NO}_2} \right\} m_{\text{Toplam}} = 68,8 \text{ g}$$

$$\% = \frac{59,8}{68,8} \cdot 100 \% 87 \text{ (II. doğru)}$$

Cevap : A

Bileşik Formüllerinin Bulunması Problemleri

Verilen bilgilerden yararlanılarak, formülü bilinmeyen bileşik bulunmaya çalışılır.

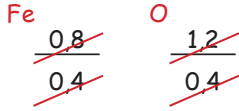
Örnek Soru

44,8 gram demir ve 19,2 gram oksijen içeren bileşiğin basit formülünü bulunuz.
(Fe: 56, O: 16)

Biz Çözdük

Demirin mol sayısı   Oksijen'in mol sayısı
 $n = \frac{44,8}{56} = 0,8 \text{ mol}$ $n = \frac{19,2}{16} = 1,2 \text{ mol}$

Basit formülü istediği için en küçük tam sayılar her iki madde 0,4'e bölünürse en basit formül bulunur.

Basit Formülü $\Rightarrow \text{Fe}_2\text{O}_3$ 'tür.

Örnek 40

0,6 mol C_3H_n bileşiği 26,4 gram olduğuna göre, "n"nin sayısal değeri kaçtır? (H: 1, C: 12)

Sen Çöz 40

Örnek 41

4 g X ile 16 g Y tamamen tepkimeye girerek 9 g Z ve NK'de 5,6 L T gazı oluşturmaktadır.

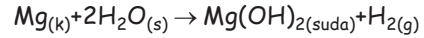
Buna göre, T maddesinin molekül kütlesi kaç gramdır?

- A) 4   B) 28   C) 44   D) 64   E) 80

Sen Çöz 41

Örnek 42

20 g Mg metalinin %30 verimle

denkleme göre, tepkime sonucu oluşan H_2 gazının NK'de hacmi kaç litredir? (Mg: 24)

- A) 2,24   B) 4,48   C) 5,6
D) 11,2   E) 22,4

Sen Çöz 42

Örnek 43

CS_2 ve C_2H_6 içeren bir karışımın tamamı yakılıyor. Yanma sonucunda 2 mol SO_2 ve 3 mol H_2O oluştuğuna göre başlangıçta alınan gaz karışımı toplam kaç moldür?

- A) 0,5   B) 1,0   C) 1,5
D) 2,5   E) 2,0

Sen Çöz 43

Örnek 44

$2,408 \cdot 10^{23}$ tane hidrojen (H) atomu içeren $H_2O_{(g)}$ ile ilgili,

- I. 0,2 moldür.
II. 3,6 gramdır.
III. NK'de 4,48 lt hacim kaplar.

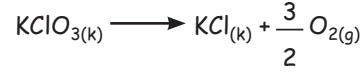
yargılarından hangileri doğrudur?

(H: 1, O: 16, $N_A=6,02 \cdot 10^{23}$)

- A) Yalnız II   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

Sen Çöz 44

Örnek 45

tepkimesinde %61 saflıkta 400 g $KClO_3$ örneği kullanılıyor.

Tepkime sonucunda elde edilen O_2 gazı NK'de kaç litre hacim kaplar?

($KClO_3 = 122$ g/mol)

- A) 11,2   B) 33,6   C) 44,8   D) 56   E) 67,2

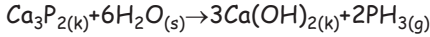
Sen Çöz 45

1. $X + 2HCl \longrightarrow XCl_2 + H_2$
tepkimesinde 32,5 gram X harcadığında normal koşullarda 11,2 litre H_2 gazı oluşturmaktadır.
Buna göre, X'in atom kütlesi kaçtır?

A) 130   B) 65   C) 63   D) 56   E) 42

2. 5,46 g Ca_3P_2 örneğinin yeterli miktarda suyla tepkimesinden 1,53 g PH_3 elde edilmiştir.

Tepkime denklemi;

şeklinde olduğuna göre, tepkime verimi yüzde kaçtır?

A) 28   B) 45   C) 67   D) 75   E) 100

3. Ca ve Cu'dan oluşan 50 gram karışım üzerine yeterince HCl eklenip tepkime tamamlandığında NK'da 11,2L hacim kaplayan gaz oluşuyor.

Buna göre, karışımında kütlece yüzde kaç Ca bulunur? (Ca : 40 , Cu : 64)

A) 25   B) 40   C) 50   D) 75   E) 80

4. Eşit kütlede alınan Ca ve S maddeleri CaS bileşiği oluşturmak üzere tepkimeye giriyor.

Tepkime sonunda 144 gram CaS katısı oluştuğuna göre, ortamda artan madde kalmaması için hangi maddeden kaç mol eklenmelidir?

(S : 32, Ca : 40)

A) 0,5 mol Ca   B) 0,25 mol S
C) 0,5 mol S   D) 0,25 mol Ca
E) 2 mol Ca

5. Saf olmayan 30 g Al örneğinin yeterli miktarda S ile tepkimeye girmesinden 30 g Al_2S_3 elde edilmiştir.

Buna göre,

I. Al örneği %18 saflıktadır.

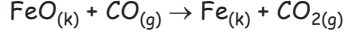
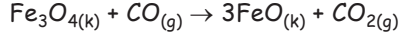
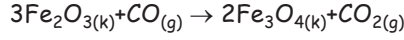
II. 16 g S kullanılmıştır.

III. 0,4 mol Al tepkimeye girmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur? (Al: 27, S: 32)

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

6. Fe_2O_3 filizinden saf Fe eldesi aşağıdaki tepkime zincirine göre yapılır.

0,3 mol Fe_2O_3 ile NK'de 22,4 litre olan CO gazının tepkimeye girmesiyle ilgili,

- I. 33,6 g Fe elde edilir.
 II. 39,6 g CO_2 gazı oluşur.
 III. 0,3 mol FeO ara ürün olarak oluşur.

yargılarından hangileri doğrudur?

(C: 12, O: 16, Fe: 56)

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
 D) II ve III   E) I, II ve III

7. Kapalı bir kaptaki 30 mol $O_2 - O_3$ gazları karışımının tamamı oksijene dönüştürüldüğünde kaptaki 35 mol O_2 gazı bulunuyor.

Başlangıçtaki O_3 kaç moldür?

- A) 5   B) 10   C) 15   D) 20   E) 25

8. 28 litre H_2 ve O_2 gazları karışımı tepkimeye sokulduğunda 7 litre O_2 gazı artıyor.

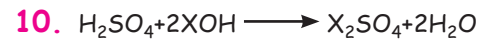
Buna göre, başlangıçtaki O_2 kaç litredir?

- A) 10   B) 12   C) 14   D) 18   E) 21

9. Aynı koşullarda eşit hacimlerde CH_4 , C_2H_4 ve C_3H_8 karışımı O_2 ile yakılınca 15 mol O_2 harcanıyor.

Buna göre, kaç mol CO_2 oluşmuştur?

- A) 3   B) 6   C) 9   D) 12   E) 15

Denklemine göre 16 gram XOH bileşiği yeterince H_2SO_4 ile tepkimeye girdiğinde 7,2 gram H_2O bileşiği oluşuyor.

X elementinin atom ağırlığı kaçtır? (H: 1, O: 16)

- A) 23   B) 32   C) 40   D) 56   E) 64

1. Aynı koşullardaki gazlardan;

- I. 1 hacim N_2 ile 2 hacim H_2 gazından, 1 hacim X oluşuyor.
 II. 1 hacim X gazı ile 3 hacim O_2 gazının tepkimesinden, 2 hacim Y ve 2 hacim su buharı oluşuyor.

buna göre, X ve Y'nin formülleri nedir?

	X	Y
A)	NH_3	N_2O_4
B)	N_2H_4	NO_2
C)	N_2H_4	N_2O_4
D)	NH_2	NO_2
E)	NH_3	NO_2

2. Aşağıdaki maddelerden hangisinin kütlesi en fazladır?

- A) N.K.'da 1,12 litre hacim kaplayan SO_2 gazı
 B) 0,3 mol CH_4 molekülü
 C) 0,6 molekül - gram oksijen
 D) 3 tane SO_3 molekülü
 E) 0,8 mol atom içeren C_2H_6 gazı

3.

Yukarıdaki tepkimelere göre X bileşiğinin molekül kütlesi kaç gramdır?

(H: 1, C: 12, S: 32, O: 16)

- A) 80   B) 64   C) 34   D) 17   E) 16

4. 3,6 gram H_2O ile ilgili,

- I. 0,4 mol H atomu içerir.
 II. $12,04 \cdot 10^{22}$ tane moleküldür.
 III. N.K.'da 4,48 litre hacim kaplar.
 yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
 D) II ve III   E) I, II ve III

5. 2 mol H atomu içeren H_2S gazı için,

- I. Molekül sayısı
 II. S atomu sayısı
 III. NK'daki hacmi
 niceliklerinden hangileri avogadro sayısına eşittir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
 D) I ve II   E) I, II ve III

6. $6,02 \cdot 10^{23}$ molekül XY_2 gazı m gram gelmektedir.
Buna göre 1 mol XY_2 gazı için,

I. Oda koşullarındaki hacmi 22,4 litredir.
II. m gramdır.
III. $6,02 \cdot 10^{23} \cdot m$ akb'dir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

7. 0,1 molü 16 gram olan X_2O_n bileşiğinde 11,2 g X vardır.

Buna göre, X elementinin mol kütlesi ve X_2O_n formülündeki n sayısı aşağıdakilerden hangisinde doğru gösterilmiştir? (O: 16)

	X atomunun mol kütlesi	n sayısı
A)	14	1
B)	14	3
C)	23	1
D)	56	2
E)	56	3

8. Mol sayıları eşit olan N_2O ve N_2O_3 'ten oluşan karışımın kütlesi 12 gramdır.

Buna göre karışımda kaç mol atom vardır?

(N: 14, O: 16)

- A) 0,2   B) 0,4   C) 0,8
D) 1,2   E) 2

9. I. 0,3 moldür.
II. 0,6 mol O atomu içerir.
III. 5,4 gram Al içerir.

9,3 gram P elementi içeren $Al_2(PO_4)_3$ için yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

(P: 31, Al: 27, O: 16)

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

10. I. Bir tane NO_2 molekülü

II. 1 mol NO_2 molekülü

III. NK'de 22,4 litre NO_2 gazı

Verilen NO_2 bileşiğinin kütleleri arasındaki ilişki aşağıdakilerden hangisidir? (N: 14, O: 16)

- A) I > II > III   B) II > III > I
C) III > II > I   D) III = II > I

E) I = II = III

1. $2,4 \cdot 10^{23}$ tane Br^- iyonu içeren XBr_2 molekülünde kaç mol X^{2+} iyonu bulunur?
(Avogadro sayısı = $6,02 \cdot 10^{23}$)

A) 0,1   B) 0,2   C) 0,3
D) 0,4   E) 0,5

2. 14 gram N_2 gazı bulunan bir kaba 28 gram C_2H_4 gazı eklendiğinde kaptaki atom sayısı kaç katına çıkar?
(N: 14, C: 12, H: 1)

A) 2   B) 3   C) 5   D) 6   E) 7

3. Oksijen atomlarının sayısını 2,5 katına çıkarmak için 12,8 gram SO_2 gazına kaç gram SO_3 gazı eklenmelidir? (S: 32, O: 16)

A) 16   B) 32   C) 40   D) 80   E) 120

4. - 3,2 gram oksijen gazı
- 0,2 gram hidrojen gazı
- NK'de 2,24 litre SO_2 gazı

miktarları verilen gazlar için,

- I. molekül sayısı,
II. kütleleri,
III. atom sayıları

nicel değerlerinden hangileri eşittir?

(H: 1, C: 12, O: 16, S: 32)

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

5. 2 mol hidrojen atomu içeren C_2H_8 gazı kaç gramdır? (C = 12, H = 1)

A) 7   B) 14   C) 21
D) 42   E) 56

6. 1,5 mol atom içeren etilen (C_2H_4) gazı normal koşullar altında kaç litre kaplar?

A) 2,24   B) 4,48   C) 5,6
D) 11,2   E) 22,4

7. C_3H_7OH maddesinin 1 molünün yandığı tepkime denkleştirildiğinde O_2 gazının katsayısı ne olur?

- A) 5   B) 4,5   C) 4
D) 3,5   E) 3

8. $xFeCO_3 + O_2 + yH_2O \rightarrow zFe(OH)_3 + 4CO_2$ denkleştirilmiş tepkimede $x + y + z$ katsayıları toplamı kaçtır?

- A) 7   B) 10   C) 12   D) 14   E) 18

9. I. $SO_{(g)} + \frac{1}{2} O_{2(g)} \longrightarrow$
II. $SO_{3(g)} + \frac{1}{2} O_{2(g)} \longrightarrow$
III. $CO_{(g)} + \frac{1}{2} O_{2(g)} \longrightarrow$

tepkimelerinden hangileri gerçekleşir?

- A) Yalnız II   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

10. I. $CH_{4(g)} + 2O_2 \longrightarrow CO_2 + 2H_2O$

II. $2NH_{3(g)} \longrightarrow N_{2(k)} + 3H_{2(g)}$

III. $KClO_{3(k)} \longrightarrow KCl_{(k)} + O_{2(g)}$

Yukarıdaki tepkimelerden hangileri ayrışma tepkimesidir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) II ve III   E) I, II ve III

11. I. $NaOH_{(k)} \longrightarrow Na^+_{(suda)} + OH^-_{(suda)}$

II. $CaCO_{3(k)} \longrightarrow CaO_{(k)} + CO_{2(g)}$

III. $H_{2(g)} + \frac{1}{2} O_{2(g)} \longrightarrow H_2O_{(g)}$

Yukarıdaki tepkimelerden hangileri ekzotermik tepkimeye örnektir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

1. $3\text{Cu}_{(k)} + 8\text{HNO}_{3(aq)} \longrightarrow 3\text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + 2\text{X} + 4\text{H}_2\text{O}$
tepkimesinde X maddesi aşağıdakilerden hangisidir?

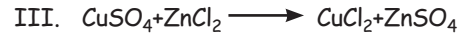
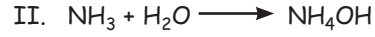
- A) N_2O B) NO_2 C) N_2O_4
D) NO E) N_2O_3

2. I. $2\text{CH}_3\text{Cl} + 2\text{Na} \longrightarrow \text{X} + 2\text{NaCl}$
II. $\text{X} + \frac{7}{5}\text{O}_2 \longrightarrow 2\text{Y} + 3\text{Z}$

Verilen ardışık tepkimelerdeki X, Y ve Z olarak ifade edilen bileşikler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	X	Y	Z
A)	$\text{C}_2\text{H}_4\text{Cl}$	CO_2	Cl_2
B)	C_2H_4	SO_2	H_2O
C)	C_2H_6	CO_2	H_2O
D)	C_2H_4	CO_2	Cl_2O
E)	C_2H_6	CO_2	Cl_2O

3. I. $\text{KOH} + \text{HCl} \longrightarrow \text{KCl} + \text{H}_2\text{O}$

Yukarıdakilerden hangileri nötrleşme tepkimesidir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

4. $\text{CaCO}_{3(k)} \xrightarrow{\text{Isı}} \text{X} + \text{CO}_2$

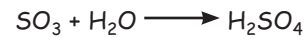
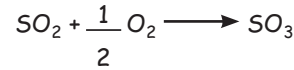

Yukarıdaki tepkimeler ardışık olarak gerçekleşmektedir.

Buna göre Y bileşiğinin formülü nedir?

- A) CaO B) C_2H_2 C) CaC_2
D) CaH_2 E) Ca_2C

5. $4\text{FeS}_2 + 11\text{O}_2 \longrightarrow 2\text{Fe}_2\text{O}_3 + 8\text{SO}_2$

ardışık tepkimeleri veriliyor.

Buna göre 4 mol H_2SO_4 oluşabilmesi için başlangıçta kaç mol FeS_2 tepkimeye sokulmalıdır?

- A) 6   B) 5   C) 4   D) 3   E) 2

6. $C_3H_5(OH)_x + yO_2 \longrightarrow 3CO_2 + 4H_2O$
tepkimesi denkleştirildiğinde x ve y kaç olur?

	x	y
A)	3	7/2
B)	3	5
C)	2	3
D)	2	5
E)	3	5/2

7. 80 gram kükürtün %75 verim ile yakılması sonucunda oluşacak SO_2 gazı kaç gramdır? (S: 32, O: 16)

A) 30	B) 50	C) 70
D) 120	E) 180	

8. $C_2H_6(g) \longrightarrow C_2H_2(g) + 2H_2(g)$
 $3C_2H_2(g) \longrightarrow C_6H_6(g)$

ardışık tepkimeleri sırasıyla oluşturulduğunda, NK'de 13,44 litre C_2H_6 gazından kaç mol C_6H_6 gazı elde edilir?

- A) 0,1 B) 0,15 C) 0,2 D) 0,3 E) 0,4

9. $2KClO_{3(k)} \longrightarrow 2KCl_{(k)} + 3O_{2(g)}$
tepkimesinde 49 g $KClO_3$ ayrıştırıldığında 4,8 g kütle azalması gözleniyor.

Buna göre tepkimenin verimi % kaçtır?

($KClO_3=122,5$, $KCl=74,5$, O: 16)

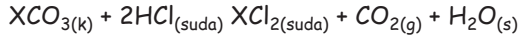
- A) 20 B) 25 C) 30
D) 50 E) 60

10. 50 g $CaCO_3$ katısı, ısıtılınca CO_2 ve CaO bileşiklerine dönüşüyor.

NK'de oluşan CO_2 'in hacmi 5,6 litre olduğuna göre başlangıçtaki $CaCO_3$ katısı % kaç safliktadır? ($CaCO_3 = 100$)

- A) 20 B) 25 C) 50 D) 75 E) 180

1. 50 gram XCO_3 katısı üzerine, HCl çözeltisi ilave edildiğinde,

tepkimesi gerçekleşiyor. Tepkime sonunda NK'da 2,24 L CO_2 gazı açığa çıktığında XCO_3 katısının ise %20'si harcanıyor.

Buna göre, X elementinin atom kütlesi kaçtır? (C:12, O:16)

- A) 78   B) 65   C) 40   D) 24   E) 12

2. Hacimce %40 C_2H_4 ve %60 C_3H_4 gazları içeren karışımın 10 litresini tamamen yakmak için aynı koşullarda kaç litre hava gerekir?

(Havanın $\frac{1}{5}$ 'i O_2 gazıdır.)

- A) 195   B) 190   C) 180   D) 175   E) 160

3. Bir organik bileşiğin 4,6 gramı tamamen yakıldığında 8,8 g CO_2 ve 5,4 g H_2O oluşuyor.

Buna göre organik bileşiğin molekül formülü aşağıdakilerden hangisidir? (C: 12, O: 16, H: 1)

- A) C_3H_8O B) C_2H_4O C) C_2H_6
D) $C_3H_8O_2$ E) C_2H_6O

4. Kapalı bir kaptaki 20 mol $O_2 - O_3$ gazları karışımının tamamı oksijen gazına dönüştürüldüğünde kaptaki 25 mol O_2 gazı gözlemleniyor.

Buna göre başlangıçtaki O_3 gazı kaç moldür?

- A) 25   B) 20   C) 15   D) 10   E) 5

5. $CH_{4(g)} + 2O_{2(g)} \rightarrow CO_{2(g)} + 2H_2O_{(g)}$
tepkimesine göre 4 g CH_4 yakıldığında aşağıdakilerden hangisi yanlış olur? (C: 12, H: 1)

- A) 0,25 mol CH_4 harcanır.
B) NK'da 5,6 litre CO_2 gazı oluşur.
C) 2 mol O_2 gazı harcanır.
D) 9 g H_2O oluşur.
E) 11 g CO_2 gazı oluşur.

6. $XYO_{3(k)} \rightarrow XO_{(k)} + YO_{2(g)}$
tepkimesine göre 0,05 mol XYO_3 katısından, 2,8 gram XO katısı ve 2,2 gram YO_2 gazı oluşmaktadır.

Buna göre X ve Y'nin mol kütlesi aşağıdakilerden hangisidir?

	X	Y
A)	24	20
B)	24	12
C)	40	32
D)	64	32
E)	40	12

7. $2\text{H}_2\text{S} + 3\text{O}_2 \longrightarrow 2\text{H}_2\text{O} + 2\text{SO}_2$
tepkimesine göre;
I. 10 mol H_2S ve 21 mol O_2
II. 20 mol H_2S ve 50 mol O_2
III. 40 mol H_2S ve 70 mol O_2
miktarlardaki H_2S ve O_2 gazları tepkimeye sokuluyor.

Buna göre tepkimeler sonunda artan O_2 gazlarının mol sayılarının karşılaştırılması aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I > II > III
B) II > I > III
C) II > III > I
D) I = II > III
E) II = III > I

8. X, bileşiği ile ilgili;
• Bileşik ısıtılınca kütlesi %36 azalıyor.
• 0,4 molü suda çözününce 0,4'er mol Cu^{2+} ve SO_4^{2-} iyonları oluşuyor.

Buna göre, yukarıdaki bileşiğin formülü aşağıdakilerden hangisidir?
(H:1, O:16, S:32, Cu:64)

- A) $\text{Cu}_2\text{SO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$
B) $\text{CuSO}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$
C) $\text{CuSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$
D) $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$
E) $\text{Cu}_2\text{SO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$

9. Bir hidrokarbonun 4 gramı yakıldığı zaman 3,6 gram su oluşuyor.

Buna göre hidrokarbonun molekül formülü aşağıdakilerden hangisidir? (C: 12, H: 1)

- A) C_3H_6
B) C_3H_8
C) C_2H_6
D) C_3H_4
E) C_2H_4

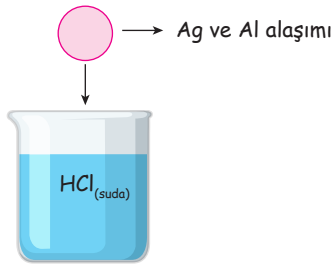
10. Eşit mol sayısında karbon disülfür ve oksijen gazı tepkimeye giriyor. Tepkime sonunda 0,2 mol keskin kokulu ve bir miktar renksiz - kokusuz gaz oluşmaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
(C:12, O:16)

- A) Oluşan keskin kokulu gaz, oda koşullarında 4,48 L hacim kaplar.
B) Başlangıçta toplam 0,6 mol madde vardır.
C) Tepkime sonunda gaz hacmi 0,1 mol azalmıştır.
D) NK'da 2,24 L hacim kaplayan CO_2 gazı oluşmuştur.
E) Artan madde olmaması için 0,6 mol O_2 gazı eklenmelidir.

1. Fe_2O_3 ve $C_{(grafit)}$ katılarının, $Fe_2O_{3(k)} + 3C_{(k)} \rightarrow 2Fe_{(k)} + 3CO_{(g)}$ denklemine göre, tam verimle tepkime vermektedir. tepkime sonunda NK'da 3,36L hacim kaplayan CO gazı oluşurken, 1,6g Fe_2O_3 katısı artmaktadır.
- Buna göre, tepkime ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?** (C:12, O:16, Fe:56)
- A) Başlangıçta alınan Fe_2O_3 katısı 9,6 gramdır.
 B) Oluşan demir (Fe) 5,6 gramdır.
 C) 7,2 gram katı kütlesi kalmıştır.
 D) Ürünler NK'da 5,6L hacim kaplar.
 E) Oluşan gazı yakmak için, 2,4 gram O_2 gazı gerekir.

2.

Şekildeki kapta bulunan derişik HCl çözeltisine eşit sayıda Ag ve Al atomları içeren X alaşımı atılıyor.

Bir süre sonra, NK'da 13,44L hacim kaplayan H_2 gazı oluştuğu saptanıyor.

Buna göre, başlangıçtaki X alaşımı kaç gramdır? (Al:27, Ag:108)

- A) 86,4   B) 54   C) 43,2   D) 27   E) 10,8

3. $XO_{(k)} + 2HCl_{(suda)} \rightarrow XCl_{2(suda)} + H_2O_{(s)}$
 Tepkimesine göre, 16g XO harcılandığında oluşan H_2O 1,2N tane içermektedir.

Buna göre, tepkime ile ilgili,

- I. $X_{(k)} + HCl_{(suda)} \rightarrow$ tepkimesi kendiliğinden gerçekleşmez.
 II. XO bileşiğinin sulu çözeltisi turnusol kağıdını kırmızıya çevirir.
 III. X elementinin temel hal elektron dağılımında 2 tane değerlik elektronu vardır.

yargılarından hangileri yanlıştır?

(H : 1, O : 16, Avogadro sayısı = N, X'in nötron sayısı proton sayısına eşittir.)

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
 D) I ve II   E) II ve III

ÇİTA YAYINLARI

4. He, CO ve SO_2 gazlarından oluşan 50 gramlık karışım yakılıyor. Yanma sonucu oluşan gazların NK'daki hacimleri eşittir.

Buna göre, karışımın molce %50 si He gazı ise, aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır? (He: 4, C: 12, O: 16, S: 32, Avogadro sayısı : N)

- A) Karışımındaki He gazı 4 gramdır.
 B) Kapta NK'da 44,8L hacim kaplayan gaz bulunur.
 C) Yanma sonucu kapta 2N tane atom içeren SO_3 gazı bulunur.
 D) 44 gram CO_2 gazı oluşur.
 E) Oluşan gazlar O_2 ile tepkime vermezler.

5. $C_2H_{4(g)} + 3O_{2(g)} \rightarrow 2CO_{2(g)} + 2H_2O_{(g)}$
 tepkimesine göre, x mol C_2H_4 ve y mol O_2 gazlarının tam verimli tepkimesi sonucu C_2H_4 gazından bir miktar kaldığı belirleniyor.

Buna göre, tepkime tamamlandığında kapta toplam kaç mol gaz bulunur?

- A) x + y   B) x + 2y   C) $\frac{3x}{4} + y$
 D) $\frac{x}{4} + 2y$ E) $\frac{3x}{4} + 2y$

6. $C_nH_{2n+2}O$ genel formülüne sahip bileşiğin 24 gramını yakmak için 1,8 mol O_2 gazı gerekiyor.

Buna göre, bu bileşiğin 1 molünün yanması ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
(H:1, C:12, O : 16, Avogadro sayısı = N)

A) NK'da 67,2L CO_2 gazı oluşur.

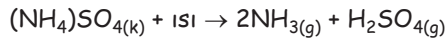
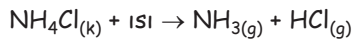
B) 12.N tane atom içeren H_2O oluşur.

C) NK'da 504L hava gerekir.

D) $\frac{9}{2}$ mol O_2 gazı gerekir.

E) 180 gram bileşik yanmıştır.

7. NH_4Cl ve $(NH_4)_2SO_4$ katıları yüksek sıcaklıklara kadar ısıtılırsa;

tepkimeleri gerçekleşebilir.

NH_4Cl , $(NH_4)_2SO_4$ ve $CaCl_2$ katılarının oluşturduğu 64,5 gramlık karışımı yüksek sıcaklığa kadar ısıtılınca kaptaki 14,2 gram katı kalırken 0,2 mol $HCl_{(g)}$ oluşuyor.

Buna göre, başlangıçtaki katıların mol sayıları için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

($NH_4Cl = 53,5$ g/mol, $(NH_4)_2SO_4 = 132$ g/mol, $CaCl_2 = 71$ g/mol)

	$NH_4Cl_{(k)}$	$(NH_4)_2SO_{4(k)}$	$CaCl_{2(k)}$
A)	0,2 mol	0,2 mol	0,3 mol
B)	0,1 mol	0,2 mol	0,3 mol
C)	0,2 mol	0,1 mol	0,3 mol
D)	0,1 mol	0,1 mol	0,2 mol
E)	0,2 mol	0,3 mol	0,2 mol

8. C_2H_4 , CO_2 ve He gazlarından oluşan bir karışımın 4 molünü yakmak için 15 mol hava kullanılıyor.

Reaksiyon sonunda 3 mol CO_2 gazı bulunduğunda göre başlangıçtaki gaz karışımının mole % kaç He'dur? (Havanın $\frac{1}{5}$ i oksijen)

A) 50 B) 40 C) 25 D) 20 E) 10

9. 10 gramlık Al - Mg karışımı kütlece %40'lık 50 gram NaOH çözeltisi ile tam verimle tepkime veriyor.

Buna göre,

I. Karışımın kütlece %65'i Mg'dur.

II. Tepkimede oluşan H_2 gazı NK'da 5,6 L hacim kaplar.

III. Karışımın kütlece %45 Al'dur.

yargılarından hangileri doğrudur?

(H : 1, O : 16, Na : 23, Al : 27)

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

- 10.

	$X_{2(g)}$	+	Y_2	$\rightarrow$	Z
Başlangıç	1,2 mol		1,2 mol		-
Değişim	.....		.....		.....
Son Durum	0,8 mol		-		0,8 mol

X_2 ve Y_2 elementlerinden sadece Z bileşiği oluşmaktadır. Tepkime ile ilgili bazı veriler yukarıdaki gibidir.

Buna göre, tepkime ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin değildir?

A) Z'nin formülü XY_3 'tür.

B) Tepkime tam verimle gerçekleşmiştir.

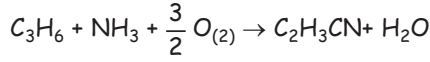
C) Bileşikteki kütlece birleşme oranı $\frac{m_x}{m_y} = \frac{1}{3}$ 'tür.

D) Tepkime sonrası toplam mol sayısı 1,6 mol'dur.

E) Tepkime sonunda toplam gaz hacmi $\frac{1}{3}$ oranında

azalmıştır.

1. Plastik, yapay lif ve lastik yapımında kullanılan organik bileşiğin adı Akrilonitril (C_2H_3CN)'dir. Akrilonitril, propen, amonyak ve O_2 gaz karışımından

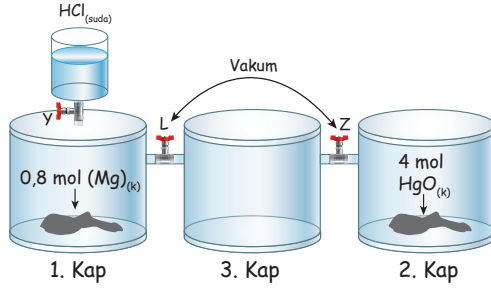

tepkimesi ile elde edilir.

Buna göre, 21,2 gram akrilonitril elde etmek için tepkimesine göre gereken O_2 gazı NK'da kaç litredir?

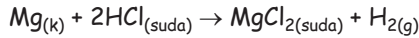
- A) 6,72   B) 13,44   C) 17,92
D) 22,4   E) 26,88

2.

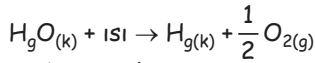
Şekildeki düzende 1. ve 2. kaplarda içinde belirtilen maddeler bulunmaktadır.

- 1. kapta Y musluğu açılıp eklendikten sonra musluk kapatıldığında

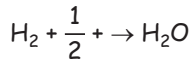
tepkimesi gerçekleşiyor.

- 2. kapta ısıtma sonucu,

tepkimesi oluyor.

Tepkimeler sonucu açığa çıkan gazlar L ve Z vakumları ile 3. kapta toplanıyor. Oda sıcaklığında şartlar sağlanıp gazlar arasında tam verimle

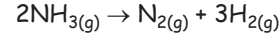

tepkimesi gerçekleşiyor.

Buna göre, 3. kapta hangi gazdan kaç mol bulunur? (1. ve 2. kaptaki tepkimeler artansız gerçekleşiyor.)

- A) 0, mol H_2 B) 0,4 mol H_2
C) 0,4 mol O_2 D) 1,6 mol O_2
E) 1,2 mol O_2

3. Kapalı bir kapta sabit sıcaklıkta 10 mol NH_3 gazının bir kısmı N_2 ve H_2 gazlarının

tepkimesine göre ayrışıyor.

Tepkime sonunda kapta 16 mol gaz bulunduğuna göre, tepkime verimi % kaçtır?

- A) 80   B) 60   C) 50   D) 40   E) 20

4.

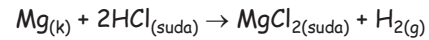
C_2H_4 ve C_2H_6 gazları karışımı yeterli hava ile yakıldığında, tepkime sonunda 3,2 mol CO_2 gazı ve 4,4 mol su buharı oluşuyor.

Buna göre, başlangıçtaki gaz karışımı kaç moldür?

- A) 0,4   B) 0,8   C) 1,2   D) 1,6   E) 2,4

5.

Bir miktar magnezyum (Mg) katısı ile yeterli HCl çözeltisi tam verimle,

tepkimesi sonucu NK'da 4,48L hacim kaplayan H_2 gazı oluşurken, magnezyumun kütlece %90'ı artıyor.

Buna göre, başlangıçta alınan Mg katısı kaç gramdır? (Mg : 24 g/mol)

- A) 12   B) 16   C) 24   D) 36   E) 48

6. Formülü bilinmeyen gaz halindeki bir hidrokarbonun NK'da 11,2 L'lik örneği O_2 gazı ile tam olarak yakıldığında 66 gram CO_2 gazı ve 27 gram su buharı oluşmaktadır.

Buna göre, bileşiğin molekül formülü aşağıdakilerden hangisidir? (H : 1, C : 12, O : 16)

- A) C_3H_8 B) C_3H_6 C) C_4H_2
D) C_2H_4 E) C_2H_6

7. $2XY_{3(g)} \rightarrow X_{2(g)} + 3Y_{2(g)}$
tepkimesi gerçekleşirken

- XY_3 'ün kütlesi 17 gram azalıyor.
  - NK'da 11,2 L X_2 gazı oluşuyor.
  - Oluşan Y_2 gazının kütlesi 3 gramdır.
- olayları gerçekleştiriyor.

Buna göre, tepkime ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) XY_3 'ün bağıl atom kütlesi 17 gramdır.
B) Tepkime homojendir.
C) Bir X atomu 14 akb'dir.
D) XY_3 bileşiğinde kütlece birleşme oranı $\frac{m_x}{m_y} = \frac{14}{3}$ 'tür.
E) X ve Y elementlerinin atom kütleleri oranı $\frac{X}{Y} = 14$ 'tür.

8. $X_2CO_{3(k)} + 2HCl_{(suda)} \rightarrow 2XCl_{(k)} + CO_{2(g)} + H_2O_{(s)}$
tepkimesine göre ısı 17,25 gram katı %40 verimle yeterince HCl çözeltisi ile tepkimeye girdiğinde NK'da 1,12 L hacim kaplayan CO_2 gazı oluşuyor.

Buna göre, X'in atom kütlesi kaçtır? (C : 12, O : 16)

- A) 11   B) 23   C) 39   D) 56   E) 65

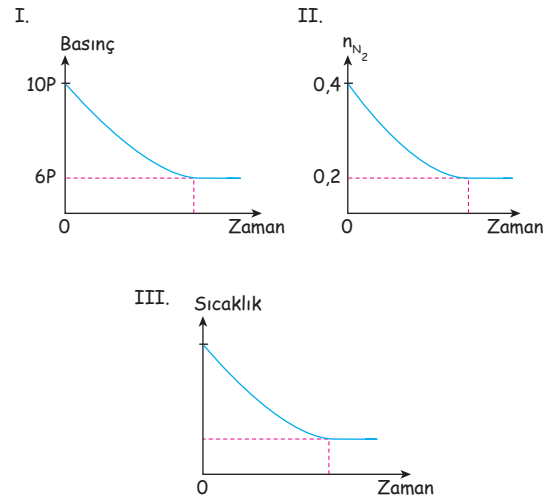
9. Eşit mollerde C_2H_4 ve C_3H_8 gazlarını içeren karışımın tam yanması için 80 mol hava gerekiyor. Buna göre, karışım ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

(Havanın $\frac{1}{5}$ 'i oksijendir.)

- A) 12 mol H_2O oluşur.
B) NK'da 224 L hacim kaplayan CO_2 gazı oluşur.
C) 16 mol O_2 gazı kullanılır.
D) Başlangıçtaki gaz karışımı 4 moldür.
E) Kalan hava ile 16 mol daha karışımı yakılabilir.

10. Sabit hacimli bir kaptan NK'da 22,4 L hacim kaplayan N_2 ve H_2 gazları karışımını tam verimle tepkimesinden, 6,8 gram NH_3 gazı oluşurken 5,6 gram gaz artığı gözleniyor.

Buna göre, tepkime ile ilgili,

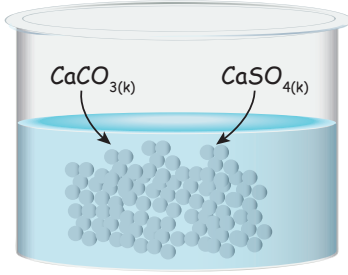

grafiklerden hangileri doğrudur?

(H = 1, N = 14)

- A) I, II ve III   B) II ve III   C) I ve III
D) I ve II   E) Yalnız II

1.

Ağız açık bir kaptaki 150 gram CaCO_3 ve CaSO_4 katıları karışım halindedir. Karışım bir süre ısıtılınca kütlece %22'lik kütle kaybı oluyor.

Buna göre, karışımındaki CaSO_4 katısı kaç gramdır? (C:12, O:16, S:32, Ca:40)

- A) 75 B) 50 C) 25 D) 12,5 E) 6,25

2.

XCO_3 katısı ısıtılınca tam verimle,
 $\text{XCO}_{3(k)} + \text{ısı} \rightarrow \text{a}_{(k)} + \text{b}_{(g)}$

tepkimesine göre ayrışıyor. tepkime sonunda oluşan "b" gazı NK'da 4,48 L hacim kaplamaktadır.

Buna göre,

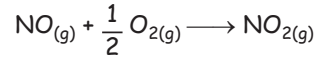
- I. "a" bileşiği su ile tepkime verir ve baz oluşur.
 II. "b" bileşiği O_2 gazı ile yanma tepkimesi verir.
 III. Bozunan bileşik 0,2 moldür.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve III
 D) II ve III E) I, II ve III

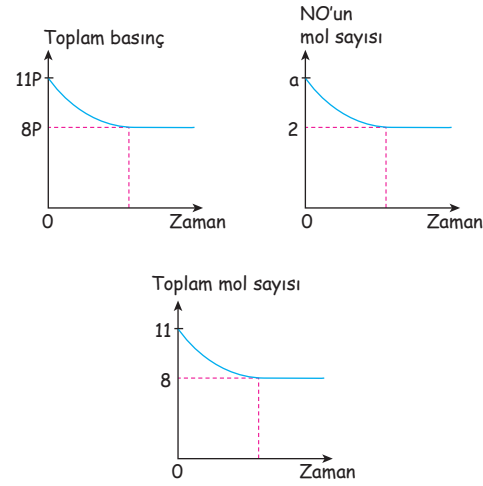
3.

Kapalı bir kaptaki 8 mol NO ve 3 mol O_2 gazları

denkleminde göre, tam verimle tepkimeye giriyor.

Buna göre,

grafiklerden hangileri doğrudur? (t = sabit)

- A) I, II ve III B) II ve III C) I ve III
 D) Yalnız I E) Yalnız III

4.

Eşit mol sayısında alınan X_2 ve Y_2 gazları tam verimle 0,4 mol X_2Y_3 gazını oluşturmaktadır.

Buna göre,

- I. Başlangıçta alınan X_2 ve Y_2 gazları karışımı 1,2 mol'dür.
 II. Artan madde olmaması için 9,6 g Y_2 gazı eklenmelidir.
 III. Toplam molekül sayısı yarıya düşer.

yargılarından hangileri doğrudur? (X: 14, Y:16, Tepkimeyi yazarak denkleştiriniz.)

- A) I, II ve III B) II ve III C) I ve III
 D) Yalnız II E) Yalnız I

5. $CO_{(g)}$, $SO_{3(g)}$ ve $Al_2O_{3(k)}$ 'ten oluşan 5 molük karışım sırası ile;

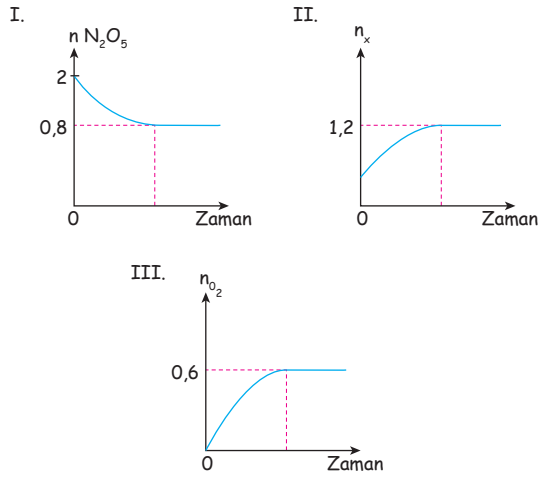
- I. Su ile tepkimeye girince 2 mol,
II. Yakılınca 1 mol azalıyor.

Buna göre, karışımdaki $\frac{n_{CO}}{n_{SO_3}}$ mol oranı kaçtır?

- A) 2   B) 1   C) $\frac{1}{2}$ D) $\frac{1}{4}$ E) $\frac{1}{3}$

6. $2N_2O_5 + ısı \rightarrow 2N_2O_4 + O_2$
tepkimesine göre, sabit hacimli bir kaptaki 2 mol diazot penta oksit gazı ısıtılınca NK'da 13,44 L hacim kaplayan O_2 gazı ile X gazı oluşmaktadır.

Buna göre, bu tepkime ile ilgili;

yukarıdaki grafiklerden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

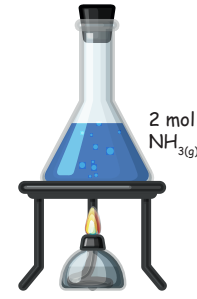
7. O_2 ve $O_{3(g)}$ gazlarından oluşan 8'lik karışımdaki O_3 gazının tamamı O_2 gazına dönüşmektedir.

Aynı koşullarda son hacim 10L olduğuna göre, başlangıç karışımındaki gazların mol sayıları

oranı $\frac{n_{O_2}}{n_{O_3}}$ kaçtır?

- A) $\frac{1}{8}$ B) $\frac{1}{4}$ C) $\frac{1}{2}$ D) 1   E) 2

- 8.

Kapalı kaptaki bulunan NH_3 gazı ısıtıldığında N_2 ve H_2 gazlarına ayrışıyor. Tepkime tamamlandığında kaptaki toplam mol sayısı 3,2 mol olmaktadır.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır? (H : 1, N : 14, tepkimeyi yazarak denkleştiriniz.)

- A) Tepkime verimi %60'tır.
B) Oluşan N_2 gazının mol sayısı 0,6 mol'dur.
C) 3,6 gram H_2 gazı oluşur.
D) Analiz tepkimesi gerçekleşmiştir.
E) Oluşan gazların yanması sonucu ısı açığa çıkar (ekzotermiktir)

ÇİTA YAYINLARI

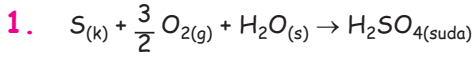
9. Kapalı bir kaptaki sabit sıcaklıkta atom sayıları eşit olan NH_3 ve HCl gazlarının tepkimesi sonucu NH_4Cl katısı elde ediliyor.

Buna göre, tepkime tam verimle tamamlandığında,

- I. HCl gazının %50'si artar.
II. Gazın toplam özkütlesi değişmez.
III. Kaptaki gaz molekül sayısı $\frac{1}{3}$ 'ne düşer.

yargılarından hangileri doğrudur? (Tepkimeyi yazarak denkleştiriniz.)

- A) Yalnız III   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

denklemine göre eşit mol sayısında maddeler kullanılarak H_2SO_4 elde ediliyor.

Tepkime sonunda 2 mol H_2SO_4 elde edildiği anda;

- I. 32 gram S artar.
- II. 54 gram H_2O harcanır.
- III. Eşit sayıda atom içeren O_2 ve H_2O kullanılır.

yargılarından hangileri kullanılır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2. Pistonlu kapta eşit mol sayısından X_2 ve Y_2 gazlarından tam verimle oda sıcaklığında X_2Y_3 gazı oluşmaktadır.

Buna göre;

- I. Y_2 gazından artar.
- II. Hacim yarıya düşer.
- III. Molekül sayısı %50 azalır..

yargılarından hangileri doğrudur?

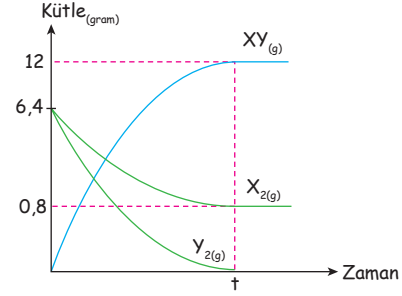
- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3. I. 3'er mol SO_2 ve O_2 gazları
 II. 128'er gram SO_2 ve O_2 gazları
 III. NK'da 22,4 L SO_2 gazı ve 0,5 mol O_2 gazı
 Yukarıda farklı miktarlarda aynı ortamda SO_2 ve O_2 gazları verilmiştir. SO_2 ve O_2 gazlarının tam verimle tepkimesi sonucu SO_3 gazı oluşur.

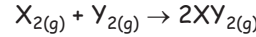
Buna göre, oluşan SO_3 gazının 1 atm, ve 0° 'taki hacimleri arasındaki ilişki, aşağıdakilerden hangisinde doğru karşılaştırılmıştır?

- A) I > II > III
- B) III > II > I
- C) I = II > III
- D) I = II = III
- E) II > I > III

4.

Kapalı bir kapta sabit sıcaklıkta X_2 ve Y_2 gazları arasında

Buna göre, tepkime ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır? (Y : 16)

- A) Başlangıçta alınan X_2 ve Y_2 gazları 6,4 er gramdır.
- B) Tepkime sonunda kapta 12 gram madde bulunur.
- C) Sınırlayıcı bileşen Y_2 gazıdır ve NK'da 4,48 L'dir.
- D) Tepkimedede 5,6 gram X_2 gazı harcanır.
- E) X'in atom kütleli 14 g/mol'dur.

ÇİTA YAYINLARI

5. Aynı koşullarda 40 L C_3H_8 ve 100 L O_2 gazları tam verimle tepkimesi sonucu CO_2 gazı ve H_2O sıvısı oluşuyor.

Buna göre, tepkime ile ilgili olarak;

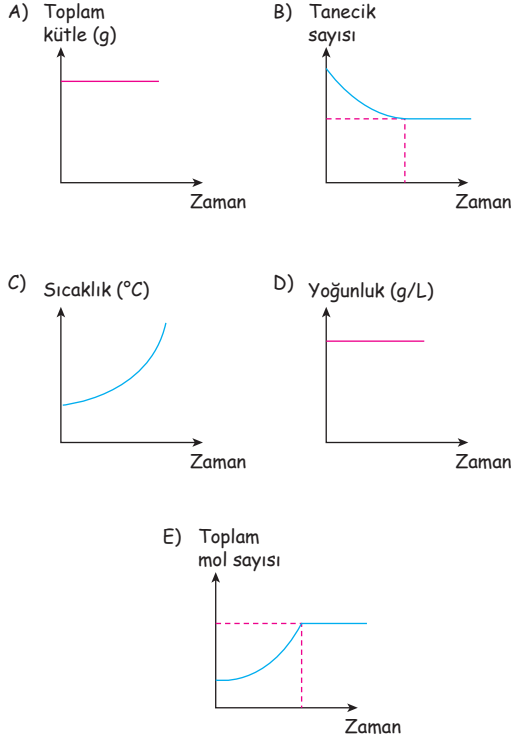
- I. C_3H_8 gazının %50'si artmıştır.
- II. Oluşan CO_2 gazı 60 L ve $H_2O_{(s)}$ 80 L'dir.
- III. Tepkime kabında 80 L gaz bulunur.

yargılarından hangileri doğrudur?

(Tepkimeyi yazarak denkleştiriniz.)

- A) I, II ve III
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) I ve II
- E) Yalnız III

6. Isıca yalıtılmış sabit hacimli bir kapta, eşit mol-lerde A_2 ve B_2 gazlarının,
 $A_{2(g)} + 2B_{2(g)} \rightarrow 2AB_{2(g)} + \text{ısı}$
 tepkimesi gerçekleşirken meydana gelen de-ğişimlerle ilgili olarak, aşağıdaki grafiklerden hangisi yanlıştır? (Y : 16)

7. Eşit mol sayısında X_2 ve Y_2 gazlarının 60 cm^3 'lük karışımı, sabit basınç ve sıcaklıkta tam verimle tepkimeye giriyor.

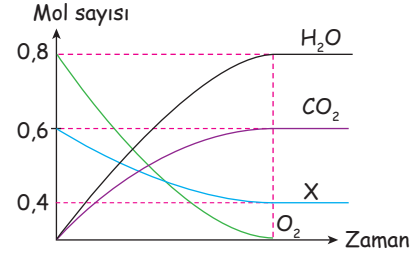
Tepkime sonunda toplam gaz hacmi 40 cm^3 olduğuna göre, tepkime denklemi için;

- I. $X_{2(g)} + 3Y_{2(g)} \rightarrow 2XY_{3(g)}$
 II. $2X_{2(g)} + 5Y_{2(g)} \rightarrow 2X_2Y_{5(g)}$
 III. $X_{2(g)} + Y_{2(g)} \rightarrow 2XY_{(g)}$

yukarıdaki denklemlerden hangisi olabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
 D) I ve II   E) II ve III

- 8.

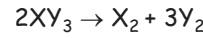
Organik X bileşiğin O_2 gazı ile yanması sonucu harcanan ve oluşan maddelerin mol sayısı - zaman grafiği yukarıdaki gibidir.

Buna göre, organik X bileşiğinin formülü için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) CH_3OH B) C_2H_5OH C) C_3H_2OH
 D) $C_3H_6(OH)_2$ E) C_4H_9OH

- 9.

Aynı koşullarda $80 \text{ L } XY_3$ gazı

tepkimesine göre ayrışmaktadır.

Tepkime sonunda gaz hacmi 120 L olduğuna göre,

- I. Tepkime verimi %50'dir.
 II. Toplam molekül sayısı artmıştır.
 III. Kaptaki gaz özkütlesi azalır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
 D) II ve III   E) I, II ve III

- 10.

X ve Y elementlerinin katman elektron dizilimleri,

şeklindedir.

X ve Y elementlerinden $0,2$ 'şer mol alınarak yeterli miktarda HCl çözeltisi ile tam verimli tepkimeleri gerçekleşiyor.

Buna göre, tepkimeler onunda oluşan gazların NK'daki hacmi kaç litredir? (Tepkimeleri yazarak denkleştiriniz.)

- A) $4,48 \text{ L}$ B) $5,6 \text{ L}$ C) $11,2 \text{ L}$
 D) $13,44 \text{ L}$ E) $17,92 \text{ L}$

1. Organik bileşikler ve hidrokarbonların yanma ürünleri CO_2 ve H_2O 'dur. CH_4 ve C_2H_4 gazlarından oluşan karışımın "m" gramı yakıldığında 7,2 gram su ve 13,2 gram CO_2 gazı oluşuyor.

Buna göre, karışımın başlangıç kütlesi "m" kaç gramdır? (H : 1, C : 12, O : 16)

- A) 8,8 B) 7,2 C) 5,6 D) 3,6 E) 4,4

2. $2KOH + Cl_2 \rightarrow KCl + KClO + H_2O$
 $3KClO \rightarrow 2KCl + KClO_3$
 $4KClO_3 + 3KClO_4 + KCl$

Yukarıda verilen tepkimelere göre, 0,3 mol $KClO_4$ elde etmek için gereken Cl_2 gazı kaç moldür?

- A) 0,3 B) 0,4 C) 0,5 D) 1,0 E) 1,2

3. Organik X bileşiğinin 0,4 molünü yakmak için, 1,2 mol O_2 gazı harcanırken tepkime sonucu 0,8 mol CO_2 gazı ve 21,6 gram su oluşmaktadır.

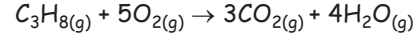
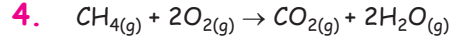
Buna göre, X bileşiği için;

- I. Bir molekülü 46 gramdır.
 II. Yapısında 6N tane H atomu bulunur.
 III. Bileşikte $\frac{m_c}{m_o}$ oranı $\frac{3}{2}$ dir.

Yargılarından hangileri doğrudur?

(H : 1, C : 12, O : 16, Avagadro sayısı = N tepkimeyi yazarak denkleştiriniz.)

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
 D) I ve III E) II ve III

Yukarıda verilen tepkimelerde harcanan hidrokarbonların mol sayıları eşit olup, tepkime sonucu oluşan toplam H_2O kütlesi 216 gramdır.

Buna göre, CH_4 ve C_3H_8 gazlarının kütleleri toplamı kaç gramdır? (H : 1, C : 12, O : 16)

- A) 120 B) 80 C) 60 D) 40 E) 20

5. Azot ($N_{2(g)}$) ve oksijen ($O_{2(g)}$) elementlerinden eşit kütlelerde alınarak tam verimle $NO_{2(g)}$ bileşiğini oluşturmaktadır.

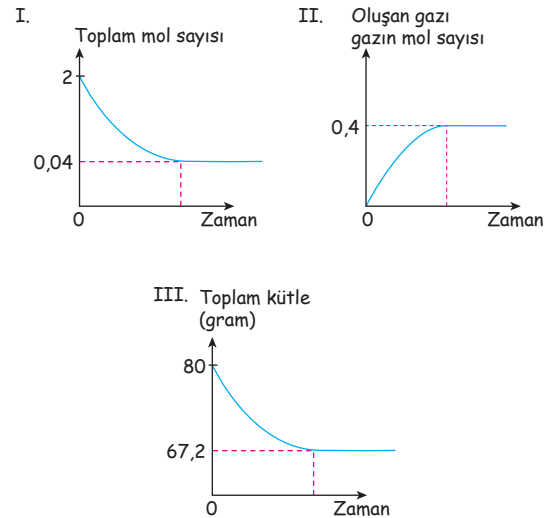
Bu tepkimede ortan maddenin kütlesi bilindiğine göre,

- I. Oluşan bileşiğin kütlesi,
 II. Artan elementin kütlesi ve türü,
 III. Gazların NK'daki hacmi,
 niceliklerinden hangileri bulunabilir?

(N : 14, O : 16)

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) II ve III E) I, II ve III

6. 80 gram MgO katısı ağız açık bir kaptaki ısıtılarak %40 verimle ile Mg katısı ve O_2 gazına ayrışıyor.

Yukarıdaki grafiklerden hangileri doğrudur?

(O : 16, Mg : 24)

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
 D) II ve III E) I, II ve III

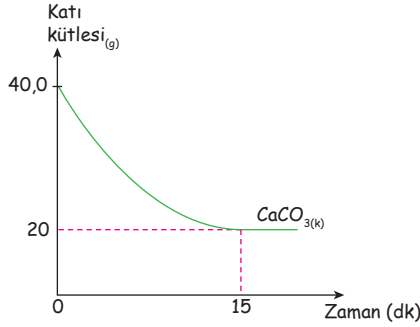
7. Sabit basınç ve sıcaklıkta 4 mol XY_2 gazı,
 $2X_2Y_{(g)} \rightarrow 2X_{2(g)} + X_2Y$
 tepkimesine göre ayrışıyor.
 Tepkime kabında kabında dengede, 5 mol gaz bulunduğunda;
 I. Artan XY_2 gazının mol sayısı, oluşan Y_2 gazının mol sayısına eşittir.
 II. X_2Y gazının %50'si ayrışmıştır.
 III. Aynı koşullarda X_2 ve X_2Y gazlarının hacimleri aynıdır.
 yargılarından hangileri doğrudur?
 A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
 D) I ve III   E) II ve III

8. I. $H_{2(g)} + N_{2(g)} \rightarrow N_2H_{4(g)}$
 5 mol 8 mol
 II. $N_{2(g)} + O_{2(g)} \rightarrow N_2O_{3(g)}$
 7,5mol 6 mol
 III. $O_{2(g)} + F_{2(g)} \rightarrow OF_{2(g)}$
 10mol 18 mol
 Yukarıda verilen tepkimeler tam verimle gerçekleşmektedir.
 Buna göre, tepkime sonunda artan gazların NK'daki hacimlerinin karşılaştırılması için aşağıdakilerden hangisi doğrudur ?
 A) III > II > I   B) I > II > III
 C) I = II < III   D) I > II = III
 E) I = II = III

9. Aynı koşullarda X_2 ve Y_2 gazlarının tepkimesi sonucu XY_3 gazının oluştuğu biliniyor.
 Buna göre, XY_3 gazı oluşurken;
 I. Eşit kütlelerde,
 II. Eşit hacimlerde,
 III. Eşit atom sayılarında
 madde içeren X_2 ve Y_2 gazları alınarak tam verimle üç farklı tepkime gerçekleşirken, hangi tepkimelerde artan maddenin X_2 olduğu kesindir?
 A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
 D) I ve III   E) II ve III

10. $C_nH_{2n}O_2$ bileşiğinde $\frac{m_c}{m_{bileşik}}$ oranı $\frac{2}{5}$ tir.
 Buna göre, bileşiğin basit formülü ve molekül formülü aşağıdakilerden hangisidir?
 (H : 1, C : 12, O : 16)
	Basit formülü	Molekül formülü
A)	C_3H_4O	$C_6H_{12}O_2$
B)	CH_2O	$C_3H_6O_3$
C)	CH_2O	$C_2H_4O_2$
D)	CHO	$C_2H_2O_2$
E)	C_2H_4O	$C_4H_8O_2$

1.

CaCO_3 'ün ağzı açık bir kaptaki, $\text{CaCO}_3(\text{k}) + \text{ısı} \rightarrow \text{CaO}(\text{k}) + \text{CO}_2(\text{g})$ tepkimesine göre katı kütlesinin zamanla değişimi grafikteki gibidir.

Buna göre, 15. dakikanın sonunda,

- I. Tepkime verimi %50'dir.
- II. Oluşan gaz yangın söndürücü olarak kullanılabilir.
- III. $\text{CaO}(\text{k}) + \text{O}_2(\text{g}) \rightarrow$ tepkimesi gerçekleşmez.

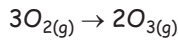
yargılarından hangileri doğrudur?

(C : 12, O : 16, Ca : 40)

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

2.

Kapalı sabit hacimli bir kaptaki sabit sıcaklıkta gerçekleşen,

tepkimesinde başlangıçta alınan O_2 gazının %30'u O_3 gazına dönüşüyor.

Buna göre,

- I. Toplam gaz hacmi %10 azalmıştır.
- II. Harcanan O_2 gazının mol sayısı, oluşan O_3 gazının mol sayısına oranı $\frac{2}{5}$ 'dir.

III. Kaptaki toplam basınç artar.

yargılarından hangileri doğrudur?

(C : 12, O : 16, Cn : 40)

- A) Yalnız I   B) II ve III   C) I ve III
D) Yalnız III   E) Yalnız II

3.

SO_2 ve SO_3 gazlarının içeren bir karışımın 72 gramı yeterli miktarda O_2 gazı ile tepkimesi sonucu, kütlede $\frac{1}{9}$ 'lik bir artış olmaktadır.

Buna göre, başlangıç karışımındaki SO_2 ve SO_3 gazlarının mol sayıları aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

(O : 16, S : 32)

	SO_2 'in mol sayısı	SO_3 'in mol sayısı
A)	0,4 mol	0,6 mol
B)	0,4 mol	0,3 mol
C)	0,5 mol	0,5 mol
D)	0,5 mol	0,4 mol
E)	0,3 mol	0,5 mol

ÇİTA YAYINLARI

4.

Al, Na ve Cu'dan oluşan 5 mollük karışıma sırasıyla aşağıdaki işlemler uygulanıyor.

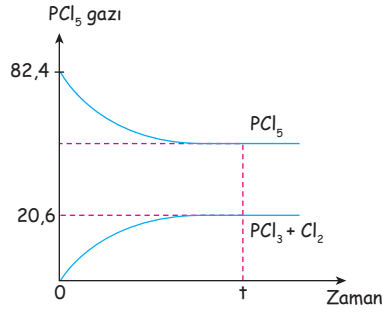
- I. Sudan geçirilince mol sayısı %20 azalıyor.
- II. HCl çözeltisi ile tepkimeye girince mol sayısı %72 azalıyor.

Buna göre, karışımdaki Na, Fe ve Cu metallerinin mol sayıları için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

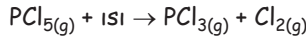
	$\text{Na}(\text{k})$	$\text{Al}(\text{k})$	$\text{Cu}(\text{k})$
A)	1 mol	3 mol	1 mol
B)	1 mol	3,6 mol	0,4 mol
C)	1 mol	3,2 mol	0,8 mol
D)	0,5 mol	3 mol	1,5 mol
E)	0,5 mol	1,5 mol	3 mol

5.

Sabit hacimli bir kaptaki X mol PCl_5 gazının bir kısmını

tepkimesine göre ayrışmaktadır.

Tepkimenin kütle - zaman grafiği yukarıdaki gibi olduğuna göre,

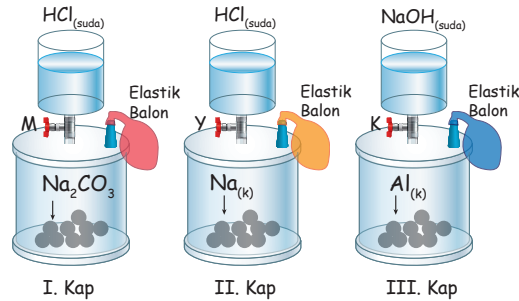
- I. Başlangıçtaki X miktarı 0,4 moldür.
- II. Tepkime sonunda kaptaki gazları NK'da 11,2 L hacim kaplar.
- III. Artan gazın ürünlere mol oranı 3/2 dir.

yargılarından hangileri doğrudur?

(P : 31, Cl : 35)

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) II ve III   E) I, II ve III

6.

Şekildeki kaplarda verilen katıların üzerine musluklar açılarak çözeltilerin tamamı boşaltılıp musluk kapatılıyor.

Buna göre, tepkimeler sonunda açığa çıkan hangi gazlar elastik balonu şişirir?

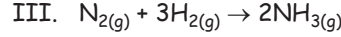
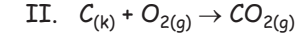
	I	II	III
A)	H_2	H_2	H_2
B)	CO_2	O_2	H_2
C)	CO_2	H_2	H_2
D)	CO	NO_2	H_2
E)	CO_2	Cl_2	H_2

7.

Tek yönlü gerçekleşen bir kimyasal tepkime için,

- aynı koşullarda eşit hacimlerde,
- eşit mol sayısında reaktifler alındıklarında artan madde olmamaktadır.

Buna göre, bu tepkimelerin denklemleri için,

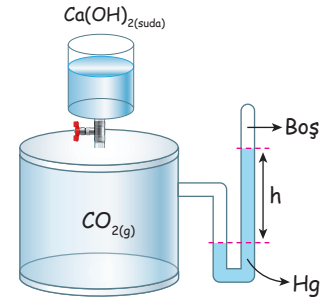

yukarıdakilerden hangileri olabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

ÇİTA YAYINLARI

8.

Şekildeki cam kaptaki CO_2 gazı bulunmaktadır. Gazın manometreye yaptığı basınç h cmHg'dir.

Bir süre sonra musluk açılarak kireç suyunun ($Ca(OH)_2$) tamamı cam kaba eklenerek musluk kapatılıyor.

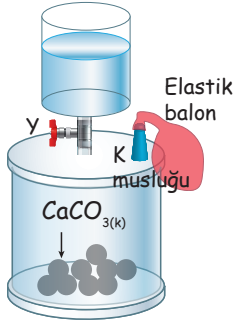
Buna göre kaptaki gerçekleşen artansız tepkime sonunda;

- I. Kireç taşı ($CaCO_3$) oluşur.
- II. Kaptaki basınç zamanla azaldığı için civa seviyeleri eşitlenir.
- III. Asit - baz tepkimesi olur.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I, II ve III   B) II ve III   C) I ve III
D) Yalnız III   E) Yalnız I

1.

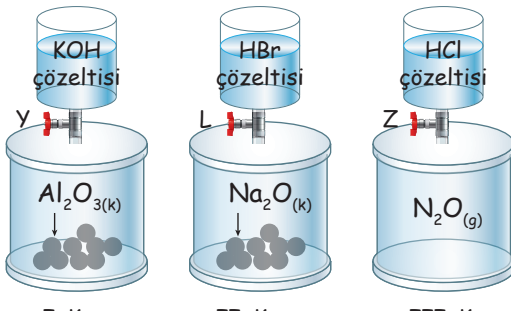
Şekildeki CaCO_3 tuzu üzerine Y musluğu açılıp sırasıyla ayrı ayrı kaplara aşağıdaki sıvılar dökülüp, musluk kapatılıyor. Kaptaki tepkimeler tamamlandıktan sonra K musluğu açılıyor.

Buna göre, aşağıdaki maddelerden hangisinin tepkimesi sonucu balon şişer?

(O : 16, S : 32)

- A) Saf su
B) Sabunlu su
C) Sirkeli su
D) Amonyak çözeltisi
E) Baz çözeltisi

2.

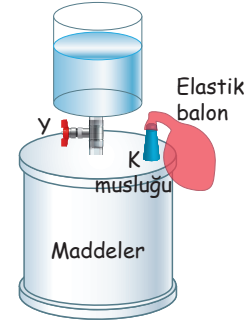
Yukarıdaki kaplara aynı sıcaklıkta ve aynı anda Y, L, Z muslukları açılıp çözeltilerin tamamı kaplara boşaltılıyor.

Buna göre, yukarıdaki kaplardan hangisinde tepkime gerçekleşmez?

(O : 16, S : 32)

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) II ve III

3.

Yukarıdaki düzenekten ayrı ayrı toplam üç düzenek hazırlanıyor. Bu düzenekteki kaplara ayrı ayrı sırasıyla,

	Maddeler	Büretten dökülen maddeler
I.	CuO	HCl
II.	Zn	NaOH
III.	Ag	HBr
IV.	Al_2O_3	HCl
V.	Hg	HNO_3

büretteki maddeler kapta bulunan maddelerin üzerine boşaltılıp, Y musluğu kapatılıp K musluğu açılıyor.

Buna göre, kaptaki tepkimeler tamamlandığında hangi kaplardaki elastik balonlar şişmez?

- A) Yalnız I
B) I ve III
C) II, III ve IV
D) I, IV ve V
E) I, III, IV ve V

ÇİTA YAYINLARI

4.

- I. $\text{HI}_{(suda)} + \text{NaOH}_{(suda)} \rightarrow$
II. $\text{Zn}_{(k)} + \text{HCl}_{(suda)} \rightarrow$
III. $\text{Na}_2\text{CO}_3(k) + \text{HCl}_{(suda)} \rightarrow$

Yukarıda verilen tepkimeler sonunda hangilerinin gaz çıkışı olur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

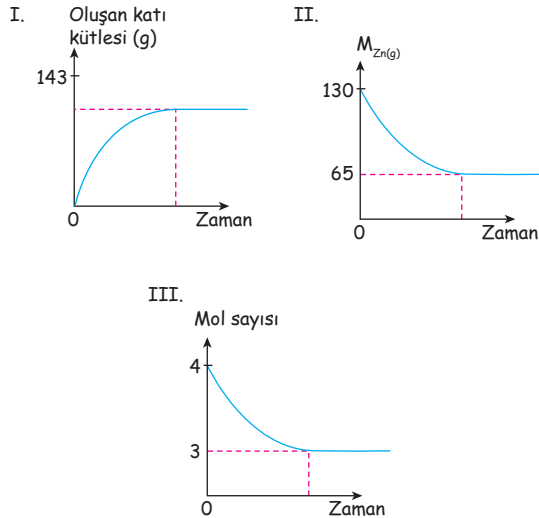
5. I. $\text{CaCO}_3(\text{k}) + \text{HCl}(\text{suda}) \rightarrow \text{X}(\text{g})$
 II. $\text{Zn}(\text{k}) + \text{H}_2\text{SO}_4(\text{suda}) \rightarrow \text{Y}(\text{g})$
 III. $\text{Ca}(\text{k}) + \text{HNO}_2(\text{suda}) \rightarrow \text{Z}(\text{g})$

Yukarıdaki tepkimelerde açığa çıkan X, Y ve Z gazlarından hangilerinin sulu çözeltileri asidik özellik gösterir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
 D) II ve III   E) I, II ve III

6. 130 gram Zn katısı üzerine 2 mol NaOH içeren sulu çözeltisi eklendiğinde,
 $\text{Zn}(\text{k}) + 2\text{NaOH}(\text{suda}) \rightarrow \text{Na}_2\text{ZnO}_2(\text{k}) + \text{H}_2(\text{g})$
 açığa çıkıyor.

Buna göre, tepkime ile ilgili,

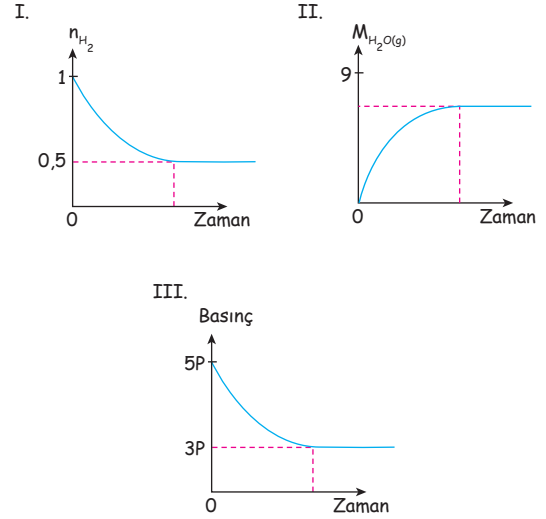

yukarıda çizilen grafiklerden hangileri doğrudur? (H : 1, O : 16, Na : 23, Zn : 65)

- A) I, II ve III   B) II ve III   C) I ve III
 D) I ve II   E) Yalnız I

7. Aynı koşullarda 8 gram O_2 gazı ve hacmi bu gazın dört katı olan H_2 gazı ile tam verimle tepkimeye giriyor.

Buna göre, gerçekleşen tepkime ile ilgili,

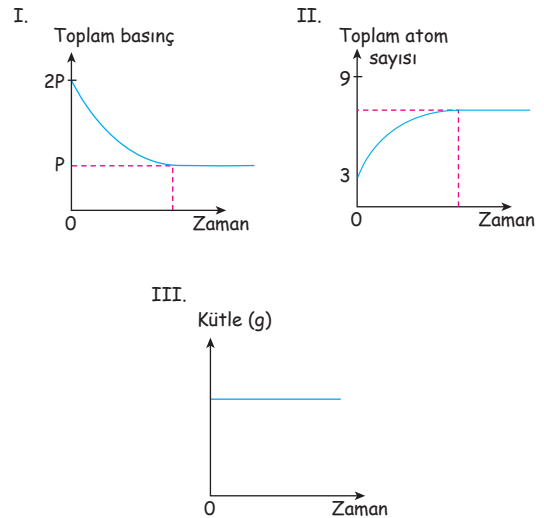

yukarıda çizilen grafiklerden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
 D) I ve II   E) II ve III

8. Sabit hacimli bir kaptta $\text{NOCl}(\text{g})$ ısıtılınca
 $2\text{NOCl}(\text{g}) + \text{ısı} \rightarrow 2\text{NO}(\text{g}) + \text{Cl}_2(\text{g})$

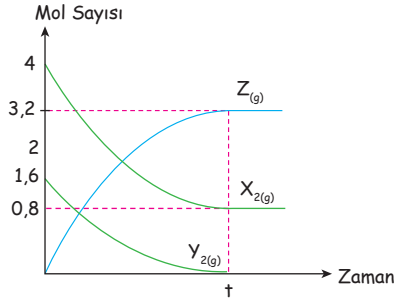
Buna göre, tepkime ile ilgili,

çizilen grafiklerden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
 D) I ve III   E) II ve III

1.

Kapalı bir kapta X_2 ve Y_2 gazlarından Z gazının elde edilmesine ait mol - zaman grafiği yukarıdaki gibidir.

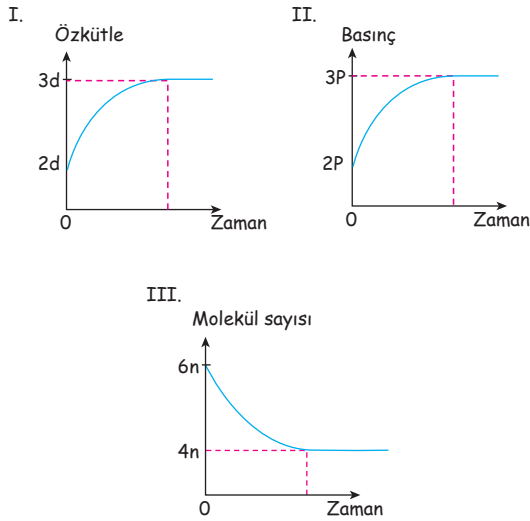
Buna göre, bu tepkime ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Z gazının formülü X_2Y 'dir.
 B) Tepkime homojendir.
 C) Sentez, tepkimesidir ve tepkime sonunda ortam ısınır.
 D) t anında moleküllerin %20'i X_2 'dir.
 E) Toplam mol $\frac{11}{9}$ oranında azalmıştır.

2.

Sabit basınçlı bir kapta, eşit mol sayısında H_2 ve N_2 gazlarının tam verimli tepkimesi sonunda NH_3 gazı oluşuyor.

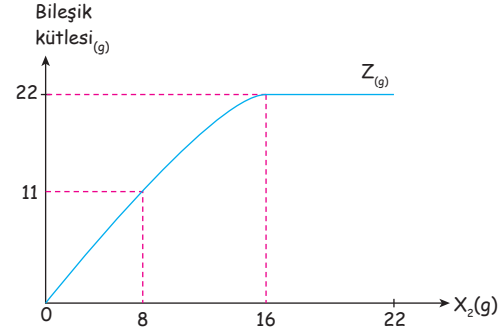
Bu tepkime ile ilgili,

yukarıdaki grafiklerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) II ve III
 D) I ve II   E) I, II ve III

3.

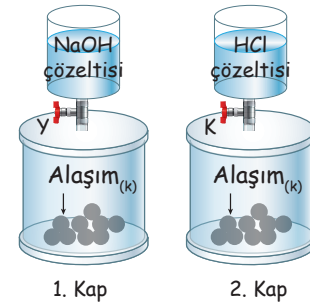
Bir miktar X elementi Y elementi ile tepkimeye girerek, Z bileşiğini oluşturuyor. bu tepkime ile ilgili kütle - zaman grafiği de yukarıdaki gibidir.

Buna göre, grafik ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Sınırlayıcı bileşen Y'dir.
 B) Toplam kütle korunur.
 C) Bileşikteki X kütlelerinin Y kütlelerine kütlece birleşme oranı $\frac{m_X}{m_Y} = \frac{8}{3}$ 'tür.
 D) Başlangıçtaki toplam kütle 22 gramdır.
 E) Oluşan bileşiğin kütlelerinin harcanan X'e oranı $\frac{11}{3}$ 'tür.

ÇİTA YAYINLARI

4.

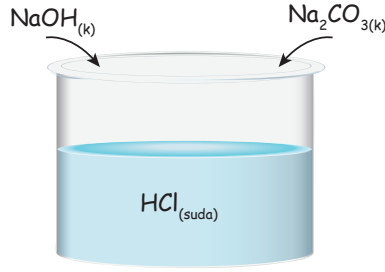
Cu, Al ve Mg metallerinden oluşan 40 gramlık alaşım, iki eşit parçaya bölünerek şekildeki kaplara bırakılıyor.

- 1. kaba, musluk açılarak yeteri kadar NaOH çözeltisi dökülüyor.
- 2. kaba, musluk açılarak yeteri kadar HCl çözeltisi dökülüyor.
- Kaplardan sırasıyla NK'da 6,72 L ve 11,2 L hacim kaplayan gazlar oluşuyor.

Buna göre, kaplardaki alaşımda kaç gram Cu metali vardır? (Al : 27, Cu : 64, Mg : 24)

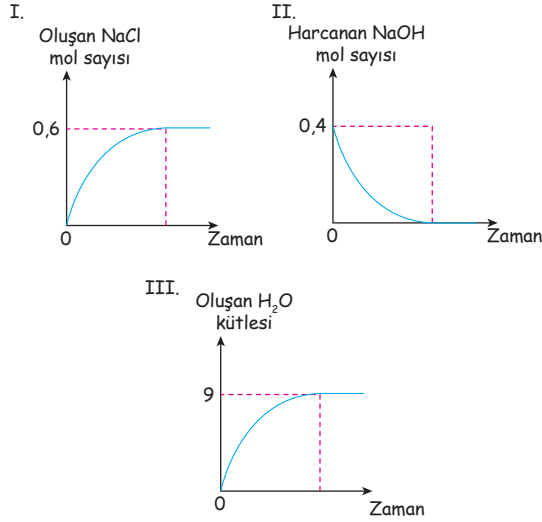
- A) 9,8   B) 10,2   C) 14,2   D) 19,6   E) 20,4

5.

Yukarıda içinde HCl çözeltisi bulunan kaba Na_2CO_3 ile NaOH oluşan 26,6 gram karışım atılıyor, 0,6 mol HCl kullanıldığı saptanıyor.

Buna göre, tepkime ile ilgili,

çizilen grafiklerden hangileri doğrudur?
(NaOH = 40 g/mol, NaHCO_3 = 106 g/mol)

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

6.

7,84 gram $\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot n\text{H}_2\text{O}$ bileşiği ağızı açık bir kapta ısıtıldığında kütesinin 5,68 gram olduğu belirleniyor.

Buna göre, bileşikteki n sayısı kaçtır? (H : 1, O : 16, Na : 23, S : 32)

- A) 3   B) 5   C) 6   D) 8   E) 10

7.

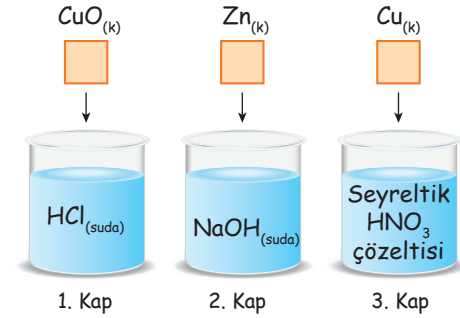
- I. $\text{Na}_2\text{S} + \text{H}_2\text{CO}_3 \rightarrow \text{Na}_2\text{CO}_3 + \text{H}_2\text{S}$
II. $\text{CaO} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca(OH)}_2$
III. $\text{Na}_2\text{CO}_3 + \text{Ca(OH)}_2 \rightarrow 2\text{NaOH}_{(g)} + \text{CaCO}_3$
tepkimleri sonunda oluşan Na_2CO_3 ve Ca(OH)_2 maddeleri tepkimeye girdiğinde 20 gram CaCO_3 elde ediliyor.

Buna göre, başlangıçta kaç gram Na_2S katısı alınmıştır? (H : 1, C : 12, O : 16, Na : 23, Al : 27)

- A) 7,8   B) 11,7   C) 15,6   D) 16,8   E) 19,4

ÇİTA YAYINLARI

8.

Kaplarda bulunan çözeltiler üzerine, belirtilen maddeler ilave ediliyor.

Kaplarda,

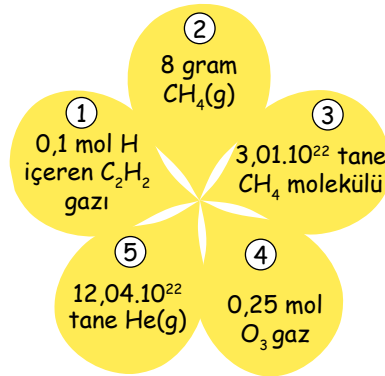
- I. 1. kapta;
 $\text{CuO}_{(k)} + \text{HCl}_{(suda)} \rightarrow \text{CuCl}_{2(suda)} + \text{H}_2\text{O}$
II. 2. kapta;
 $\text{Zn}_{(k)} + 2\text{NaOH}_{(suda)} \rightarrow \text{Na}_2\text{Zn}_2\text{O}_2 + \text{H}_2(g)$
III. 3. kapta;
 $3\text{Cu}_{(k)} + 8\text{HNO}_{3(suda)} \rightarrow 3\text{Cu(NO}_3)_2(suda) + 2\text{NO}(g) + 4\text{H}_2\text{O}(s)$
tepkimelerin oluşabileceği belirtiliyor.

Buna göre hangi kaplarda gerçekleşen tepkimeler doğru yazılmıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

1. Özge Hoca, bir kurumda kimya öğretmenliği yapmaktadır. Aldığı her nefeste $3 \cdot 10^{22}$ tane oksijen molekülü tüketmektedir. Günde $2,8 \cdot 10^3$ kere nefes almaktadır.
Buna göre, Özge Hoca her gün kaç mol oksijen molekülü tüketmektedir? (Avogadro sayısı = $6 \cdot 10^{23}$)
- A) 14   B) 2,8   C) 56   D) 110   E) 140

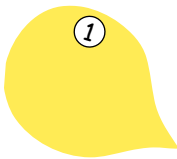
2. Suna öğretmen, öğrencileriyle dersin daha verimli geçmesini sağlamak amacıyla bir oyun oynamak istiyor. Bir çiçek görseli çizerek buraya bazı bilgiler yazıyor.

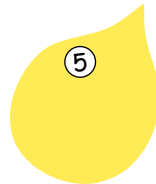
Verilen çiçeğin yapraklarında yer alan bilgilerden yola çıkarak ortam sayısı en fazla olan yaprak kalacak şekilde diğerleri koparılırsa, çiçeğin son durumdaki görünümünü aşağıdakilerden hangisindeki gibi olur?

(N_A = Avogadro sayısı = $6 \cdot 02 \cdot 10^{23}$) (H: 1, He: 4, C: 12, O: 16)

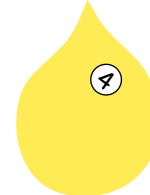
A)

B)

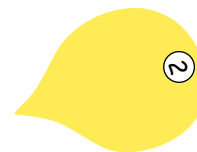
C)

D)

E)

Sen Çöz

1. Cevap: A   2. Cevap: E   3. Cevap: A
 4. Cevap: E   5. Cevap: D   6. Cevap: B
 7. a) $\frac{7}{12}$ b) 48'er gram   8. Cevap: C   9. Cevap: A
 10. Cevap: E   11. a) $\frac{2}{3}$ b) 54
 12. Cevap: C   13. Cevap: D   14. Cevap: A
 15. Cevap: D   16. Cevap: A   17. Cevap: B
 18. Cevap: E   19. Cevap: C   20. Cevap: B
 21. Cevap: D   22. Cevap: E   23. Cevap: E
 24. Cevap: A   25. Cevap: A   26. Cevap: C
 27. Cevap: D   28. Cevap: E   29. Cevap: C
 30. $X = 14$ 31. Cevap: E   32. Cevap: C
 33. Cevap: B   34. Cevap: B   35. Cevap: D
 36. Cevap: C   37. Cevap: B   38. Cevap: C
 39. $X = CH_4$ 40. $n = 8$ 41. Cevap: C
 42. Cevap: C   43. Cevap: E   44. Cevap: B
 45. Cevap: E

TEST 1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
	E	B	A	A	E	D	B	D	C	B	B		

TEST 2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
	A	B	D	E	D	D	B	C	E	D			

TEST 3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
	B	D	C	E	C	A	D	E	A	A			

TEST 4	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	C	E	E	D	E	B	A	C	D	E	A	B	C

TEST 5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	C	A	B	B	D	E	B	E	C	A	E	E	D

TEST 6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	C	B	C	D	C	E	C	C	A	B	D	E	

TEST 7	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
	C	A	B	C	B	D	D	C	B	C	C		

TEST 8	1	2											
	D	A											

TEST 9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
	B	C	B	C	A	A	D	C	E	B			

TEST 10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
	E	E	C	D	A	A	D	B	C	E			

TEST 11	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
	B	D	B	A	C	C	B	C	C	A			

TEST 12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
	B	C	C	B	D	E	E	C	C	D			

TEST 13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
	B	E	A	A	B	C	B	D	C	D	E		

TEST 14	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
	D	C	A	C	E	A	D	C	B	C			

TEST 15	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
	C	C	E	D	C	E	C	D	D	A			

TEST 16	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
	D	B	D	D	A	E	E	C	D	C			

TEST 17	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
	B	C	B	D	E	B	A	C	E	D			

TEST 18	1	2	3	4	5	6	7	8	9				
	A	C	A	A	C	B	D	E	C				

TEST 19	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
	C	D	A	B	C	E	A	D	E	C			

TEST 20	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
	E	E	E	A	E	D	E	B	E	C			

TEST 21	1	2	3	4	5	6	7	8					
	E	A	C	B	E	C	B	C					

TEST 22	1	2	3	4	5	6	7	8					
	C	C	B	E	A	A	C	C					

TEST 23	1	2	3	4	5	6	7	8					
	E	E	D	D	E	A	C	E					

TEST 24	1	2											
	E	E											